

1. **ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ**

2. **ΠΡΟΣ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ**

Με ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο

disciplinary@cba.org.cy

info@cba.org.cy

05/09/2023

Αγ. Συνάδελφοι,

ΘΕΜΑ: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Με την ανακοίνωση του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου ημερ. 25/07/2023 παρακληθήκαμε να υποβάλουμε τις εισηγήσεις μας αναφορικά με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις των υφιστάμενων Κανονισμών Δεοντολογίας των Δικηγόρων.

Κατά τη Έκτακτη Γενική Συνέλευση των δικηγόρων που έγινε την 24/07/2023, ακούστηκαν οι εισηγήσεις της επιτροπής δεοντολογίας και εκφράστηκαν διάφορες απόψεις σε σχέση με αυτές, οι οποίες καταγράφηκαν ανάλογα, αναμένοντας το αναθεωρημένο σχέδιο το οποίο θα πρέπει να κοινοποιηθεί στα Μέλη.

Με την εισήγηση αυτή, θα ήθελα να επισημάνω τα ακόλουθα όσον αφορά στις προτεινόμενες εισηγήσεις σε συνάρτηση με το νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το θέμα.



ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΙΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Το δικηγορικό επάγγελμα είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα, και σαν τέτοιο που είναι, οι πρόνοιες του Νόμου **αρ. 174(Ι) / 2021, Νόμος που προβλέπει για τον έλεγχο της Αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών, νόμος του 2021**, ρυθμίζουν οποιονδήποτε νομοθετικό ή κανονιστικό περιορισμό που περιορίζει την άσκηση του ή τους τρόπους άσκησης του.

Αντίγραφο του σχετικού Νόμου 174(Ι)/2021 επισυνάπτεται, **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α**. Μπορεί να ανευρεθεί στο σύνδεσμο:

http://www.cylaw.org/nomoi/indexes/2021_1_174.html

Ο εν λόγω νόμος συνιστά εναρμονιστικό νόμο της Οδηγίας ΕΕ 2018/958, η οποία μπορεί να ανευρεθεί στο σύνδεσμο:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0958>

που στην ουσία θεσπίζει κανόνες για τη διενέργεια αξιολογήσεων αναλογικότητας **ΠΡΙΝ** από την έγκριση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών επαγγελματικών ρυθμίσεων και κανονισμών που επηρεάζουν την άσκηση του επαγγέλματος. Αντίγραφο επισυνάπτεται, ως **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β**.

Είναι πρόδηλο ότι εν λόγω Οδηγία, από το 2021 κατέστη εθνική νομοθεσία **Νόμος αρ. 174(Ι)/2021**, και εφαρμόζεται σε κάθε σκοπούμενη τροποποίηση σε οιονδήποτε κανονισμό ο οποίος επιφέρει *περιορισμό στην άσκηση οποιουδήποτε νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος, όπως είναι η άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος*.



Ενεργεί δηλαδή ως «περιορισμός των σκοπούμενων τροποποιήσεων / περιορισμών» στην άσκηση οιαδήποτε *νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος*.

Συνεπώς, οιαδήποτε αλλαγή στους υφιστάμενους κανονισμούς, ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΠΕΡΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ, θα πρέπει να είναι πρωτίστως σύμφωνη με την ανωτέρω νομοθεσία, *Νόμος αρ. 174(Ι)/2021*.

Εκτός από την πιο πάνω νομοθεσία, οιαδήποτε σκοπούμενη αλλαγή στους Κανονισμούς Δεοντολογίας που επιφέρουν περιορισμό στην άσκηση του επαγγέλματος, θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την **Οδηγία 2006/123/ΕΚ της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2006**, η οποία μπορεί να ανευρεθεί στο σύνδεσμο:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0123>

Επισυνάπτεται ως **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ**.

Σχετικά με την παροχή υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά, το άρθρο 15 (3) της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ προβλέπει την απαγόρευση διακρίσεων στους περιορισμούς άσκησης του επαγγέλματος, οι περιορισμοί που υιοθετούνται θα πρέπει να είναι αναγκαίοι και να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας, που θεσμοθετήθηκε ως ανωτέρω, και προπαντός να δικαιολογούνται για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Ίδετε για το θέμα της αναλογικότητας επίσης σχετικές πρόνοιες της επισυναπτόμενης νομοθεσίας, **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α**.

ΚΑΙ ΤΟ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ: Οιαδήποτε αλλαγή γίνει στους υφιστάμενους Κανονισμούς Δεοντολογίας θα πρέπει **ΠΡΙΝ** την θέσπισή της να αξιολογηθεί από την **Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης** που θεσπίζει ο ανωτέρω Νόμος και να εγκριθεί. Άρθρα, 6, 7, 8 και 9. Με βάση το άρθρο 13, κοινοποιούνται και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εάν εγκαθιδρύθηκε η εν λόγω Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης με βάση το νόμο *αρ. 174(Ι)/2021*, είναι θέμα που πρέπει να το δει το Συμβούλιο και να ξεκαθαρίσει την διαδικασία έγκρισης των νέων Κανονισμών. Αυτά που ίσχυαν πριν την θεσμοθέτηση

αυτού του νόμου δεν ισχύουν σήμερα και το Συμβούλιο θα πρέπει να ενημερώσει τα Μέλη ανάλογα.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Έχοντας σαν υπόβαθρο τα πιο πάνω, και αξιολογώντας τις **προτεινόμενες τροποποιήσεις** πιστεύω ότι αριθμός από αυτές, εκτός από άλλες παρατηρήσεις που κοινοποιούνται κατωτέρω, έρχεται και σε σαφή σύγκρουση με τις ανωτέρω αρχές και νόμους.

Συγκεκριμένα:

1. Κανονισμοί 18(2) και (3), Νέοι Κανονισμοί 19(2) και (3)

Η πρόταση της επιτροπής δεοντολογίας για κατάργηση των **Κανονισμών 18(2) και (3), Νέος Κανονισμός 19(2) και (3)**, περιορίζει αδικαιολόγητα την άσκηση του επαγγέλματος και συνεπώς:

- Έρχεται σε σαφή αντίθεση με την ανωτέρω νομοθεσία περί αναλογικότητας, *Νόμος αρ. 174(I) / 2021*, καθότι περιορίζει την άσκηση επαγγέλματος, χωρίς να εξυπηρετεί οιονδήποτε δημόσιο συμφέρον και δεν είναι αναγκαία,
- Έρχεται σε σαφή αντίθεση με τον Νόμο, αρ. 196(I)/2012, τον Περί της Ρύθμισης των Επιχειρήσεων Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών και Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2012, που ρητά επιτρέπει τη σύσταση εταιρειών παροχής διοικητικών υπηρεσιών που ελέγχονται μόνο κατά πλειοψηφία από τους δικηγόρους, με σαφή δυνατότητα το μη πλειοψηφικό πακέτο να ανήκει σε μη δικηγόρους,
- Υπάρχουν ήδη εν ενεργεία νομικά πρόσωπα εντός της έννοιας του Κανονισμού 18(3), νέος Κανονισμός 19(3), ελεγχόμενα από δικηγόρους κατά πλειοψηφία, που παρέχουν συμβουλευτικές ή άλλες υπηρεσίες



υποβοηθητικές, συναφείς επάλληλες ή συμπληρωματικές των υπηρεσιών που παρέχει ή δύναται να παρέχει ο δικηγόρος και συνεπώς οιαδήποτε τροποποίηση του υφιστάμενου καθεστώτος διαταράσσει την αγορά και ολόκληρο το σύστημα, παραβιάζοντας επιπλέον και συνταγματικά δικαιώματα των συμμετεχόντων σε τέτοια σχήματα, και

- Έρχεται, σε σαφή αντίθεση με την **Οδηγία 2006/123/ΕΚ της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2006**, όπου οιοιδήποτε περιορισμοί πρέπει να μην εισαγάγουν διακρίσεις, να είναι αναγκαίοι, να δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, και να πληρούν την αρχή της αναλογικότητας λαμβάνοντας υπόψη τι επιδιώκει ο περιορισμός.

Για ευκολία στην κατανόηση των ανωτέρω ισχυρισμών, παρατίθενται κατωτέρω οι επηρεαζόμενοι Κανονισμοί, 19(2) και (3):

18. 19.—(1) Για να είναι σε θέση ο δικηγόρος να ασκήσει το λειτούργημά του με την απαραίτητη ανεξαρτησία και με τρόπο σύμφωνο με την υποχρέωσή του να συμμετέχει στην απονομή της Δικαιοσύνης, η άσκηση επαγγελμάτων ή δραστηριοτήτων που είναι ασυμβίβαστη με το επάγγελμα του δικηγόρου απαγορεύεται.

(2) Με την επιφύλαξη της γενικότητας της παραγράφου (1) ο δικηγόρος οφείλει ειδικά να μη συμμετέχει ενεργά στη διεξαγωγή διοίκηση οποιοσδήποτε εμπορικής ή άλλης οικονομικής φύσης επιχείρηση ή να είναι ενεργό μέλος οποιοσδήποτε εμπορικής ή άλλης οικονομικής φύσης επιχείρηση:

Νοείται ότι η διαχείριση της ιδιοκτησίας ή περιουσίας του ή της οικογένειάς του δε θεωρείται ενεργός συμμετοχή σε οποιαδήποτε εμπορικής ή άλλης οικονομικής φύσης επιχείρηση:

Νοείται περαιτέρω ότι δικηγόρος δύναται να είναι μέλος διοικητικού συμβουλίου ή γραμματέας (όχι όμως υπάλληλος) οίκου ή εταιρείας, αλλά όχι διευθύνων σύμβουλός της.

CA

(3) Για σκοπούς του παρόντος Κανονισμού, οίκος, ομάδα, ένωση, συνεταιρισμός ή νομικό πρόσωπο (ελεγχόμενο από δικηγόρους) που παρέχει συμβουλευτικές ή άλλες υπηρεσίες υποβοηθητικές, συναφείς επάλληλες ή συμπληρωματικές των υπηρεσιών που παρέχει ή δύναται να παρέχει ο δικηγόρος προσωπικά ή ως εμπιστευματοδόχος, δεν αποτελεί εμπορική ή άλλη οικονομικής φύσης επιχείρηση.

2. Κανονισμός 18(2), Νέος Κανονισμός 19(2) – αντικατάσταση της λέξης «διεξαγωγή» με την λέξη «διοίκηση»

Η εισήγηση για υιοθέτηση της λέξης «διοίκηση» αντί της λέξης «διεξαγωγή» στον Κανονισμό **18(2), Νέος Κανονισμός 19(2)**, έχει τα ίδια προβλήματα που αναφέρουμε ανωτέρω στην παράγραφο 1 και θα πρέπει να αποφευχθεί.

Μια τέτοια τροποποίηση, περιορίζει αδικαιολόγητα το τι ισχύει μέχρι σήμερα, διαταράσσει το υφιστάμενο καθεστώς / σχέση δικηγόρων / πελατών, σε σχέση με εταιρείες στις οποίες προσφέρονται διοικητικές υπηρεσίες στα πλαίσια του **Νόμου, αρ. 196(Ι)/2012** και συνιστά μη αναγκαία και αναλογική τροποποίηση υφιστάμενου κανονισμού που λειτουργεί ανελλιπώς χωρίς προβλήματα.

Για ευκολία στην κατανόηση των ισχυρισμών παρατίθεται κατωτέρω ο επηρεαζόμενος Κανονισμός:

~~18.~~ 19 (2) Με την επιφύλαξη της γενικότητας της παραγράφου (1) ο δικηγόρος οφείλει ειδικά να μη συμμετέχει ενεργά στη ~~διεξαγωγή~~ διοίκηση οποιοσδήποτε εμπορικής ή άλλης οικονομικής φύσης επιχείρηση ή να είναι ενεργό μέλος οποιοσδήποτε εμπορικής ή άλλης οικονομικής φύσης επιχείρηση.



3. Αξιωματούχοι της Δημοκρατίας - Προτείνεται νέα πρόνοια στον Κανονισμό 17, Νέος Κανονισμός 18 (4)

Προτείνεται η εισαγωγή του πιο κάτω νέου Κανονισμού ως Κανονισμός 18(4):

18 (4) Δικηγόρος ο οποίος αναλαμβάνει το αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, και/ή οποιουδήποτε ανεξάρτητου αξιωματούχου της Δημοκρατίας, ως ορίζεται στο Σύνταγμα, οφείλει να εξασφαλίζει ότι δεν θα συνεχίζει ενόσω διατηρεί το αξίωμα, να διατηρεί το πλήρες ονοματεπώνυμό του σε οποιαδήποτε Δικηγορική Εταιρεία ή δικηγορικό γραφείο.

ΔΕΝ θα πρέπει να προωθηθεί και θα πρέπει να διαγραφεί αυτή η πρόνοια, γιατί:

- i. Έρχεται σε σαφή αντίθεση με τις διατάξεις του Νόμου αρ. 174(I) / 2021, και της Οδηγία 2006/123/EK της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2006,
- ii. Περιορίζει την άσκηση του Επαγγέλματος και δεν πληροί τις προϋποθέσεις της αρχής της αναλογικότητας,
- iii. Δεν είναι αναγκαία αλλά ούτε και αναλογική προς τον σκοπό που επιδιώκει,
- iv. Στην πραγματικότητα δημιουργεί την εντύπωση ότι αποτελεί στοχευμένη διάταξη που πλήττει μόνο το γραφείο του νυν Γενικού Εισαγγελέα, αφού ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας δεν έχει τέτοιο πρόβλημα λόγω ονόματος.

Λαμβάνοντας υπόψη ποιοι είναι οι αξιωματούχοι με βάση το Σύνταγμα δικηγόροι καταλαμβάνουν μόνο τις θέσεις Γενικού Εισαγγελέα και Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα.

- v. Δεν εξυπηρετεί κανένα ουσιαστικό σκοπό δημοσίου συμφέροντος. Η δικαιολόγηση ότι είναι για πάταξη της διαφθοράς στερείται υπόβαθρου



και ουσιαστικών επιχειρημάτων γιατί η διαφθορά δεν κτυπιέται με την αλλαγή ονομάτων ... αλλά στην ουσία της.

- vi. Συνιστά δυσμενή διάκριση για μόνο συγκεκριμένα αξιώματα / δικαιούχους και αφήνει άλλα / άλλους που είναι εξίσου δυνητικά επηρεασμών, π.χ., Υπουργούς, Υφυπουργούς, Γενικούς Διευθυντές, Βουλευτές, άλλους αξιωματούχους, Προέδρους Δικηγορικών Συλλόγων, και άλλων σωμάτων κλπ., ανέπαφα.
- vii. Δεν είναι ο ρόλος μας να απομονώνουμε μέρος των αξιωματούχων και με επιφανειακές κινήσεις, του τύπου αλλαγής ονομάτων να πιστεύουμε ότι θα κτυπηθεί η διαφθορά. Η αλλαγή του ονόματος ΔΕΝ θα πετύχει κάτι τέτοιο και μας αφήνει ανεπανόρθωτα εκτεθειμένους αν περάσουμε τέτοια διάταξη.
- viii. Έρχεται σε σαφή αντίθεση με κατοχυρωμένα δικαιώματα περιουσίας, και / ή συνταγματικά δικαιώματα ιδιοκτησίας, αποτελεί εμπορική εύνοια, που δεν μπορεί να ζημιώνεται για το λόγο που προβάλλει η προτεινόμενη αλλαγή. Συνιστά κατάφορη παραβίαση κεκτημένων δικαιωμάτων και δεν μπορεί να δικαιολογηθεί για τον λόγο που προτείνεται η αλλαγή.
- ix. Υπάρχουν ονόματα που ξεπερνούν τα 50 έτη χρήσης και μια συνωνυμία που μπορεί να υπάρχει, π.χ., λόγω συγγένειας, δεν μπορεί να έχει αυτό το αποτέλεσμα. Υπάρχουν τέτοιες περιπτώσεις ήδη στην πράξη συγγενών ατόμων που έχουν το ίδιο όνομα με την εταιρεία που ίδρυσαν προκάτοχοί τους.
- x. Έρχεται σε σαφή αντίθεση με το άρθρο 6Γ 1 γ του Περί Δικηγόρων Νόμου Κεφ. 2, που προβλέπει τα ακόλουθα:

4

(γ) είναι προτεινόμενη για εγγραφή ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρεία ή ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης της οποίας το όνομα αποτελείται αποκλειστικά από:

(i) το όνομα ή τα ονόματα ενός ή περισσότερων δικηγόρων που ασκούν το επάγγελμα, ή

(ii) το όνομα ή τα ονόματα δικηγόρων που άσκησαν στο παρελθόν στη Δημοκρατία το επάγγελμα του δικηγόρου ως συνεταιίροι σε ομόρρυθμη ή σε ετερόρρυθμη εταιρεία που υφίστατο κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί Δικηγόρων (Τροποποιητικού) Νόμου του 2007, ή

(iii) το όνομα ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας που υφίστατο κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί Δικηγόρων (Τροποποιητικού) Νόμου του 2007 και περιέχει το όνομα ή τα ονόματα δικηγόρων που είναι ή ήταν στο παρελθόν εγγεγραμμένοι στο Μητρώο των Δικηγόρων.

Εφόσον ο νόμος επιτρέπει αυτό το όνομα δεν μπορεί ο Κανονισμός να το απαγορεύει ούτε να επιτάσσει αλλαγή του.

4. Προτεινόμενος νέος Κανονισμός 42(1)

Προτείνεται η εισαγωγή του πιο κάτω νέου Κανονισμού:

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

42(1) Δικηγόρος που ασκεί την δικηγορία δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιεί οποιοδήποτε όνομα, εμπορική επωνυμία και/ή σήμα και/ή να προβαίνει σε οποιοσδήποτε παραστάσεις που δύνανται να δημιουργήσουν στο κοινό ή τρίτους την εντύπωση ότι ο δικηγόρος προσφέρει νομικές υπηρεσίες ή ενεργεί ως δικηγόρος μέσω εταιρείας, σχήματος ή οργανισμού άλλου από εταιρεία δικηγόρων, συνεταιρισμό ή ως δικηγόρος που ασκεί δικηγορία ως άτομο, ούτε να επιτρέπει ή να συνάπτει συμφωνίες που να επιτρέπουν σε οποιοδήποτε μη δικηγόρο ή εταιρεία δικηγόρων να τον παρουσιάζει ως ή καθιστά μέλος, συνέταιρο ή υπάλληλο αυτής στο πλαίσιο παροχής νομικών συμβουλών ή τμήματος που διατείνεται ότι προσφέρει νομικές ή συναφείς υπηρεσίες,

εκτός αν το όνομα, εμπορική επωνυμία, σήμα (1) αποτελείται εξ ολοκλήρου από το όνομα του δικηγόρου, ή (2) ανήκει εξ ολοκλήρου και δικαιωματικά στον δικηγόρο ή σε δικηγορική εταιρεία ή συνεταιρισμό δικηγόρων, μέλος του οποίου είναι ο δικηγόρος (το δικαίωμα χρήσης ή ανάλογο δικαίωμα δεν αποτελεί τέτοιο ιδιοκτησιακό δικαίωμα), ή κατέχει σχετική ρητή άδεια από τον Παγκόσμιο Δικηγορικό Σύλλογο.

(2) Οι πρόνοιες του ανωτέρω (1) εφαρμόζονται *mutatis mutandis* σε δικηγορικές εταιρείες και συνεταιρισμούς δικηγόρων.

ΔΕΝ θα πρέπει να προωθηθεί και θα πρέπει να διαγραφεί αυτή η πρόνοια, γιατί:

- i. Κατ' αρχάς, ανεξαρτήτως των πιο κάτω ουσιωδών παρατηρήσεων, ο Κανονισμός είναι δυσνόητος και επιδέχεται πολλές ερμηνείες - Σίγουρα δύσκολα αντιληπτός.
- ii. Έρχεται σε σαφή αντίθεση με τις διατάξεις του *Νόμου αρ. 174(I) / 2021*, και της Οδηγία 2006/123/EK της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2006,
- iii. Έρχεται σε σαφή αντίθεση με τον Νόμο, αρ. 196(I)/2012, τον Περί της Ρύθμισης των Επιχειρήσεων Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών και Συναφών Θεμάτων Νόμος του 2012, που ρητά επιτρέπει τη σύσταση εταιρειών παροχής διοικητικών υπηρεσιών που ελέγχονται μόνο κατά πλειοψηφία από τους δικηγόρους, με σαφή δυνατότητα το μη πλειοψηφικό πακέτο να ανήκει σε μη δικηγόρους ή λογιστές ή τρίτους,
- iv. Περιορίζει την άσκηση του Επαγγέλματος και δεν πληροί τις προϋποθέσεις της αρχής της αναλογικότητας,
- v. Φαίνεται ότι αποβλέπει να περιορίσει τη δυνατότητα δικηγόρων να συνεργάζονται με λογιστικές εταιρείες, αντί να προωθεί τον ανταγωνισμό

αποβλέπει στο να στερήσει την ελεύθερη άσκηση επαγγέλματος και τον γνήσιο ανταγωνισμό,

- vi. Παραβιάζει κεκτημένα δικαιώματα,
- vii. Δεν είναι συμβατός με τις αρχές του Κοινοτικού Δικαίου, καθότι δεν εξυπηρετεί κανένα δημόσιο σκοπό, περιορίζει αδικαιολόγητα την άσκηση του επαγγέλματος και δεν είναι αναγκαίος.
- viii. Μπορεί να παραβιάζει το δίκαιο της ΕΕ, ιδίως την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων (άρθρο 63 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ), την ελευθερία εγκατάστασης (άρθρα 49, 54 ΣΛΕΕ), τα δικαιώματα βάσει του άρθρου 15 της Οδηγίας 2006/123 ανωτέρω, και τα δικαιώματα σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 16 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ελευθερία επιλογής επαγγέλματος και δικαίωμα στην εργασία, επιχειρηματική ελευθερία).
- ix. **Επίσης, ο απόλυτος και χωρίς εξαιρέσεις** αποκλεισμός οικονομικών επενδυτών ή συνεργασιών από το πεδίο παροχής δικηγορικών υπηρεσιών ή ακόμα και συναφών ειδικοτήτων επαγγελματιών (για παράδειγμα λογιστών, οικονομικών συμβούλων κλπ.) δεν είναι συμβατός με τις επιταγές του κοινοτικού δικαίου, καθώς εισάγει διακρίσεις, δεν είναι αναλογικός και ούτε αναγκαίος.

Αξίζει να αναφέρω ότι θέματα αναλογικότητας και παραβιάσεις του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου καλείται με σχετικό προδικαστικό ερώτημα Γερμανικού Δικαστηρίου να απαντήσει το Δικαστήριο της ΕΕ για το εάν παραβιάζεται η Ευρωπαϊκή νομοθεσία με τον αποκλεισμό μη δικηγόρων από δικηγορική εταιρεία. Η υπόθεση είναι η **C-295/23, Halmer Rechtsanwaltsgesellschaft**) (2023/C 286/25). Η σχετική αναφορά του Δικαστηρίου επισυνάπτεται ως **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ**. Αναμένεται η απόφαση.

Το τι επέρχεται και η κρίση, σε εσάς.



Με το να επιβάλλουμε τέτοιους περιορισμούς όμως, αποκλείοντας τη λειτουργία γραφείων με αποκλεισμό ονομάτων ή καθορίζοντας συγκεκριμένη ονομασία, που στην ουσία περιορίζουν τον ανταγωνισμό και την άσκηση του επαγγέλματος, δεν πρόκειται να γίνουν αποδεκτά είτε από την **Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης** που θεσπίζει ο Νόμος αρ. 174(Ι) / 2021, είτε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ή την Ευρωπαϊκή επιτροπή καθότι υπάρχει και θέμα κοινοποίησης με βάση το άρθρο 13 του εν λόγω νόμου κάτω από τις εν λόγω προϋποθέσεις.

Εάν περάσει αυτή η πρόταση, οι άμεσα επηρεαζόμενοι θα διεκδικήσουν περαιτέρω τα δικαιώματά τους και σίγουρα θα δικαιωθούν λαμβάνοντας υπόψη το τι επέρχεται στη ΕΕ.

Με το να κλείσουμε γραφεία συναδέλφων γιατί έχουν την Α ή Β συμφωνία με λογιστικούς οίκους, ή την Α ή Β ονομασία, δεν επιτυγχάνουμε κάτι, αφήνω ότι δεν πρόκειται να το πετύχουμε. Υπενθυμίζω ότι το ανεχθήκαμε για πολλά χρόνια τώρα.

Είναι καιρός να αντιμετωπίσουμε τέτοιες συνεργασίες Δικηγόρων - Λογιστών με άλλο μάτι και άλλη σκοπιά, προσαρμοσμένα στον 21^ο αιώνα και όχι στον 19^ο.

Η νέα τάση επιτρέπει και επιβάλλει, η συντριπτική πλειοψηφία των μετοχών και ο έλεγχος των δικηγορικών εταιρειών **να παραμείνει σε δικηγόρους**, να μην υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής μη δικηγόρων στα διοικητικά συμβούλια, αλλά δυνατότητα συμμετοχής μη δικηγόρων σε μικρό μη πλειοψηφικό ποσοστό στο μετοχικό κεφάλαιο, γιατί μόνο έτσι θα ικανοποιήσουμε τις προϋποθέσεις του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου και μόνο έτσι θα καταφέρουμε να αυξήσουμε τη δικηγορική ύλη η οποία ολοένα και μειώνεται.

Αξίζει να αναφέρω ότι η Αγγλία από το 2007 έχει προχωρήσει στην πλήρη φιλελευθεροποίηση των δικηγορικών υπηρεσιών, {δικηγορικές εταιρείες εισάγονται στα χρηματιστήρια, δημιουργούνται εταιρείες που 100% ανήκουν σε μη δικηγόρους, - Alternative Business structures} και επίσης, η Ισπανία, Δανία, Σκωτία, και Ιταλία, έχουν προχωρήσει σε περιορισμένη φιλελευθεροποίηση. Στη



Αμερική οι πολιτείες Utah και Αριζόνα προχώρησαν σε τέτοια μέτρα και είναι πλέον στην ημερήσια διάταξη για νέες πολιτείες που θα ακολουθήσουν.

Η παροχή παρεμφερών συμβουλευτικών υπηρεσιών από μη δικηγόρους σε συνεργασία με δικηγόρους, όπως έχει εξηγηθεί ανωτέρω, είναι δεδομένη και εφικτή εντός των πλαισίων του νόμου.

Η απαγόρευση τέτοιων κινήσεων και προπαντός η υιοθέτηση απαγορευτικών μέτρων όπως τον Κανονισμό 42(1), θα μας βρει αντιμέτωπους με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο και θα μας επιβληθούν εκτεταμένες φιλελευθεροποιήσεις.

Εάν δεν δούμε το μέλλον της δικηγορίας με αυτή τη σκοπιά ... και συνεχίζουμε να περιορίζουμε την διεύρυνση του κλάδου στηριζόμενοι σε αρχές που αυτοί που τις υιοθέτησαν, {Αγγλία}, προ πολλού τις έχουν εγκαταλείψει, τότε:

- **καταδικάζουμε κατ' αρχάς τους νέους δικηγόρους σε οικονομική δυσπραγία,**
- **διατηρούμε και ενισχύουμε τα μεγάλα γραφεία στα οποία μπορούν οι νέοι δικηγόροι να είναι μόνο δορυφόροι αποκλείοντας την αυτονομία τους,**
- **περιορίζουμε σημαντικά την δικηγορική ύλη αντί να την διευρύνουμε.**

Επιβάλλεται **ΑΜΕΣΗ** κατάργηση της ανωτέρω πρότασης, Κανονισμός 42(1), ελευθερία στον ανταγωνισμό, πλήρης παροχή τέτοιων δυνατοτήτων για τέτοιες συνεργασίες και σε δικηγορικές εταιρείες, **ΜΕ ΣΟΒΑΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΚΛΗΔΕΣ**, παντελής έλεγχος των εταιρειών από δικηγόρους, και όχι μόνο σε μη δικηγορικές εταιρείες που σήμερα είναι εφικτό.



5. Προτεινόμενες εισηγήσεις από συναδέλφους για απαγόρευση καταμερισμού της επαγγελματικής αμοιβής σε μη δικηγόρους και εισηγήσεις παρόμοιας φύσης για αποκλεισμό μη δικηγόρων από δικηγορικές εταιρείες.

Για τους λόγους που έχω αναλυτικά επεξηγήσει ανωτέρω, **απόλυτες εισηγήσεις χωρίς εξαιρέσεις** με τον αποκλεισμό οικονομικών επενδυτών ή συνεργασιών από το πεδίο παροχής δικηγορικών υπηρεσιών ή ακόμα και συναφών ειδικοτήτων επαγγελματιών (για παράδειγμα λογιστών, οικονομικών συμβούλων κλπ.,) στο βωμό της δήθεν ανεξαρτησίας του δικηγόρου, δεν είναι συμβατός με τις επιταγές του κοινοτικού δικαίου καθώς εισάγει διακρίσεις, δεν είναι αναλογικός ούτε αναγκαίος.

Τέτοιες θέσεις θα βρεθούν αντιμέτωπες με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο και τις νέες τάσεις. Η προσκόλληση στο παρελθόν δεν θα μας οδηγήσει πουθενά, παρά μόνο ταλαιπωρίες θα μας προκαλέσει.

Τα ανωτέρω στις παραγράφους 1 - 4, απαντούν τις θέσεις αυτές των συναδέλφων.

Η θέση μας: Θα πρέπει να ανοίξουμε το επάγγελμα με τους σοβαρούς περιορισμούς που εμείς θέλουμε, διαφορετικά θα μας το ανοίξουν άλλοι με τις ελευθερίες που θέλουν εκείνοι!

Ευχαριστώ,

Για Kinanis LLC


Χρίστος Π. Κινάνης

Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 4860, 26.11.2021

Ν. 174(Ι)/2021

Ο περί του Ελέγχου Αναλογικότητας πριν από τη Θέσπιση Νέας Νομοθετικής Κατοχύρωσης των Επαγγελματιών Νόμος του 2021 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 174(Ι) του 2021

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΝΕΑΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2021

Προοίμιο.
Επίσημη
Εφημερίδα
της Ε.Ε.:
L. 173,
09.07.2018,
σ. 25.

Για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών»,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Ελέγχου Αναλογικότητας πριν από τη Θέσπιση Νέας Νομοθετικής Κατοχύρωσης των Επαγγελματιών Νόμος του 2021.

Ερμηνεία.

2.-(1) Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-

«αποκλειστικές δραστηριότητες» σημαίνει τη μορφή νομοθετικής κατοχύρωσης ενός επαγγέλματος στην οποία η πρόσβαση σε επαγγελματική δραστηριότητα ή ομάδα επαγγελματιών δραστηριοτήτων περιορίζεται, άμεσα ή έμμεσα, δυνάμει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, αποκλειστικά στους ασκούντες ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα οι οποίοι κατέχουν ειδικό επαγγελματικό προσόν, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης στην οποία η δραστηριότητα ασκείται από κοινού με άλλα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα·

«Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας» σημαίνει αρμόδιο Υπουργό ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο εξουσιοδοτείται από αυτόν, δυνάμει του άρθρου 5, το οποίο ρυθμίζει και παρακολουθεί τις ειδικές νομοθεσίες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του και αφορούν την πρόσβαση και άσκηση κάθε νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος·

«προστατευόμενος επαγγελματικός τίτλος» σημαίνει τη μορφή νομοθετικής κατοχύρωσης ενός επαγγέλματος στην οποία για τη χρήση του τίτλου σε επαγγελματική δραστηριότητα ή ομάδα επαγγελματιών δραστηριοτήτων, απαιτείται άμεσα ή έμμεσα, δυνάμει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν και στην οποία η αθέμιτη χρήση αυτού του τίτλου υπόκειται σε κυρώσεις.

31(Ι) του 2008
34(Ι) του 2017.

(2) Όροι που δεν ορίζονται διαφορετικά στον παρόντα Νόμο έχουν την έννοια που αποδίδεται σε αυτούς από το άρθρο 2 του περί Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων Νόμου.

Σκοπός
του παρόντος
Νόμου.

3.-(1) Σκοπός του παρόντος Νόμου είναι η θέσπιση κατάλληλων κριτηρίων, αναφορικά με ένα κοινό πλαίσιο για τη διενέργεια αξιολογήσεων αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων, νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησης των επαγγελματιών αυτών, ώστε να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατοχυρώνοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.

(2) Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν επηρεάζουν την αρμοδιότητα και τη δυνατότητα διακριτικής ευχέρειας των αρμοδίων οργάνων στη Δημοκρατία, ακόμη και εν απουσία εναρμονιστικής νομοθεσίας, να αποφασίζουν κατά πόσον και με ποιον τρόπο θα κατοχυρώσουν νομοθετικά ένα επάγγελμα, εντός των ορίων των αρχών της απαγόρευσης των διακρίσεων και της αναλογικότητας.

Πεδίο
εφαρμογής
του παρόντος
Νόμου.

4.-(1) Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται στις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που ισχύουν στη Δημοκρατία οι οποίες περιορίζουν την πρόσβαση σε ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή την άσκησή του, ή έναν από τους τρόπους άσκησής του, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης προστατευόμενων επαγγελματικών τίτλων και των

επαγγελματικών δραστηριοτήτων που επιτρέπονται στους κατόχους του σχετικού τίτλου, που εμπíπτουν στις διατάξεις του περί της Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων Νόμου.

(2) Ο παρών Νόμος δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχουν θεσπιστεί ειδικές απαιτήσεις σχετικά με τη νομοθετική κατοχύρωση συγκεκριμένου επαγγέλματος, δυνάμει των πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες δεν παρέχουν τη δυνατότητα επιλογής ως προς τον ακριβή τρόπο ενσωμάτωσής τους στο εθνικό δίκαιο.

Εκχώρηση
εξουσίας.

5. Ο κάθε αρμόδιος Υπουργός δύναται να εξουσιοδοτεί το Γενικό Διευθυντή ή οποιοδήποτε άλλο αρμόδιο λειτουργό του υπουργείου του οποίου προΐσταται, ώστε να ασκήσει οποιαδήποτε εξουσία ή/και να εκτελέσει οποιοδήποτε καθήκον που απορρέει από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

Εκ των προτέρων
αξιολόγηση των
νέων μέτρων και
έλεγχος.

6.-(1) Η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας προβαίνει σε αξιολόγηση της αναλογικότητας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, πριν από τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησης των επαγγελμάτων αυτών στη Δημοκρατία.

(2) Η έκταση της αναφερόμενης στο εδάφιο (1) αξιολόγησης είναι αναλογική προς τη φύση, το περιεχόμενο και τον αντίκτυπο της διάταξης.

(3) Κάθε νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη που περιορίζει την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση των επαγγελμάτων αυτών στη Δημοκρατία συνοδεύεται από επεξήγηση αρκούκτως λεπτομερή, ώστε να καθίσταται δυνατή η διαπίστωση της συμμόρφωσης με την αρχή της αναλογικότητας.

(4) Οι λόγοι, βάσει των οποίων μια νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη που περιορίζει την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση των επαγγελμάτων αυτών στη Δημοκρατία, θεωρείται δικαιολογημένη και αναλογική, τεκμηριώνονται με ποιοτικά και όπου είναι εφικτό και κρίνεται σκόπιμο από την Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας με ποσοτικά στοιχεία.

(5) Η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας διασφαλίζει ότι η αξιολόγηση που αναφέρεται στις διατάξεις του εδαφίου (1) διενεργείται με αντικειμενικό και ανεξάρτητο τρόπο.

(6) Η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας μετά τη θέσπιση των αναφερόμενων στις διατάξεις του εδαφίου (1) διατάξεων ελέγχει τη συμμόρφωσή τους με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη οποιοσδήποτε εξελίξεις έχουν προκύψει.

Απαγόρευση
των διακρίσεων.

7. Η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας, διασφαλίζει ότι με τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση των επαγγελμάτων αυτών στη Δημοκρατία, δεν εισάγονται, είτε άμεσα είτε έμμεσα, διακρίσεις λόγω ιθαγένειας ή τόπου διαμονής.

Αιτιολόγηση
βάσει στόχων
δημόσιου
συμφέροντος.

8.-(1) Η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας διασφαλίζει ότι η θέσπιση νέων ή η τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση των επαγγελμάτων αυτών στη Δημοκρατία δικαιολογείται βάσει στόχων δημόσιου συμφέροντος.

(2) Αναφορικά με τους προβλεπόμενους στις διατάξεις του εδαφίου (1) στόχους, η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας εξετάζει κατά πόσο η θέσπιση νέων ή η τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση των επαγγελμάτων αυτών στη Δημοκρατία-

- (α) δικαιολογείται αντικειμενικά βάσει του στόχου της διασφάλισης της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας υγείας, ή βάσει επιτακτικών λόγων δημόσιου συμφέροντος, όπως η διαφύλαξη της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων·
- (β) διασφαλίζει την προστασία των καταναλωτών, των αποδεκτών των υπηρεσιών και των εργαζομένων·
- (γ) διασφαλίζει την ορθή απονομή της δικαιοσύνης·
- (δ) διασφαλίζει τη δικαιοσύνη των εμπορικών συναλλαγών·

- (ε) επιτυγχάνει την καταπολέμηση της απάτης και την πρόληψη της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, καθώς και την αποτελεσματικότητα του φορολογικού ελέγχου·
- (στ) διασφαλίζει την ασφάλεια των μεταφορών·
- (ζ) διασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένου του αστικού περιβάλλοντος·
- (η) διασφαλίζει την υγεία των ζώων·
- (θ) διασφαλίζει τη διανοητική ιδιοκτησία·
- (ι) επιτυγχάνει τη διασφάλιση και τη διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς·
- (ια) επιτυγχάνει τους στόχους κοινωνικής πολιτικής· και
- (ιβ) επιτυγχάνει τους στόχους πολιτιστικής πολιτικής·

(3) Οι λόγοι αμιγώς οικονομικής φύσης ή οι αμιγώς διοικητικοί λόγοι δεν αποτελούν επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος που δικαιολογούν τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, ή της άσκησης των επαγγελμάτων αυτών στη Δημοκρατία.

Αναλογικότητα.

9.-(1) Η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που περιορίζουν τη πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση των επαγγελμάτων αυτών, διασφαλίζει ότι οι εν λόγω διατάξεις είναι κατάλληλες για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.

(2) Ειδικότερα, για τους σκοπούς του εδαφίου (1), η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας εξετάζει-

- (α) τη φύση των κινδύνων που σχετίζονται με τους επιδιωκόμενους στόχους δημόσιου συμφέροντος, ιδιαίτερα των κινδύνων για τους αποδέκτες των υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των καταναλωτών, των επαγγελματιών ή τρίτων·
- (β) κατά πόσο οι υφιστάμενες διατάξεις ειδικού ή γενικότερου χαρακτήρα, που περιλαμβάνονται στον περί της Γενικής Ασφάλειας των Προϊόντων Νόμο ή /και στον περί Προστασίας του Καταναλωτή Νόμο, δεν επαρκούν για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου·
- (γ) κατά πόσο η διάταξη είναι η ενδεδειγμένη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και κατά πόσο ανταποκρίνεται σε αυτόν το στόχο με συνεπή και συστηματικό τρόπο και, ως εκ τούτου, αντιμετωπίζει τους εντοπισθέντες κινδύνους κατά τρόπο παρόμοιο με συγκρίσιμες δραστηριότητες·
- (δ) τον αντίκτυπο στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις επιλογές των καταναλωτών και στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών·
- (ε) τη δυνατότητα χρήσης λιγότερο περιοριστικών μέσων για την επίτευξη του στόχου δημόσιου συμφέροντος:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που οι διατάξεις δικαιολογούνται μόνο με βάση την προστασία των καταναλωτών και σε περίπτωση που οι εντοπισθέντες κίνδυνοι περιορίζονται στη σχέση μεταξύ του επαγγελματία και του καταναλωτή και ως εκ τούτου δεν επηρεάζουν αρνητικά τρίτους, η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας αξιολογεί ειδικότερα κατά πόσον ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περισταλτικά μέσα από τον περιορισμό της πρόσβασης στις επαγγελματικές δραστηριότητες·

- (στ) την επίπτωση των διατάξεων, σε συνδυασμό με άλλες απαιτήσεις που περιορίζουν την πρόσβαση σε επάγγελμα, ή την άσκηση του επαγγέλματος αυτού, και ειδικότερα τον τρόπο με τον οποίο οι εν λόγω διατάξεις σε συνδυασμό με άλλες απαιτήσεις,

41(I) του 2004
85(I) του 2009
22(I) του 2010.
112(I) του 2021.

συμβάλλουν στον ίδιο στόχο δημόσιου συμφέροντος και είναι αναγκαίες για την επίτευξή του.

(3) Για τους σκοπούς της παραγράφου (στ) του εδαφίου (2), η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας αξιολογεί τις επιπτώσεις της διάταξης, όταν συνδυάζεται με μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- (α) Αποκλειστικές δραστηριότητες, προστατευόμενος επαγγελματικός τίτλος ή οποιαδήποτε άλλη μορφή ρύθμισης νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος·
- (β) υποχρεώσεις υποβολής σε συνεχή επαγγελματική εξέλιξη·
- (γ) κανόνες σχετικοί με την οργάνωση του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος, την επαγγελματική δεοντολογία και την εποπτεία·
- (δ) υποχρεωτική εγγραφή σε επαγγελματική οργάνωση ή φορέα, συστήματα καταχώρισης ή αδειοδότησης, ειδικότερα όταν αυτές οι απαιτήσεις συνεπάγονται την κατοχή ειδικού επαγγελματικού προσόντος·
- (ε) ποσοτικούς περιορισμούς και ειδικότερα απαιτήσεις που περιορίζουν τον αριθμό των αδειών άσκησης μιας δραστηριότητας ή καθορίζουν έναν ελάχιστο ή μέγιστο αριθμό υπαλλήλων, διευθυντών ή εκπροσώπων που διαθέτουν ειδικά επαγγελματικά προσόντα·
- (στ) ειδικές απαιτήσεις σε σχέση με τη νομική μορφή ή απαιτήσεις που σχετίζονται με την εταιρική συμμετοχή ή τη διοίκηση μιας εταιρείας, στο βαθμό που αυτές οι απαιτήσεις συνδέονται άμεσα με την άσκηση του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος·
- (ζ) εδαφικούς περιορισμούς, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων που το επάγγελμα είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο σε τμήματα της επικράτειας της Δημοκρατίας, με τρόπο διαφορετικό από αυτόν με τον οποίο είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο σε άλλα τμήματα·
- (η) περιορισμούς σε σχέση με την άσκηση ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος από κοινού ή σε εταιρεία, καθώς και κανόνες περί ασυμβίβαστου·
- (θ) ασφαλιστική κάλυψη ή άλλα μέσα προσωπικής ή συλλογικής προστασίας όσον αφορά την επαγγελματική ευθύνη·
- (ι) γλωσσικές γνώσεις, στο βαθμό που είναι αναγκαίες για την άσκηση του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος·
- (ια) σταθερές ελάχιστες και/ή μέγιστες τιμολογήσεις·
- (ιβ) απαιτήσεις όσον αφορά τη διαφήμιση.

(4) Η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας εξετάζει περαιτέρω, όπου κρίνεται αναγκαίο ανάλογα με την περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και το περιεχόμενο της νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής διάταξης, τα ακόλουθα:

- (α) Τη διασύνδεση μεταξύ του πεδίου των δραστηριοτήτων που αφορούν ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή περιορίζονται αποκλειστικά σε αυτό και του απαιτούμενου επαγγελματικού προσόντος·
- (β) τη διασύνδεση μεταξύ της πολυπλοκότητας των σχετικών καθηκόντων και της ανάγκης να κατέχουν αυτοί που ασκούν τα εν λόγω καθήκοντα ειδικά επαγγελματικά προσόντα, ειδικότερα όσον αφορά το επίπεδο, τη φύση και τη διάρκεια της κατάρτισης ή της πείρας που απαιτείται·
- (γ) τη δυνατότητα να αποκτηθούν τα επαγγελματικά προσόντα μέσω άλλων επιλογών, ως αυτές εκάστοτε ρυθμίζονται από νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις της Δημοκρατίας·
- (δ) κατά πόσο και για ποιο λόγο οι αποκλειστικές δραστηριότητες που συνδέονται με ορισμένα επαγγέλματα μπορούν ή δεν μπορούν να ασκούνται από κοινού με άλλα επαγγέλματα·
- (ε) το βαθμό αυτονομίας στην άσκηση ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος

και ο αντίκτυπος των οργανωτικών και εποπτικών ρυθμίσεων στην επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου, ειδικότερα όταν οι δραστηριότητες που σχετίζονται με ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ασκούνται υπό τον έλεγχο και την ευθύνη ενός κατάλληλα ειδικευμένου επαγγελματία·

(στ) τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις σε σχέση με ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα που ενδέχεται να μειώνουν ή να αυξάνουν την ασύμμετρη πληροφόρηση μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών·

(5) Πριν από τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας διασφαλίζει επιπλέον τη συμμόρφωση των ειδικών απαιτήσεων σχετικά με την προσωρινή ή περιστασιακή παροχή υπηρεσιών, οι οποίες προβλέπονται στο Μέρος ΙΙ του περί Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων Νόμου, με την αρχή της αναλογικότητας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται-

(α) η αυτόματη προσωρινή εγγραφή ή η τυπική προσχώρηση σε επαγγελματική οργάνωση ή σε επαγγελματικό φορέα σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του άρθρου 10 του περί της Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων Νόμων·

(β) η δήλωση σε περίπτωση μετακίνησης του παρόχου, σύμφωνα με τις διατάξεις των εδαφίων (1) και (2) του άρθρου 11 του περί της Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων Νόμου, τα απαιτούμενα σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (3) του εν λόγω άρθρου δικαιολογητικά ή οποιαδήποτε άλλη αντίστοιχη απαίτηση·

(γ) η καταβολή τέλους ή τυχόν χρεώσεων που απαιτούνται για τις διοικητικές διαδικασίες, σε σχέση με την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, ή την άσκηση των επαγγελματιών αυτών, τις οποίες αναλαμβάνει ο πάροχος των υπηρεσιών.

(6) Οι διατάξεις του εδαφίου (5) δεν εφαρμόζονται για μέτρα τα οποία αποσκοπούν να διασφαλίσουν την τήρηση των ισχυόντων όρων εργασίας που εφαρμόζει η Δημοκρατία σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο.

(7) Σε περίπτωση που οι διατάξεις του παρόντος άρθρου αφορούν τη νομοθετική κατοχύρωση επαγγελμάτων υγείας για τις οποίες δεν ισχύουν ειδικές απαιτήσεις ως αναφέρεται στις διατάξεις του εδαφίου (2) του άρθρου 4 και έχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια των ασθενών, η Αρμόδια Αρχή Αξιολόγησης της Αναλογικότητας λαμβάνει υπόψη το στόχο της διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας του ανθρώπου.

Πληροφόρηση και συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών.

10.-(1) Οι αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας και τα αρμόδια όργανα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του περί Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων Νόμου, θέτουν, με τα κατάλληλα μέσα, πληροφορίες στη διάθεση των πολιτών, των αποδεκτών των υπηρεσιών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν ασκούν το συγκεκριμένο επάγγελμα πριν από τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση των επαγγελμάτων αυτών στη Δημοκρατία.

(2) Για σκοπούς εφαρμογής των διατάξεων του εδαφίου (1), εξασφαλίζεται κατάλληλα η συμμετοχή όλων των αντιπροσωπευτικών ενώσεων και/ή φορέων, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, παρέχοντάς τους την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους, πριν και/ή κατά τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση των επαγγελμάτων αυτών στη Δημοκρατία και ανάλογα με την περίπτωση και εφόσον ενδείκνυται, οι αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας και τα αρμόδια όργανα διοργανώνουν για το σκοπό αυτό δημόσιες διαβουλεύσεις.

Άσκηση προσφυγής.

11. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής εναντίον πράξης η οποία εκδόθηκε δυνάμει ειδικού νόμου που ρυθμίζει την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα, ο προσφεύγων δύναται να επικαλεστεί τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών.

12. Οι αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας σε συνεργασία με τα αρμόδια όργανα όπως προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 2 του περί Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων Νόμου λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, ώστε να ενθαρρύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών «IMI», όπως ο όρος αυτός ερμηνεύεται στις διατάξεις του άρθρου 2 του πιο πάνω Νόμου είτε μέσω της Ομάδας Εθνικών Συντονιστών σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (στ) του εδαφίου (2) του άρθρου 30 του περί Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων

Νόμου, αναλόγως του θέματος για το οποίο εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Νόμου, καθώς και για τον συγκεκριμένο τρόπο νομοθετικής κατοχύρωσης ενός επαγγέλματος ή τα αποτελέσματα αυτής της κατοχύρωσης.

Διαφάνεια.

13. Οι λόγοι βάσει των οποίων θεωρείται ότι οι διατάξεις που αξιολογούνται σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο είναι δικαιολογημένες και αναλογικές και οι οποίοι μαζί με τις εν λόγω διατάξεις κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με το εδάφιο (5) του άρθρου 31Δ του περί της Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων Νόμου, καταγράφονται από τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας και τα αρμόδια όργανα, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 2 του περί της Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων Νόμου, στη βάση δεδωμένων για τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, όπως αναφέρεται στο εδάφιο (1) του άρθρου 31Δ του περί της Αναγνώρισης των Επαγγελματικών Προσόντων Νόμου και δημοσιοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Έκδοση Κανονισμών.

14. Το Υπουργικό Συμβούλιο, για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου, δύναται να εκδίδει Κανονισμούς οι οποίοι δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, για τον καθορισμό ή τη ρύθμιση οποιουδήποτε θέματος χρήζει ή είναι δεκτικό καθορισμού.

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2018/958 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 28ης Ιουνίου 2018

σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελμάτων

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 46, το άρθρο 53 παράγραφος 1 και το άρθρο 62,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Αφού ζήτησαν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η ελευθερία επιλογής επαγγέλματος είναι θεμελιώδες δικαίωμα. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ο Χάρτης») διασφαλίζει την ελευθερία του επαγγέλματος, καθώς και την επιχειρηματική ελευθερία. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, η ελευθερία εγκαταστάσεως και η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών συνιστούν θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής αγοράς και κατοχυρώνονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Συνεπώς, οι εθνικοί κανόνες που οργανώνουν την πρόσβαση στα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα δεν θα πρέπει να αποτελούν αδικαιολόγητο ή δυσανάλογο εμπόδιο στην άσκηση αυτών των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- (2) Ελλείπει ειδικών διατάξεων στο ενωσιακό δίκαιο για την εναρμόνιση των απαιτήσεων για την πρόσβαση σε ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή την άσκησή του, αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών να αποφασίζουν αν και με ποιον τρόπο θα κατοχυρώσουν νομοθετικά ένα επάγγελμα, εντός των ορίων των αρχών της απαγόρευσης των διακρίσεων και της αναλογικότητας.
- (3) Η αρχή της αναλογικότητας είναι μία από τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης. Από τη νομολογία ⁽³⁾ προκύπτει ότι τα εθνικά μέτρα που ενδέχεται να παρακωλύσουν ή να καταστήσουν λιγότερο ελκυστική την άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών που διασφαλίζονται με τη ΣΛΕΕ θα πρέπει να πληρούν τέσσερις προϋποθέσεις, δηλαδή θα πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο που δεν δημιουργεί διακρίσεις, θα πρέπει να δικαιολογούνται βάσει στόχων δημόσιου συμφέροντος, θα πρέπει να είναι κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και θα πρέπει να μην είναι δεσμευτικά πέραν του βαθμού που είναι αναγκαίος για την επίτευξη του σκοπού αυτού.
- (4) Η οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ περιλαμβάνει την υποχρέωση των κρατών μελών να αξιολογούν την αναλογικότητα των απαιτήσεών τους που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκησή τους και να κοινοποιούν στην Επιτροπή τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης, δρομολογώντας τη «διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης». Σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή, τα κράτη μέλη ήταν υποχρεωμένα να εξετάζουν αναλυτικά το σύνολο της νομοθεσίας τους για όλα τα επαγγέλματα που ήταν νομοθετικά κατοχυρωμένα στην επικράτειά τους.
- (5) Τα αποτελέσματα της διαδικασίας αμοιβαίας αξιολόγησης κατέδειξαν έλλειψη σαφήνειας όσον αφορά τα κριτήρια τα οποία πρέπει να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη κατά την αξιολόγηση της αναλογικότητας των απαιτήσεων που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκησή τους, καθώς και ανομοιόμορφο έλεγχο αυτών των απαιτήσεων σε όλα τα επίπεδα ρύθμισης. Συνεπώς, για να αποφευχθεί ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς και να εξαλειφθούν οι φραγμοί όσον αφορά την ανάληψη και την άσκηση ορισμένων μισθωτών ή ανεξάρτητων δραστηριοτήτων, θα πρέπει να υπάρχει κοινή προσέγγιση σε επίπεδο Ένωσης, που θα εμποδίσει τη θέσπιση δυσανάλογων μέτρων.
- (6) Στην ανακοίνωσή της, της 28ης Οκτωβρίου 2015, με τίτλο «Αναβάθμιση της ενιαίας αγοράς: περισσότερες ευκαιρίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις», η Επιτροπή αναγνώρισε την ανάγκη να καθοριστεί ένα πλαίσιο ανάλυσης της αναλογικότητας που θα χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη όταν αναθεωρούν υφιστάμενες ρυθμίσεις για τα επαγγέλματα ή όταν προτείνουν νέες σχετικές ρυθμίσεις.

⁽¹⁾ ΕΕ C 288 της 31.8.2017, σ. 43.⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Ιουνίου 2018 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 2018.⁽³⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 30ής Νοεμβρίου 1995, Gebhard, C-55/94, ECLI:EU:C:1995:411, παράγραφος 37.⁽⁴⁾ Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 22).

- (7) Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στη θέσπιση κανόνων για τη διενέργεια αξιολογήσεων αναλογικότητας από τα κράτη μέλη πριν από τη θέσπιση νέων, ή την τροποποίηση υφιστάμενων, επαγγελματικών ρυθμίσεων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, με παράλληλη διασφάλιση διαφάνειας και υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών.
- (8) Οι δραστηριότητες που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία θα πρέπει να αφορούν τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2005/36/ΕΚ. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται σε απαιτήσεις που περιορίζουν την πρόσβαση σε υφιστάμενα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή σε νέα επαγγέλματα των οποίων η νομοθετική κατοχύρωση εξετάζεται από τα κράτη μέλη, ή την άσκηση των εν λόγω επαγγελμάτων. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται παράλληλα με την οδηγία 2005/36/ΕΚ και με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων που καθορίζονται σε χωριστή πράξη της Ένωσης όσον αφορά την πρόσβαση σε ένα συγκεκριμένο νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή την άσκηση του.
- (9) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να καθορίζουν την οργάνωση και το περιεχόμενο των συστημάτων τους στους τομείς της εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, ιδίως όσον αφορά τη δυνατότητά τους να αναθέτουν σε επαγγελματικές οργανώσεις την αρμοδιότητα της οργάνωσης ή της επίβλεψης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Διατάξεις οι οποίες δεν περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση των επαγγελμάτων αυτών, για παράδειγμα συντακτικές τροποποιήσεις ή τεχνικές προσαρμογές στο περιεχόμενο προγραμμάτων κατάρτισης ή ο εκσυγχρονισμός των κανονισμών κατάρτισης, δεν θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Εάν η επαγγελματική εκπαίδευση ή κατάρτιση συνίσταται σε αμειβόμενες δραστηριότητες, θα πρέπει να διασφαλίζονται η ελευθερία εγκαταστάσεως και η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών.
- (10) Όταν τα κράτη μέλη μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο ειδικές απαιτήσεις σχετικά με τη νομοθετική κατοχύρωση ενός συγκεκριμένου επαγγέλματος που θεσπίζεται σε χωριστή νομοθετική πράξη της Ένωσης η οποία δεν παρέχει στα κράτη μέλη ευχέρεια επιλογής ως προς τον ακριβή τρόπο μεταφοράς των συγκεκριμένων απαιτήσεων στο εθνικό δίκαιο, η αξιολόγηση της αναλογικότητας, όπως ορίζεται σε ειδικές διατάξεις της παρούσας οδηγίας, δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται.
- (11) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να βασίζονται σε ένα κοινό ρυθμιστικό πλαίσιο βασισμένο σε σαφώς καθορισμένες νομικές έννοιες όσον αφορά τους διάφορους τρόπους νομοθετικής κατοχύρωσης ενός επαγγέλματος στην Ένωση. Υπάρχουν αρκετοί τρόποι με τους οποίους μπορεί να κατοχυρωθεί νομοθετικά ένα επάγγελμα, για παράδειγμα με τον περιορισμό της πρόσβασης σε μια συγκεκριμένη δραστηριότητα αποκλειστικά στους κάτοχους ενός επαγγελματικού προσόντος ή της άσκησης της αποκλειστικά από αυτούς. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να θεσπίζουν απαιτήσεις που ρυθμίζουν έναν από τους τρόπους άσκησης ενός επαγγέλματος μέσω της θέσπισης προϋποθέσεων για τη χρήση επαγγελματικών τίτλων ή μέσω της επιβολής απαιτήσεων σχετικά με τα προσόντα μόνο στους αυτοαπασχολούμενους, στους μισθωτούς επαγγελματίες, στα διευθυντικά στελέχη ή στους νόμιμους εκπροσώπους επιχειρήσεων, ιδίως αν η δραστηριότητα ασκείται από νομικό πρόσωπο υπό τη μορφή επαγγελματικής εταιρείας.
- (12) Πριν από τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιολογούν την αναλογικότητα των εν λόγω διατάξεων. Η έκταση της αξιολόγησης θα πρέπει να είναι αναλογική προς τη φύση, το περιεχόμενο και τον αντίκτυπο της θεσπιζόμενης διάταξης.
- (13) Το βάρος της απόδειξης της αιτιολόγησης και της αναλογικότητας φέρουν τα κράτη μέλη. Οι λόγοι της νομοθετικής κατοχύρωσης τους οποίους επικαλείται ένα κράτος μέλος ως αιτιολόγηση θα πρέπει, επομένως, να συνοδεύονται από ανάλυση της καταλληλότητας και της αναλογικότητας του μέτρου που θεσπίζει το εν λόγω κράτος μέλος και από συγκεκριμένα στοιχεία που τεκμηριώνουν τα επιχειρήματά του. Παρότι ένα κράτος μέλος δεν πρέπει κατ' ανάγκη να εκπονήσει συγκεκριμένη μελέτη ή να προσκομίσει συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία ή υλικό που να αποδεικνύει την αναλογικότητα του εν λόγω μέτρου πριν από τη θέσπιση του, θα πρέπει εντούτοις να διενεργεί αντικειμενική ανάλυση, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν στο εν λόγω κράτος μέλος, με την οποία αποδεικνύεται ότι υπάρχουν πραγματικοί κίνδυνοι για την επίτευξη στόχων δημόσιου συμφέροντος.
- (14) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διενεργούν αξιολογήσεις αναλογικότητας με αντικειμενικό και ανεξάρτητο τρόπο, ακόμη και στην περίπτωση που ένα επάγγελμα κατοχυρώνεται νομοθετικά έμμεσα εκχωρώντας σε συγκεκριμένο επαγγελματικό φορέα τη σχετική εξουσία. Οι εν λόγω αξιολογήσεις θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν γνωμοδότηση από ανεξάρτητο φορέα, περιλαμβανομένων των υφιστάμενων φορέων που αποτελούν μέρος της εθνικής νομοθετικής διαδικασίας, στον οποίο έχουν αναθέσει τα κράτη μέλη το έργο έκδοσης της εν λόγω γνωμοδότησης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στις περιπτώσεις όπου η αξιολόγηση διενεργείται από τις τοπικές αρχές, τους ρυθμιστικούς φορείς ή τις επαγγελματικές οργανώσεις, η μεγαλύτερη εγγύτητα στις τοπικές συνθήκες και οι εξειδικευμένες γνώσεις των οποίων θα μπορούσαν σε ορισμένες περιπτώσεις να τους καταστήσουν καταλληλότερους να προσδιορίσουν τον βέλτιστο τρόπο επίτευξης των στόχων δημόσιου συμφέροντος αλλά των οποίων οι επιλογές πολιτικής θα μπορούσαν να ευνοήσουν τους κατεστημένους φορείς σε βάρος των νεοεισερχομένων στην αγορά.
- (15) Είναι σκόπιμο να ελέγχεται η αναλογικότητα των νέων ή τροποποιούμενων διατάξεων που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση τους μετά τη θέσπιση τους. Η επανεξέταση της αναλογικότητας ενός περιοριστικού εθνικού μέτρου στον τομέα των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων δεν θα πρέπει να βασίζεται μόνο στον στόχο αυτού του μέτρου τη στιγμή της θέσπισής του, αλλά και στα αποτελέσματά του, τα οποία αξιολογούνται μετά τη θέσπιση τους. Η αξιολόγηση της αναλογικότητας του εθνικού μέτρου θα πρέπει να βασίζεται στις εξελίξεις που έχουν σημειωθεί στον τομέα του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος μετά τη θέσπιση του μέτρου.

- (16) Όπως επιβεβαιώνεται από την πάγια νομολογία, απαγορεύεται κάθε αδικαιολόγητος περιορισμός ο οποίος απορρέει από το εθνικό δικαίο και περιστελλεί την ελευθερία εγκαταστάσεως ή την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης οιασδήποτε διάκρισης λόγω ιδιγένειας ή τόπου κατοικίας.
- (17) Όταν η ανάληψη και η άσκηση μισθωτών ή μη μισθωτών δραστηριοτήτων εξαρτάται από την προϋπόθεση της συμμόρφωσης με ορισμένες απαιτήσεις που σχετίζονται με ειδικά επαγγελματικά προσόντα, και οι οποίες καθορίζονται άμεσα ή έμμεσα από τα κράτη μέλη, είναι απαραίτητο να διασφαλίζεται ότι αυτές οι απαιτήσεις δικαιολογούνται με βάση στόχους δημόσιου συμφέροντος, όπως αυτούς που προβλέπονται στη ΣΛΕΕ, δηλαδή τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια και τη δημόσια υγεία, ή επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, που αναγνωρίζονται ως τέτοιοι από τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ. Είναι επίσης απαραίτητο να διευκρινιστεί ότι στους επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζονται από το Δικαστήριο της ΕΕ, συγκαταλέγονται η διαφύλαξη της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, η προστασία των καταναλωτών, των αποδεκτών των υπηρεσιών, μεταξύ άλλων με τη διασφάλιση της ποιότητας των βιοτεχνικών εργασιών και των εργαζομένων· η διασφάλιση της ορθής απονομής της δικαιοσύνης· η διασφάλιση της δικαιοσύνης των εμπορικών συναλλαγών· η καταπολέμηση της απάτης και η πρόληψη της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής και η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του φορολογικού ελέγχου· η ασφάλεια των μεταφορών· η προστασία του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένου του αστικού περιβάλλοντος· η υγεία των ζώων· η διανοητική ιδιοκτησία· η διασφάλιση και διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς, των στόχων κοινωνικής πολιτικής και των στόχων πολιτιστικής πολιτικής. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία, αμιγώς οικονομικοί λόγοι, συγκεκριμένα η προώθηση της εθνικής οικονομίας εις βάρος των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και αμιγώς διοικητικοί λόγοι, όπως η διενέργεια ελέγχων ή η συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων, δεν μπορούν να αποτελούν επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος.
- (18) Εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίζουν το επίπεδο προστασίας που επιθυμούν να παρέχουν για τους στόχους δημόσιου συμφέροντος και το κατάλληλο επίπεδο ρύθμισης, εντός των ορίων της αναλογικότητας. Το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος επιβάλλει λιγότερο αυστηρούς κανόνες από ένα άλλο κράτος μέλος δεν συνεπάγεται ότι οι κανόνες του τελευταίου είναι δυσανάλογοι και ασύμβατοι με το δικαίο της Ένωσης.
- (19) Όσον αφορά την προστασία της δημόσιας υγείας, σύμφωνα με το άρθρο 168 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ, κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου. Η παρούσα οδηγία συνάδει πλήρως με τον στόχο αυτό.
- (20) Προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι διατάξεις που θεσπίζουν και οι τροποποιήσεις που επιφέρουν σε υφιστάμενες διατάξεις είναι αναλογικές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν τα κριτήρια αξιολόγησης της αναλογικότητας και τα πρόσθετα κριτήρια που έχουν σημασία για το υπό εξέταση νομοθετικό κατοχυρωμένο επάγγελμα. Όταν ένα κράτος μέλος προτίθεται να κατοχυρώσει νομοθετικά ένα επάγγελμα ή να τροποποιήσει υφιστάμενους κανόνες, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη φύση των κινδύνων που σχετίζονται με τους επιδιωκόμενους στόχους δημόσιου συμφέροντος, και ιδίως των κινδύνων για τους αποδέκτες των υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των καταναλωτών, τους επαγγελματίες ή τρίτους. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι, στο πεδίο των επαγγελματικών υπηρεσιών, υπάρχει συνήθως ασυμμετρία πληροφόρησης μεταξύ των καταναλωτών και των επαγγελματιών, δεδομένου ότι οι επαγγελματίες επιδεικνύουν υψηλό επίπεδο τεχνικών γνώσεων, τις οποίες μπορεί να μη διαθέτουν οι καταναλωτές.
- (21) Οι απαιτήσεις που συνδέονται με τα επαγγελματικά προσόντα θα πρέπει να θεωρούνται αναγκαίες μόνον όταν τα υφιστάμενα μέτρα, όπως ο νόμος περί ασφάλειας των προϊόντων ή ο νόμος περί προστασίας των καταναλωτών, δεν μπορούν να θεωρηθούν κατάλληλα ή πράγματι αποτελεσματικά για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.
- (22) Για να εκπληρωθεί η απαίτηση της αναλογικότητας, το μέτρο θα πρέπει να είναι κατάλληλο για τη διασφάλιση της επίτευξης του επιδιωκόμενου στόχου. Ένα μέτρο θα πρέπει να θεωρείται κατάλληλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου μόνον εάν αντικατοπτρίζει πράγματι την προσπάθεια επίτευξης του εν λόγω στόχου με συνεπή και συστηματικό τρόπο, για παράδειγμα όταν παρόμοιοι κίνδυνοι που σχετίζονται με ορισμένες δραστηριότητες αντιμετωπίζονται με συγκρίσιμο τρόπο και όταν τυχόν εξαιρέσεις στους σχετικούς περιορισμούς εφαρμόζονται σύμφωνα με τον δηλωμένο στόχο. Επιπλέον, το εθνικό μέτρο θα πρέπει να συμβάλλει ουσιαστικά στην επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και, επομένως, όταν δεν επηρεάζει τη βάση της αιτιολόγησής του, δεν θα πρέπει να θεωρείται κατάλληλο.
- (23) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τον συνολικό αντίκτυπο του μέτρου στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών εντός της Ένωσης, στις επιλογές των καταναλωτών και στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Στη βάση αυτή, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξακριβώνουν, ειδικότερα, κατά πόσον ο βαθμός περιορισμού της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησης των επαγγελμάτων αυτών είναι αναλογικός με τη σημασία των επιδιωκόμενων στόχων και των προσδοκώμενων οφελών.
- (24) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβαίνουν σε σύγκριση μεταξύ του σχεδιαζόμενου εθνικού μέτρου και των εναλλακτικών και λιγότερο περιοριστικών λύσεων που θα επέτρεπαν την επίτευξη του ίδιου στόχου αλλά θα επέβαλλαν λιγότερους περιορισμούς. Όταν τα μέτρα δικαιολογούνται μόνο με βάση την προστασία των καταναλωτών και όταν οι εντοπισθέντες κίνδυνοι περιορίζονται στη σχέση μεταξύ του επαγγελματία και του καταναλωτή και ως εκ τούτου δεν επηρεάζουν αρνητικά τρίτους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιολογούν αν ο στόχος τους θα μπορούσε να επιτευχθεί με μέσα λιγότερο περισταλικά από τον περιορισμό της πρόσβασης των επαγγελματιών σε δραστηριότητες. Για παράδειγμα, όταν οι

καταναλωτές έχουν τη διακριτική ευχέρεια να επιλέξουν μεταξύ της χρήσης ή μη των υπηρεσιών ειδικευμένων επαγγελματιών, θα πρέπει να εφαρμόζονται λιγότερο περιοριστικά μέσα, όπως η προστασία του επαγγελματικού τίτλου ή η εγγραφή σε επαγγελματικό μητρώο. Η ρύθμιση μέσω αποκλειστικών δραστηριοτήτων και προστατευόμενων επαγγελματικού τίτλου θα πρέπει να εξετάζεται ως ενδεχόμενο σε περιπτώσεις στις οποίες τα μέτρα στοχεύουν στην πρόληψη του κινδύνου να πληγούν σοβαρά στόχοι δημόσιου συμφέροντος, όπως η δημόσια υγεία.

- (25) Εφόσον ενδείκνυται λόγω της φύσης και του περιεχομένου του υπό εξέταση μέτρου, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη, τα ακόλουθα στοιχεία: τη σύνδεση μεταξύ του πεδίου επαγγελματικών δραστηριοτήτων που αφορούν ένα επάγγελμα και του απαιτούμενου επαγγελματικού προσόντος: την πολυπλοκότητα των καθηκόντων, ειδικότερα όσον αφορά το επίπεδο, τη φύση και τη διάρκεια της απαιτούμενης κατάρτισης ή πείρας: την ύπαρξη διαφορετικών τρόπων απόκτησης του επαγγελματικού προσόντος: κατά πόσον οι αποκλειστικές δραστηριότητες που συνδέονται με ορισμένους επαγγελματίες μπορούν να ασκούνται από κοινού με άλλους επαγγελματίες: και τον βαθμό αυτονομίας στην άσκηση ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος, ιδίως όταν οι δραστηριότητες που σχετίζονται με ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ασκούνται υπό τον έλεγχο και την ευθύνη κατάλληλα ειδικευμένου επαγγελματία.
- (26) Η παρούσα οδηγία λαμβάνει υπόψη την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο και συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, μεταξύ άλλων στο ψηφιακό περιβάλλον. Δεδομένης της ταχύτητας των τεχνολογικών αλλαγών και των επιστημονικών εξελίξεων, οι επικαιροποιήσεις των απαιτήσεων πρόσβασης θα μπορούσαν να είναι ιδιαίτερης σημασίας για ορισμένα επάγγελα, ιδίως για τον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών που παρέχονται με ηλεκτρονικά μέσα. Όταν ένα κράτος μέλος κατοχυρώνει νομοθετικά ένα επάγγελμα, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι οι επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις θα μπορούσαν να μειώνουν ή να αυξάνουν την ασυμμετρία πληροφόρησης μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών. Σε περίπτωση που οι επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις ενέχουν υψηλό κίνδυνο για τους στόχους δημόσιου συμφέροντος, εναπόκειται στα κράτη μέλη, όποτε κρίνεται αναγκαίο, να ενθαρρύνουν τους επαγγελματίες να συμβαδίζουν με τις εν λόγω εξελίξεις.
- (27) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διενεργούν ολοκληρωμένη αξιολόγηση των περιστάσεων υπό τις οποίες θεσπίζεται και εφαρμόζεται το μέτρο και να εξετάζουν ειδικότερα το αποτέλεσμα των νέων ή τροποποιούμενων διατάξεων όταν συνδυάζονται με άλλες απαιτήσεις που περιορίζουν την πρόσβαση στο επάγγελμα ή την άσκηση του. Η ανάλυση και άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων μπορεί να εξαρτάται από τη συμμόρφωση με αρκετές απαιτήσεις, όπως κανόνες που σχετίζονται με την οργάνωση του επαγγέλματος, υποχρεωτική εγγραφή σε επαγγελματική οργάνωση ή φορέα, επαγγελματική δεοντολογία, εποπτεία και ευθύνη. Επομένως, κατά την αξιολόγηση του αποτελέσματος των νέων ή τροποποιούμενων διατάξεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ισχύουσες απαιτήσεις, μεταξύ άλλων τη συνεχή επαγγελματική εξέλιξη, την υποχρεωτική εγγραφή σε επαγγελματική οργάνωση ή φορέα, τα συστήματα καταχώρισης ή αδειοδότησης, τους ποσοτικούς περιορισμούς, τις ειδικές απαιτήσεις νομικής μορφής και τις απαιτήσεις εταιρικής συμμετοχής, τους εδαφικούς περιορισμούς, τους περιορισμούς που αφορούν δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων και τους κανόνες περί ασυμβίβαστου, τις απαιτήσεις σε σχέση με την ασφαλιστική κάλυψη, τις απαιτήσεις γλωσσικών γνώσεων, στον βαθμό που είναι αναγκαίες για την άσκηση του επαγγέλματος, τις σταθερές ελάχιστες και/ή μέγιστες τιμολογήσεις και τις απαιτήσεις όσον αφορά τη διαφήμιση.
- (28) Για την επίτευξη των στόχων δημόσιου συμφέροντος μπορεί να ενδείκνυται η θέσπιση πρόσθετων απαιτήσεων. Το γεγονός και μόνον ότι το μεμονωμένο ή το συνδυασμένο αποτέλεσμα τους θα πρέπει να αξιολογείται δεν συνεπάγεται ότι οι εν λόγω απαιτήσεις είναι εκ πρώτης όψεως δυσανάλογες. Για παράδειγμα, η υποχρέωση συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης μπορεί να ενδείκνυται για να εξασφαλίζεται ότι οι επαγγελματίες συμβαδίζουν με τις εξελίξεις στους αντίστοιχους τομείς τους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θεσπίζονται δυσανάλογοι όροι που εισάγουν διακρίσεις εις βάρος των νεοεισερχόμενων στην αγορά. Ομοίως, η υποχρεωτική εγγραφή σε επαγγελματική οργάνωση ή φορέα μπορεί να κρίνεται σκόπιμη στις περιπτώσεις όπου το κράτος αναθέτει στις εν λόγω επαγγελματικές οργανώσεις ή φορείς τη διαφύλαξη των σχετικών στόχων δημόσιου συμφέροντος, για παράδειγμα με την εποπτεία της νόμιμης άσκησης του επαγγέλματος ή με την οργάνωση ή την εποπτεία της συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης. Όταν η ανεξαρτησία ενός επαγγέλματος δεν μπορεί να διασφαλιστεί επαρκώς με άλλα μέσα, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάζουν το ενδεχόμενο εφαρμογής διασφαλίσεων, όπως ο περιορισμός της εταιρικής συμμετοχής από μων εκτός του επαγγέλματος ή η πρόβλεψη ότι η πλειονότητα των δικαιωμάτων ψήφου πρέπει να κατέχεται από άτομα που ασκούν το επάγγελμα, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω διασφαλίσεις δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την προστασία του στόχου δημόσιου συμφέροντος. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν τη θέσπιση σταθερών ελάχιστων και/ή μέγιστων τιμολογήσεων με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι πάροχοι των υπηρεσιών, ιδίως όσον αφορά τις υπηρεσίες για τις οποίες αυτό είναι απαραίτητο προκειμένου να εφαρμόζεται αποτελεσματικά η αρχή της απόδοσης των δαπανών, εφόσον ο εν λόγω περιορισμός είναι αναλογικός και, κατά περίπτωση, εφόσον προβλέπονται παρεκκλίσεις από τις ελάχιστες και/ή μέγιστες τιμές. Σε περίπτωση που η θέσπιση πρόσθετων απαιτήσεων επαναλαμβάνει απαιτήσεις που έχουν ήδη θεσπιστεί από ένα κράτος μέλος στο πλαίσιο άλλων κανόνων ή διαδικασιών, οι απαιτήσεις αυτές δεν μπορούν να θεωρούνται αναλογικές για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.
- (29) Σύμφωνα με τον Τίτλο II της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλλουν σε παρόχους υπηρεσιών, που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος και παρέχουν επαγγελματικές υπηρεσίες σε προσωρινή και περιστασιακή βάση, απαιτήσεις ή περιορισμούς που απαγορεύονται από την εν λόγω οδηγία, όπως αδειοδότηση, καταχώριση ή προσχώρηση σε επαγγελματική οργάνωση ή σε επαγγελματικό φορέα ή την υποχρέωση να έχουν εκπροσώπους στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής για τους σκοπούς της απόκτησης πρόσβασης ή της άσκησης ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος. Τα κράτη μέλη μπορούν, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, να απαιτούν από τους παρόχους υπηρεσιών που επιθυμούν να παρέχουν υπηρεσίες σε προσωρινή βάση, να δίδουν πληροφορίες μέσω γραπτής δήλωσης, η οποία πρέπει να υποβάλλεται πριν από την πρώτη παροχή της υπηρεσίας, και να ανανεώνουν τη δήλωση αυτή σε ετήσια

βάση. Ως εκ τούτου, προκειμένου να διευκολυνθεί η παροχή επαγγελματικών υπηρεσιών, είναι αναγκαίο να τονιστεί εκ νέου, λαμβανομένης υπόψη της προσωρινής ή περιστασιακής φύσης των υπηρεσιών, ότι οι απαιτήσεις, όπως η αυτόματη προσωρινή εγγραφή ή η τυπική προσχώρηση σε επαγγελματική οργάνωση ή φορέα, οι προηγούμενες δηλώσεις και οι απαιτήσεις δικαιολογητικών, καθώς και η καταβολή τελών ή χρεώσεων, θα πρέπει να έχουν αναλογικό χαρακτήρα. Οι απαιτήσεις αυτές δεν θα πρέπει να είναι δυσανάλογα επαχθείς για τους παρόχους υπηρεσιών ούτε να παρεκκλύδουν ή να καθιστούν λιγότερο ελκυστική την άσκηση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, ειδικότερα, να αξιολογούν κατά πόσον η απαίτηση παροχής ορισμένων πληροφοριών και δικαιολογητικών σύμφωνα με την οδηγία 2005/36/ΕΚ και η δυνατότητα συγκέντρωσης περαιτέρω στοιχείων με τη διοικητική συνεργασία των κρατών μελών μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά είναι αναλογικές και επαρκείς για την αποτροπή σοβαρού κινδύνου καταστράτηγησης των ισχυόντων κανόνων από τους παρόχους υπηρεσιών. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει, ωστόσο, να εφαρμόζεται σε μέτρα που έχουν σκοπό να εξασφαλίσουν την τήρηση των ισχυόντων όρων εργασίας.

- (30) Όπως επιβεβαιώνεται από την πάγια νομολογία, η υγεία και η ζωή των ανθρώπων κατέχουν την πρώτη θέση μεταξύ των συμφερόντων που προστατεύονται από τη ΣΛΕΕ. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τον στόχο της διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας του ανθρώπου κατά την αξιολόγηση των απαιτήσεων για τα επαγγέλματα υγείας, όπως οι αποκλειστικές δραστηριότητες, ο προστατευόμενος επαγγελματικός τίτλος, η συνεχής επαγγελματική εξέλιξη ή οι κανόνες που αφορούν την οργάνωση του επαγγέλματος, την επαγγελματική δεοντολογία και εποπτεία, τηρώντας παράλληλα τις ελάχιστες προϋποθέσεις εκπαίδευσης που ορίζονται στην οδηγία 2005/36/ΕΚ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει ειδικότερα να εξασφαλίζουν ότι η νομοθετική κατοχύρωση των επαγγελμάτων υγείας, τα οποία έχουν επιπτώσεις στη δημόσια υγεία και στην ασφάλεια των ασθενών, είναι αναλογική και συμβάλλει στην εξασφάλιση της πρόσβασης σε υγειονομική περίθαλψη, η οποία αναγνωρίζεται ως θεμελιώδες δικαίωμα στον Χάρτη, καθώς και σε ασφαλή, υψηλής ποιότητας και αποτελεσματική υγειονομική περίθαλψη για τους πολίτες που βρίσκονται στην επικράτεια τους. Κατά τη χάραξη πολιτικών για τις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη διασφάλισης της προσβασιμότητας, η υψηλή ποιότητα της υπηρεσίας, η κατάλληλη και ασφαλής παροχή φαρμάκων, σύμφωνα με τις ανάγκες της δημόσιας υγείας στην επικράτεια του οικείου κράτους μέλους, καθώς και η επαγγελματική ανεξαρτησία των επαγγελματιών του τομέα υγείας. Όσον αφορά την απτιολόγηση για τη ρύθμιση των επαγγελμάτων υγείας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεκτιμούν τον στόχο της διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας του ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένων της προσβασιμότητας και της υψηλής ποιότητας των υπηρεσιών υγείας που παρέχονται στους πολίτες, και κατάλληλης και ασφαλούς παροχής φαρμάκων, λαμβανομένου υπόψη του περιθωρίου διακριτικής ευχέρειας που προβλέπεται στο άρθρο 1 της παρούσας οδηγίας.
- (31) Είναι σημαντικό για την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη παρέχουν πληροφόρηση στους πολίτες, στις αντιπροσωπευτικές ενώσεις και σε άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, πριν από τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων απαιτήσεων για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησης των επαγγελμάτων αυτών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν την κατάλληλη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών και να τους δίνουν την ευκαιρία να εκφράζουν τις απόψεις τους. Ανάλογα με την περίπτωση και εφόσον ενδείκνυται, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διοργανώνουν δημόσιες διαβουλεύσεις σύμφωνα με τις οικείες εθνικές διαδικασίες.
- (32) Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν πλήρως υπόψη το δικαίωμα πρόσβασης των πολιτών στη δικαιοσύνη, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη και του άρθρου 19 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζει το εθνικό δίκαιο και τις συνταγματικές αρχές, τα εθνικά δικαστήρια θα πρέπει να μπορούν να αξιολογούν την αναλογικότητα των απαιτήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, προκειμένου να διασφαλίζουν για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής κατά περιορισμών στην ελευθερία επιλογής επαγγέλματος, στην ελευθερία εγκατάστασης και στην ελευθερία παροχής υπηρεσιών.
- (33) Με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να ενθαρρύνεται η ανταλλαγή με άλλα κράτη μέλη επαρκών και τακτικά επικαιροποιούμενων πληροφοριών σχετικά με τη νομοθετική κατοχύρωση επαγγελμάτων και τα αποτελέσματα της εν λόγω νομοθετικής κατοχύρωσης. Η Επιτροπή θα πρέπει να διευκολύνει αυτή την ανταλλαγή.
- (34) Για να αυξηθεί η διαφάνεια και να προσχθούν οι αξιολογήσεις αναλογικότητας με βάση συγκρίσιμα κριτήρια, οι πληροφορίες που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη, με την επιφύλαξη του άρθρου 346 ΣΛΕΕ, θα πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμες στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, ώστε τα άλλα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν παρατηρήσεις στην Επιτροπή και στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Οι εν λόγω παρατηρήσεις θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη από την Επιτροπή στη συνοπτική έκθεση που εκπονεί σύμφωνα με την οδηγία 2005/36/ΕΚ.
- (35) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και η αποφυγή δυσανάλογων περιορισμών στην πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση αυτών των επαγγελμάτων, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, εξαιτίας της κλίμακας της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών,

ΕΞΕΛΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία προβλέπει κανόνες σχετικά με ένα κοινό πλαίσιο για τη διενέργεια αξιολογήσεων αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέων, ή την τροποποίηση υφιστάμενων, νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησης των επαγγελμάτων αυτών, με σκοπό να διασφαλίσει την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, κατοχυρώνοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών. Δεν επηρεάζει την αρμοδιότητα, ελλείψει εναρμόνισης, και το περιθώριο διακριτικής ευχέρειας των κρατών μελών να αποφασίζουν κατά πόσον και με ποιον τρόπο θα κατοχυρώσουν νομοθετικά ένα επάγγελμα, εντός των ορίων των αρχών της απαγόρευσης των διακρίσεων και της αναλογικότητας.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις των κρατών μελών οι οποίες περιορίζουν την πρόσβαση σε ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή την άσκηση του, ή έναν από τους τρόπους άσκησης του, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης επαγγελματικών τίτλων και των επαγγελματικών δραστηριοτήτων που επιτρέπονται στους κατόχους του σχετικού τίτλου, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2005/36/ΕΚ.

2. Στις περιπτώσεις στις οποίες έχουν θεσπιστεί ειδικές απαιτήσεις σχετικά με τη νομοθετική κατοχύρωση ενός δεδομένου επαγγέλματος σε χωριστή πράξη της Ένωσης η οποία δεν παρέχει στα κράτη μέλη ευχέρεια επιλογής ως προς τον ακριβή τρόπο μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, οι αντίστοιχες διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν εφαρμόζονται.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ορισμοί της οδηγίας 2005/36/ΕΚ.

Επιπλέον, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «προστατευόμενος επαγγελματικός τίτλος»: μορφή νομοθετικής κατοχύρωσης ενός επαγγέλματος όπου για τη χρήση του τίτλου σε επαγγελματική δραστηριότητα ή ομάδα επαγγελματικών δραστηριοτήτων απαιτείται άμεσα ή έμμεσα, δυνάμει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν, και όπου η αθέμιτη χρήση αυτού του τίτλου υπόκειται σε κυρώσεις·
- β) «αποκλειστικές δραστηριότητες»: μορφή νομοθετικής κατοχύρωσης ενός επαγγέλματος όπου η πρόσβαση σε επαγγελματική δραστηριότητα ή ομάδα επαγγελματικών δραστηριοτήτων περιορίζεται, άμεσα ή έμμεσα, δυνάμει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, αποκλειστικά στους ασκούντες ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα οι οποίοι κατέχουν ειδικό επαγγελματικό προσόν, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης στην οποία η δραστηριότητα ασκείται από κοινού με άλλα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα.

Άρθρο 4

Εκ των προτέρων αξιολόγηση των νέων μέτρων και έλεγχος

1. Τα κράτη μέλη διενεργούν αξιολόγηση της αναλογικότητας σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία πριν από τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησης των επαγγελμάτων αυτών.
2. Η έκταση της αξιολόγησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι αναλογική προς τη φύση, το περιεχόμενο και τον αντίκτυπο της διάταξης.
3. Κάθε διάταξη που αναφέρεται στην παράγραφο 1 συνοδεύεται από επεξήγηση αρκούντως λεπτομερή ώστε να καθιστά δυνατή την εκτίμηση της συμμόρφωσης με την αρχή της αναλογικότητας.
4. Οι λόγοι βάσει των οποίων μια διάταξη της παραγράφου 1 θεωρείται δικαιολογημένη και αναλογική τεκμηριώνονται με ποιοτικά και, όπου είναι εφικτό και σκόπιμο, ποσοτικά στοιχεία.
5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αξιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να διενεργείται με αντικειμενικό και ανεξάρτητο τρόπο.
6. Τα κράτη μέλη ελέγχουν τη συμμόρφωση των νέων ή τροποποιημένων κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση των επαγγελμάτων αυτών, μετά τη θέσπιση, με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τυχόν εξελίξεις που έχουν προκύψει μετά τη θέσπιση των υπό εξέταση διατάξεων.

Άρθρο 5

Απαγόρευση των διακρίσεων

Κατά τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, ή της άσκησης των επαγγελμάτων αυτών, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι αυτές οι διατάξεις δεν εισάγουν, είτε άμεσα είτε έμμεσα, διακρίσεις λόγω ιθαγένειας ή τόπου διαμονής.

Άρθρο 6

Αιτιολόγηση βάσει στόχων δημόσιου συμφέροντος

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, ή της άσκησης των επαγγελμάτων αυτών τις οποίες σκοπεύουν να θεσπίσουν και οι τροποποιήσεις τις οποίες σκοπεύουν να επιφέρουν σε υφιστάμενες διατάξεις δικαιολογούνται βάσει στόχων δημόσιου συμφέροντος.
2. Τα κράτη μέλη εξετάζουν, ειδικότερα, αν οι διατάξεις της παραγράφου 1 δικαιολογούνται αντικειμενικά βάσει του στόχου της διασφάλισης της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας υγείας, ή βάσει επιτακτικών λόγων δημόσιου συμφέροντος, όπως η διαφύλαξη της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων· η προστασία των καταναλωτών, των αποδεκτών των υπηρεσιών και των εργαζομένων· η διασφάλιση της ορθής απονομής της δικαιοσύνης· η διασφάλιση της δικαιοσύνης των εμπορικών συναλλαγών· η καταπολέμηση της απάτης και η πρόληψη της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, καθώς και η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του φορολογικού ελέγχου· η ασφάλεια των μεταφορών· η προστασία του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένου του αστικού περιβάλλοντος· η υγεία των ζώων· η διανοητική ιδιοκτησία· η διασφάλιση και διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς· οι στόχοι κοινωνικής πολιτικής· και οι στόχοι πολιτιστικής πολιτικής.
3. Οι λόγοι αμιγώς οικονομικής φύσης ή οι αμιγώς διοικητικοί λόγοι δεν αποτελούν επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος που δικαιολογούν τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, ή της άσκησης των επαγγελμάτων αυτών.

Άρθρο 7

Αναλογικότητα

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που θεσπίζουν για τον περιορισμό της πρόσβασης σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή της άσκησης των επαγγελμάτων αυτών και οι τροποποιήσεις που επιφέρουν σε υφιστάμενες διατάξεις είναι κατάλληλες για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.
2. Προς τούτο, πριν από τη θέσπιση των διατάξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη εξετάζουν:
 - α) τη φύση των κινδύνων που σχετίζονται με τους επιδιωκόμενους στόχους δημόσιου συμφέροντος, ιδίως των κινδύνων για τους αποδέκτες των υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των καταναλωτών, τους επαγγελματίες ή τρίτους·
 - β) κατά πόσον οι υφιστάμενοι κανόνες ειδικού ή γενικότερου χαρακτήρα, όπως αυτοί που περιέχονται στη νομοθεσία για την ασφάλεια των προϊόντων ή στη νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών, δεν επαρκούν για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου·
 - γ) την καταλληλότητα της διάταξης όσον αφορά το αν είναι ενδεδειγμένη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου και αν πραγματικά ανταποκρίνεται σε αυτόν τον στόχο με συνεπή και συστηματικό τρόπο και, ως εκ τούτου, αντιμετωπίζει τους εντοπισθέντες κινδύνους κατά τρόπο παρόμοιο με συγκρίσιμες δραστηριότητες·
 - δ) τον αντίκτυπο στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών εντός της Ένωσης, στις επιλογές των καταναλωτών και στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών·
 - ε) τη δυνατότητα χρήσης λιγότερο περιοριστικών μέσων για την επίτευξη του στόχου δημόσιου συμφέροντος· για τους σκοπούς που παρόντος στοιχείου, όταν οι διατάξεις δικαιολογούνται μόνο με βάση την προστασία των καταναλωτών και όταν οι εντοπισθέντες κίνδυνοι περιορίζονται στη σχέση μεταξύ του επαγγελματία και του καταναλωτή και, ως εκ τούτου, δεν επηρεάζουν αρνητικά τρίτους, τα κράτη μέλη αξιολογούν ειδικότερα κατά πόσον ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περισταλτικά μέσα από τον περιορισμό της πρόσβασης στις δραστηριότητες·
 - στ) την επίπτωση των νέων ή τροποποιούμενων διατάξεων, σε συνδυασμό με άλλες απαιτήσεις που περιορίζουν την πρόσβαση σε επάγγελμα, ή την άσκηση του επαγγέλματος αυτού, και ειδικότερα τον τρόπο με τον οποίο οι νέες ή τροποποιούμενες διατάξεις, σε συνδυασμό με άλλες απαιτήσεις, συμβάλλουν στον ίδιο στόχο δημόσιου συμφέροντος και είναι αναγκαίες για την επίτευξη του.

Τα κράτη μέλη εξετάζουν επίσης, εφόσον ενδείκνυται λόγω της φύσης και του περιεχομένου της εισαγόμενης ή τροποποιούμενης διάταξης, τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) τη σύνδεση μεταξύ του πεδίου των δραστηριοτήτων που αφορούν ένα επάγγελμα ή περιορίζονται αποκλειστικά σε αυτό και του απαιτούμενου επαγγελματικού προσόντος·

- β) τη σύνδεση μεταξύ της πολυπλοκότητας των σχετικών καθηκόντων και της ανάγκης να κατέχουν αυτοί που εκτελούν τα εν λόγω καθήκοντα ειδικά επαγγελματικά προσόντα, ειδικότερα όσον αφορά το επίπεδο, τη φύση και τη διάρκεια της κατάρτισης ή της πείρας που απαιτείται·
- γ) τη δυνατότητα να αποκτηθούν τα επαγγελματικά προσόντα μέσω εναλλακτικών οδών·
- δ) αν και για ποιον λόγο οι αποκλειστικές δραστηριότητες που συνδέονται με ορισμένα επαγγέλματα μπορούν ή δεν μπορούν να ασκούνται από κοινού με άλλα επαγγέλματα·
- ε) τον βαθμό αυτονομίας στην άσκηση ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος και τον αντίκτυπο των οργανωτικών και εποπτικών ρυθμίσεων στην επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου, ειδικότερα όταν οι δραστηριότητες που σχετίζονται με ένα νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ασκούνται υπό τον έλεγχο και την ευθύνη ενός κατάλληλα ειδικευμένου επαγγελματία·
- στ) τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις που ενδέχεται να μειώνουν πράγματι ή να αυξάνουν την ασυμμετρία πληροφόρησης μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών·

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2 πρώτο εδάφιο στοιχείο στ), τα κράτη μέλη αξιολογούν το αποτέλεσμα της νέας ή τροποποιούμενης διάταξης όταν συνδυάζεται με μία ή περισσότερες απαιτήσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι το αποτέλεσμα μπορεί να θετικό ή και αρνητικό, και συγκεκριμένα τα ακόλουθα:

- α) αποκλειστικές δραστηριότητες, προστατευόμενος επαγγελματικός τίτλος ή οποιαδήποτε άλλη μορφή ρύθμισης κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2005/36/ΕΚ·
- β) υποχρεώσεις υποβολής σε συνεχή επαγγελματική εξέλιξη·
- γ) κανόνες σχετικοί με την οργάνωση του επαγγέλματος, την επαγγελματική δεοντολογία και εποπτεία·
- δ) υποχρεωτική εγγραφή σε επαγγελματική οργάνωση ή φορέα, συστήματα καταχώρισης ή αδειοδότησης, ειδικότερα όταν αυτές οι απαιτήσεις συνεπάγονται την κατοχή ειδικού επαγγελματικού προσόντος·
- ε) ποσοτικοί περιορισμοί, ειδικότερα απαιτήσεις που περιορίζουν τον αριθμό των αδειών άσκησης μιας δραστηριότητας ή καθορίζουν έναν ελάχιστο ή μέγιστο αριθμό υπαλλήλων, διευθυντών ή εκπροσώπων που διαθέτουν ειδικά επαγγελματικά προσόντα·
- στ) ειδικές απαιτήσεις σε σχέση με τη νομική μορφή ή απαιτήσεις που σχετίζονται με την εταιρική συμμετοχή ή τη διοίκηση μιας εταιρείας, στον βαθμό που αυτές οι απαιτήσεις συνδέονται άμεσα με την άσκηση του νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος·
- ζ) εδαφικοί περιορισμοί, μεταξύ άλλων όταν το επάγγελμα είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο σε τμήματα της επικράτειας ενός κράτους μέλους με τρόπο διαφορετικό από αυτόν με τον οποίο είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο σε άλλα τμήματα·
- η) απαιτήσεις που περιορίζουν την άσκηση ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος από κοινού ή σε εταιρεία, καθώς και κανόνες περί ασυμβίβαστου·
- θ) απαιτήσεις σχετικά με την ασφαλιστική κάλυψη ή άλλα μέσα προσωπικής ή συλλογικής προστασίας όσον αφορά την επαγγελματική ευθύνη·
- ι) απαιτήσεις γλωσσικών γνώσεων, στον βαθμό που είναι αναγκαίες για την άσκηση του επαγγέλματος·
- ια) σταθερές ελάχιστες και/ή μέγιστες τιμολογήσεις·
- ιβ) απαιτήσεις όσον αφορά τη διαφήμιση·

4. Πριν από τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων διατάξεων, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν επιπλέον τη συμμόρφωση των ειδικών απαιτήσεων σχετικά με την προσωρινή ή περιστασιακή παροχή υπηρεσιών, οι οποίες προβλέπονται στον Τίτλο II της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, με την αρχή της αναλογικότητας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται:

- α) αυτόματη προσωρινή εγγραφή ή τυπική προσχώρηση σε επαγγελματική οργάνωση ή σε επαγγελματικό φορέα, κατά το στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 6 της οδηγίας 2005/36/ΕΚ·
- β) προηγούμενη δήλωση, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, απαιτούμενα σύμφωνα με την παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου δικαιολογητικά ή οποιαδήποτε άλλη αντίστοιχη απαίτηση·
- γ) καταβολή τέλους ή τυχόν χρεώσεων που απαιτούνται για τις διοικητικές διαδικασίες, σε σχέση με την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, ή την άσκησή των επαγγελμάτων αυτών, τις οποίες αναλαμβάνει ο πάροχος των υπηρεσιών·

Η παρούσα παράγραφος δεν ισχύει για μέτρα τα οποία αποσκοπούν να διασφαλίσουν την τήρηση των ισχυόντων όρων εργασίας που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο.

5. Όταν οι διατάξεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο αφορούν τη νομοθετική κατοχύρωση επαγγελματών υγείας και έχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια των ασθενών, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τον στόχο της διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας του ανθρώπου.

Άρθρο 8

Πληροφόρηση και συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών

1. Τα κράτη μέλη θέτουν, με τα κατάλληλα μέσα, πληροφορίες στη διάθεση των πολιτών, των αποδεκτών των υπηρεσιών και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν ασκούν το συγκεκριμένο επάγγελμα πριν από τη θέσπιση νέων ή την τροποποίηση υφιστάμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων που περιορίζουν την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα ή την άσκηση των επαγγελμάτων αυτών.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν καταλλήλως τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών και τους παρέχουν την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους. Ανάλογα με την περίπτωση και εφόσον ενδείκνυται, τα κράτη μέλη διοργανώνουν δημόσιες διαβουλεύσεις σύμφωνα με τις οικείες εθνικές διαδικασίες.

Άρθρο 9

Αποτελεσματική προσφυγή

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όσον αφορά τα θέματα που καλύπτει η παρούσα οδηγία μπορεί να ασκηθεί αποτελεσματική προσφυγή, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζει το εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 10

Ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών

1. Για τους σκοπούς της αποτελεσματικής εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να ενθαρρύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών για θέματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, καθώς και για τον συγκεκριμένο τρόπο νομοθετικής κατοχύρωσης ενός επαγγέλματος ή τα αποτελέσματα αυτής της κατοχύρωσης. Η Επιτροπή διευκολύνει την εν λόγω ανταλλαγή πληροφοριών.

2. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τις δημόσιες αρχές που είναι υπεύθυνες για τη διαβίβαση και λήψη πληροφοριών για τους σκοπούς της εφαρμογής της παραγράφου 1.

Άρθρο 11

Διαφάνεια

1. Οι λόγοι βάσει των οποίων θεωρείται ότι οι διατάξεις, που αξιολογούνται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, είναι δικαιολογημένες και αναλογικές, και οι οποίοι, μαζί με τις διατάξεις, πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 5 της οδηγίας 2005/36/EK, καταγράφονται από τα κράτη μέλη στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα, που αναφέρεται στο άρθρο 59 παράγραφος 1 της οδηγίας 2005/36/EK, και δημοσιοποιούνται από την Επιτροπή.

2. Τα κράτη μέλη και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να υποβάλλουν παρατηρήσεις στην Επιτροπή ή στο κράτος μέλος που έχει κοινοποιήσει τις διατάξεις και τους λόγους βάσει των οποίων θεωρείται ότι είναι δικαιολογημένες και αναλογικές. Οι εν λόγω παρατηρήσεις λαμβάνονται δεόντως υπόψη από την Επιτροπή στη συνοπτική έκθεσή της την οποία υποβάλλει σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 8 της οδηγίας 2005/36/EK.

Άρθρο 12

Επανεξέταση

1. Έως τις 18 Ιανουαρίου 2024 και ανά πενταετία μετά την ημερομηνία αυτή, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή και την υλοποίηση της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων πτυχών, του πεδίου εφαρμογής και της αποτελεσματικότητάς της.

2. Ανάλογα με την περίπτωση, η έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 συνοδεύεται από σχετικές προτάσεις.

Άρθρο 13

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο την 30ή Ιουλίου 2020. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αυτής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 14

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 15

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 28 Ιουνίου 2018.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

A. TAJANI

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

L. PAVLOVA

ΟΔΗΓΙΑ 2006/123/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Δεκεμβρίου 2006

σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως την πρώτη και τρίτη φράση του άρθρου 47 παράγραφος 2, και το άρθρο 55,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει ως στόχο να σφυρηλατήσει ολοένα στενότερους δεσμούς μεταξύ των χωρών και των λαών της Ευρώπης και να εξασφαλίσει την οικονομική και κοινωνική πρόοδο. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της συνθήκης, η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα, στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών. Η ελευθερία εγκατάστασης εξασφαλίζεται βάσει του άρθρου 43 της συνθήκης. Το άρθρο 49 της συνθήκης θεσπίζει το δικαίωμα παροχής υπηρεσιών. Η εξάλειψη των εμποδίων για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί ουσιαστικό μέσο για την ενίσχυση της ενσωμάτωσης μεταξύ των λαών της Ευρώπης και την προώθηση της ισορροπημένης και βιώσιμης οικονομικής και κοινωνικής προόδου. Για να αρθούν οι φραγμοί αυτού του είδους, πρέπει να εξασφαλιστεί ότι η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών συμβάλλει στην εκπλήρωση της αποστολής που καθορίζεται στο άρθρο 2 της συνθήκης, το οποίο προβλέπει προώθηση της αρμονικής, ισόρροπης και βιώσιμης ανάπτυξης των οικονομικών δραστηριοτήτων, υψηλό επίπεδο απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, βιώσιμη, μη πληθωριστική ανάπτυξη, υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας και σύγκλισης των οικονομικών επιδόσεων, υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος, άνοδο του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής, οικονομική και κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών.

⁽¹⁾ ΕΕ C 221 της 8.9.2005, σ. 113.

⁽²⁾ ΕΕ C 43 της 18.2.2005, σ. 18.

⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Φεβρουαρίου 2006 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα), κοινή θέση του Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 2006 (ΕΕ C 270 Ε της 7.11.2006, σ. 1) και θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Νοεμβρίου 2006. Απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2006.

(2) Για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι απαραίτητη η ύπαρξη μιας ανταγωνιστικής αγοράς υπηρεσιών. Σήμερα τα πολλά εμπόδια που υπάρχουν στην εσωτερική αγορά δεν επιτρέπουν στους παρόχους υπηρεσιών, και ιδίως στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους πέραν των εθνικών τους συνόρων και να επωφεληθούν πλήρως από την εσωτερική αγορά. Αυτό αποδυναμώνει την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα των παρόχων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δημιουργία ελεύθερης αγοράς που επιβάλλει στα κράτη μέλη την άρση των περιορισμών στη διασυνοριακή κυκλοφορία των υπηρεσιών, αυξάνοντας ταυτόχρονα τη διαφάνεια και βελτιώνοντας την ενημέρωση των καταναλωτών, θα συνεπαγόταν περισσότερες επιλογές και καλύτερες υπηρεσίες για τους καταναλωτές σε χαμηλότερες τιμές.

(3) Η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την «Κατάσταση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών» επισημαίνει μεγάλο αριθμό εμποδίων που αποτρέπουν ή επιβραδύνουν την ανάπτυξη υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών, και ιδίως υπηρεσιών που παρέχονται από ΜΜΕ, οι οποίες κυριαρχούν στον τομέα των υπηρεσιών. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι μια δεκαετία μετά την προβλεπόμενη ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς υπάρχει ακόμη τεράστιο χάσμα μεταξύ του οράματος για μια ολοκληρωμένη οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της πραγματικότητας, όπως τη βιώνουν οι ευρωπαίοι πολίτες και οι ευρωπαίοι πάροχοι υπηρεσιών. Τα εμπόδια επηρεάζουν μεγάλο φάσμα υπηρεσιών σε όλα τα στάδια των δραστηριοτήτων των παρόχων υπηρεσιών και παρουσιάζουν κοινά σημεία, όπως κυρίως το γεγονός ότι οφείλονται συχνά σε επαχθείς διοικητικές διατυπώσεις, στη νομική ασάφεια όσον αφορά τις διασυνοριακές δραστηριότητες και στην έλλειψη αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών.

(4) Δεδομένου ότι οι υπηρεσίες αποτελούν την κινητήρια δύναμη της οικονομικής ανάπτυξης και αντιστοιχούν στο 70 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και των θέσεων εργασίας στα περισσότερα κράτη μέλη, ο κατακερματισμός αυτός της εσωτερικής αγοράς επιδρά αρνητικά στην ευρωπαϊκή οικονομία στο σύνολό της, και ιδίως στην ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ και τη μετακίνηση των εργαζόμενων, και εμποδίζει τους καταναλωτές να έχουν πρόσβαση σε μεγαλύτερη ποικιλία υπηρεσιών σε ανταγωνιστικές τιμές. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ο τομέας των υπηρεσιών αποτελεί βασικό πεδίο απασχόλησης, ιδίως για τις γυναίκες, οι οποίες επομένως αναμένεται να επωφεληθούν τα μέγιστα από τις νέες δυνατότητες που προσφέρει η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς των υπηρεσιών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν τονίσει ότι η εξάλειψη των νομικών εμποδίων στα οποία προσκρούει η δημιουργία μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς αποτελεί προτεραιότητα για την επίτευξη του στόχου που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας της 23ης και 24ης Μαρτίου 2000 για βελτίωση

της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής και επίτευξη βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, προκειμένου να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, έως το 2010, η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που βασίζεται στη γνώση, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, παγκοσμίως. Η εξάλειψη αυτών των εμποδίων, με την παράλληλη εξασφάλιση ενός ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου υψηλού επιπέδου, αποτελεί επομένως βασική προϋπόθεση για την υπέρβαση των δυσκολιών στις οποίες προσκρούει η υλοποίηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας και για την οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης, ιδίως από την άποψη της απασχόλησης και των επενδύσεων. Είναι επομένως σημαντικό να δημιουργηθεί ενιαία αγορά στον τομέα των υπηρεσιών, με σωστή ισορροπία μεταξύ του ανοίγματος της αγοράς και της διαφύλαξης των δημόσιων υπηρεσιών, των κοινωνικών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

- (5) Συνεπώς, θα πρέπει να εξαλειφθούν τα εμπόδια που παρακωλύουν την ελευθερία εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών στα κράτη μέλη και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών και να παρασχεθεί στους αποδέκτες και στους παρόχους υπηρεσιών η ασφάλεια δικαίου την οποία χρειάζονται για να ασκήσουν στην πράξη τις δύο αυτές θεμελιώδεις ελευθερίες που κατοχυρώνονται με τη συνθήκη. Δεδομένου ότι τα εμπόδια στην εσωτερική αγορά των υπηρεσιών επηρεάζουν τόσο τους φορείς που επιθυμούν να εγκατασταθούν σε άλλα κράτη μέλη όσο και εκείνους που παρέχουν υπηρεσία σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να έχουν εγκατασταθεί στο κράτος αυτό, είναι σκόπιμο να επιτρέπεται στον πάροχο υπηρεσιών να αναπτύσσει τις δραστηριότητές του στην εσωτερική αγορά είτε εγκαθιστάμενος σε άλλο κράτος μέλος είτε εκμεταλλευόμενος την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών. Οι πάροχοι υπηρεσιών θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν μεταξύ των δύο αυτών ελευθεριών βάσει της αναπτυξιακής τους στρατηγικής για κάθε κράτος μέλος.
- (6) Η εξάλειψη των εμποδίων αυτών δεν μπορεί να γίνει μόνο με την άμεση εφαρμογή των άρθρων 43 και 49 της συνθήκης, διότι, αφενός, η αντιμετώπιση κάθε περίπτωσης με κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει κατά των εμπλεκόμενων κρατών μελών - ιδίως μετά τη διέγερση - θα ήταν εξαιρετικά πολύπλοκη για τα εθνικά και τα κοινοτικά όργανα και, αφετέρου, επειδή η άρση πολλών εμποδίων προϋποθέτει τον προηγούμενο συντονισμό των διαφόρων εθνικών νομικών συστημάτων, μεταξύ άλλων για την καθιέρωση της συνεργασίας των διοικητικών υπηρεσιών. Όπως έχουν διαπιστώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η έκδοση κοινοτικής νομοθετικής πράξης καθιστά δυνατή τη δημιουργία πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών.
- (7) Η παρούσα οδηγία θεσπίζει γενικό νομικό πλαίσιο το οποίο διέπει μεγάλη ποικιλία υπηρεσιών, ενώ παράλληλα λαμβάνει υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε είδους δραστηριότητας ή επαγγέλματος και το αντίστοιχο σύστημα κανονιστικής ρύθμισης. Το εν λόγω πλαίσιο βασίζεται σε δυναμική και επιλεκτική προσέγγιση, η οποία συνίσταται στην κατά προτεραιότητα εξάλειψη των εμποδίων που μπορούν εύκολα να αρθούν και, όσον αφορά τα υπόλοιπα εμπόδια, στη εφαρμογή διαδικασίας αξιολόγησης, διαβούλευσης και εναρμόνισης για ειδικά ζητήματα, η οποία θα δώσει στα εθνικά κανονιστικά συστήματα που διέπουν τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών τη δυνατότητα να εκσυγχρονιστούν κατά τρόπο προοδευτικό και συντονισμένο, πράγμα ζωτικής σημασίας για να δημιουργηθεί, μέχρι το 2010, πραγματική

εσωτερική αγορά υπηρεσιών. Θα πρέπει να προβλεφθεί ισορροπημένος συνδυασμός μέτρων, που να περιλαμβάνουν τη στοχοθετημένη εναρμόνιση, τη διοικητική συνεργασία, τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και την παρότρυνση για κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας για ορισμένα θέματα. Ο εν λόγω συντονισμός των εθνικών νομοθετικών καθεστώτων θα πρέπει να εξασφαλίζει υψηλό βαθμό νομικής ολοκλήρωσης στην Κοινότητα και υψηλό επίπεδο προστασίας για θέματα γενικού συμφέροντος, ιδίως όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, που έχει ζωτική σημασία για τη δημιουργία εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Η παρούσα οδηγία λαμβάνει επίσης υπόψη άλλους στόχους γενικού συμφέροντος, όπως την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημόσια ασφάλεια και τη δημόσια υγεία, καθώς και την ανάγκη συμμόρφωσης με το εργατικό δικαίο.

- (8) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο κατά τον βαθμό που οι σχετικές δραστηριότητες είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό και, επομένως, δεν υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να ελευθερώσουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος ή να ιδιωτικοποιήσουν δημόσιους φορείς παροχής των εν λόγω υπηρεσιών ή να καταργήσουν υφιστάμενα μονοπώλια για άλλες δραστηριότητες ή ορισμένες υπηρεσίες διανομής.
- (9) Η παρούσα οδηγία έχει εφαρμογή μόνον στις απαιτήσεις που επηρεάζουν την πρόσβαση σε, ή την άσκηση δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών. Συνεπώς, δεν έχει εφαρμογή σε απαιτήσεις, όπως κανόνες οδικής κυκλοφορίας, κανόνες για την κατάρτιση ή τη χρήση χωροταξικών και πολεοδομικών ρυθμίσεων, οικοδομικά πρότυπα καθώς και διοικητικές κυρώσεις οι οποίες επιβάλλονται λόγω της μη τήρησης των κανόνων αυτών και οι οποίες δεν ρυθμίζουν ειδικά ούτε διγουν ειδικά τη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών αλλά πρέπει να τηρούνται από τους παρόχους υπηρεσιών κατά την άσκηση των οικονομικών τους δραστηριοτήτων κατά τον ίδιο τρόπο όπως και από τα άτομα όταν ενεργούν ως ιδιώτες.
- (10) Η παρούσα οδηγία δεν αφορά απαιτήσεις που διέπουν την πρόσβαση ορισμένων παρόχων υπηρεσιών σε δημόσιους πόρους. Οι απαιτήσεις αυτές περιλαμβάνουν ιδίως όσες καθορίζουν τους όρους υπό τους οποίους οι πάροχοι υπηρεσιών δικαιούνται να λάβουν δημόσια χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένων ειδικών συμβατικών όρων, και ιδίως των ποιοτικών προδιαγραφών που πρέπει να τηρούνται ως προϋπόθεση για την είσπραξη δημοσίων κονδυλίων, επί παραδείγματι για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.
- (11) Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, για την προστασία ή την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής ποικιλίας και του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης και της χρηματοδότησής τους. Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τους θεμελιώδεις κανόνες και αρχές τους σχετικά με την ελευθερία του τύπου και την ελευθερία έκφρασης. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους νόμους των κρατών μελών που απαγορεύουν τις διακρίσεις για λόγους ιθαγένειας ή για λόγους όπως αυτοί του άρθρου 13 της συνθήκης.

- (12) Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στη δημιουργία νομικού πλαισίου για την εξασφάλιση της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών και δεν εναρμονίζει ούτε θίγει το ποινικό δίκαιο. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να μπορούν να περιορίζουν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών μέσω της εφαρμογής διατάξεων του ποινικού δικαίου που επηρεάζουν ειδικά την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή της, παρακάμπτοντας τους κανόνες που θεσπίζει η παρούσα οδηγία.
- (13) Είναι εξίσου σημαντικό να ανταποκριθεί πλήρως η παρούσα οδηγία στις κοινοτικές πρωτοβουλίες που βασίζονται στο άρθρο 137 της συνθήκης, με σκοπό την επίτευξη των στόχων του άρθρου 136 της συνθήκης, όσον αφορά την προώθηση της απασχόλησης και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας.
- (14) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους γενικούς και ειδικούς όρους απασχόλησης, όπως τις μέγιστες περιόδους εργασίας και τις ελάχιστες περιόδους ανάπαυσης, την ελάχιστη διάρκεια της επίσημης άδειας μετ' αποδοχών και τα ελάχιστα όρια μισθού, καθώς επίσης τους κανόνες για την υγεία, την ασφάλεια και την υγιεινή στην εργασία, τους οποίους τα κράτη μέλη εφαρμόζουν σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, ούτε επηρεάζει τις σχέσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διαπραγμάτευσης και σύναψης συλλογικών συμβάσεων, του δικαιώματος απεργίας και του δικαιώματος συλλογικής δράσης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και τις εθνικές πρακτικές που σέβονται το κοινοτικό δίκαιο, ούτε θίγει τις υπηρεσίες που παρέχονται από γραφεία εύρεσης προσωρινής εργασίας. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τη νομοθεσία των κρατών μελών στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης.
- (15) Η παρούσα οδηγία σέβεται την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη και αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις συνοδευτικές εξηγήσεις, συνδυάζοντάς τα με τις θεμελιώδεις ελευθερίες που ορίζονται στα άρθρα 43 και 49 της συνθήκης. Στα ανωτέρω θεμελιώδη δικαιώματα περιλαμβάνεται το δικαίωμα συλλογικής δράσης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και τις εθνικές πρακτικές που σέβονται το κοινοτικό δίκαιο.
- (16) Η παρούσα οδηγία αφορά μόνο τους παρόχους υπηρεσιών οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος και δεν διέπει εξωτερικά ζητήματα. Δεν αφορά τις διαπραγματεύσεις που διεξάγονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών σχετικά με το εμπόριο υπηρεσιών, ιδίως στο πλαίσιο της Γενικής Συμφωνίας για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (GATS).
- (17) Η παρούσα οδηγία καλύπτει μόνο τις υπηρεσίες που παρέχονται έναντι οικονομικού ανταλλάγματος. Οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας δεν εμπίπτουν στον ορισμό του άρθρου 50 της συνθήκης και, επομένως, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος είναι υπηρεσίες που παρέχονται έναντι οικονομικού ανταλλάγματος και, επομένως, περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Ωστόσο, ορισμένες υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, όπως αυτές που μπορεί να υπάρχουν στον τομέα των μεταφορών, αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, ενώ για ορισμένες άλλες υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, όπως για όσες μπορεί να υπάρχουν στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών, προβλέπεται παρέκκλιση από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών που θεσπίζεται με την παρούσα οδηγία. Η παρούσα οδηγία δεν αφορά τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος και δεν καλύπτει τις ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη, ιδίως στον κοινωνικό τομέα, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες περί ανταγωνισμού. Η παρούσα οδηγία δεν αφορά τη συνέχεια που θα δοθεί στη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας.
- (18) Οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες θα πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, δεδομένου ότι οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν αντικείμενο ειδικής κοινοτικής νομοθεσίας που έχει ως στόχο, όπως και η παρούσα οδηγία, τη δημιουργία πραγματικής εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών. Κατά συνέπεια, η εν λόγω εξαίρεση καλύπτει όλες τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως αυτές που αφορούν τράπεζες, πιστώσεις, ασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένων των ανασφαλίσεων, επαγγελματικές ή προσωπικές συντάξεις, χρεόγραφα, αμοιβαία κεφάλαια, πληρωμές, συμβουλές επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι της οδηγίας 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων⁽¹⁾.
- (19) Λαμβανομένης υπόψη της έκδοσης, το 2002, δέσμης νομοθετικών πράξεων σχετικά με τις υπηρεσίες και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τους συναφείς πόρους και υπηρεσίες, που θέσπισε ρυθμιστικό πλαίσιο για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις δραστηριότητες αυτές εντός της εσωτερικής αγοράς, ιδίως με την κατάργηση των περισσότερων συστημάτων χωριστής χορήγησης άδειας, είναι αναγκαίο να αποκλειστούν τα ζητήματα που ρυθμίζονται από τις πράξεις αυτές από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (20) Η εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας των θεμάτων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση)⁽²⁾, 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση)⁽³⁾, 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού

(1) ΕΕ L 177 της 30.6.2006, σ. 1.

(2) ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 7.

(3) ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 21.

- Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο) ⁽¹⁾, 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία καθολικής υπηρεσίας) ⁽²⁾ και 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) ⁽³⁾ θα πρέπει να έχει εφαρμογή όχι μόνο για τα ζητήματα που ρυθμίζονται ρητά στις εν λόγω οδηγίες, αλλά και για τα ζητήματα για τα οποία οι οδηγίες παρέχουν ρητά στα κράτη μέλη τη δυνατότητα θέσπισης ορισμένων μέτρων σε εθνικό επίπεδο.
- (21) Οι υπηρεσίες μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των αστικών συγκοινωνιών, των αγοραίων οχημάτων (ταξί) και των ασθενοφόρων καθώς και οι λιμενικές υπηρεσίες θα πρέπει να αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (22) Η εξαίρεση των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να καλύπτει τις ιατρικές και φαρμακευτικές υπηρεσίες που προσφέρονται από επαγγελματίες του τομέα της υγείας σε ασθενείς για την αξιολόγηση, διατήρηση ή αποκατάσταση της υγείας τους, όταν η άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων επιφυλάσσεται αποκλειστικά σε νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχονται οι υπηρεσίες.
- (23) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να επηρεάζει την επιστροφή εξόδων υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης που προσφέρονται σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο του οποίου είναι κάτοικος ο αποδέκτης της υπηρεσίας. Το θέμα αυτό εξετάσθηκε σε πολυάριθμες περιπτώσεις από το Δικαστήριο, το οποίο αναγνώρισε τα δικαιώματα των ασθενών. Είναι σημαντικό να αντιμετωπισθεί το εν λόγω ζήτημα σε άλλη κοινοτική πράξη, ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και σαφήνεια της νομοθεσίας, κατά τον βαθμό που το ζήτημα αυτό δεν αντιμετωπίζεται ήδη στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και τις οικογενειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας ⁽⁴⁾.
- (24) Οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες, ανεξάρτητα από τον τρόπο μετάδοσής τους, συμπεριλαμβανομένης της μετάδοσής τους εντός κινηματογραφικών αιθουσών, θα πρέπει επίσης να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Επιπλέον, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούν τα κράτη μέλη στον οπτικοακουστικό τομέα οι οποίες διέπονται από τους κοινοτικούς κανόνες περί ανταγωνισμού.
- (25) Οι δραστηριότητες τυχηρών παιγνίων, συμπεριλαμβανομένων των λαχειοφόρων αγορών και των στοιχημάτων, θα πρέπει να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, λαμβανομένου υπόψη του ειδικού χαρακτήρα των δραστηριοτήτων αυτών που συνεπάγεται την εφαρμογή, από τα κράτη μέλη, πολιτικών σχετικών με τη δημόσια τάξη και την προστασία των καταναλωτών.
- (26) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 45 της συνθήκης.
- (27) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να καλύπτει τις κοινωνικές υπηρεσίες στους τομείς της στέγασης, της παιδικής μέριμνας και της στήριξης οικογενειών και ατόμων που έχουν ανάγκη, που παρέχονται από το κράτος -σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο- από παρόχους υπηρεσιών για λογαριασμό του κράτους ή από φιλανθρωπικά ιδρύματα αναγνωρισμένα από το κράτος, με στόχο τη στήριξη όσων, μόνιμα ή προσωρινά, έχουν ιδιαίτερη ανάγκη, λόγω της ανεπάρκειας του οικογενειακού τους εισοδήματος ή της πλήρους ή μερικής έλλειψης αυτονομίας, και όσων κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν. Οι υπηρεσίες αυτές έχουν ουσιώδη σημασία για την εξασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων ανθρώπινης αξιοπρέπειας και ακεραιότητας και αποτελούν εκδήλωση των αρχών της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης και δεν θα πρέπει να θιγούν από την παρούσα οδηγία.
- (28) Η παρούσα οδηγία δεν αφορά τη χρηματοδότηση των κοινωνικών υπηρεσιών ούτε το σύστημα των ενισχύσεων που συνδέονται με τις εν λόγω υπηρεσίες. Δεν θίγει επίσης τα κριτήρια ή τους όρους που θέτουν τα κράτη μέλη για να διασφαλίσουν ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες λειτουργούν πράγματι προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος και της κοινωνικής συνοχής. Επιπλέον, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει την αρχή της καθολικής υπηρεσίας στις κοινωνικές υπηρεσίες των κρατών μελών.
- (29) Δεδομένου ότι η συνθήκη προβλέπει συγκεκριμένες νομικές βάσεις για τα φορολογικά ζητήματα και τις κοινοτικές πράξεις που έχουν ήδη εκδοθεί στον τομέα αυτόν, ο τομέας της φορολογίας θα πρέπει να αποκλειστεί από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (30) Υπάρχει ήδη σημαντικός όγκος κοινοτικού δικαίου για τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών. Η παρούσα οδηγία βασίζεται και, επομένως, συμπληρώνει το κοινοτικό κεκτημένο. Έχουν εντοπιστεί συγκρούσεις μεταξύ της παρούσας οδηγίας και άλλων κοινοτικών πράξεων, υπάρχει δε σχετική πρόβλεψη στην παρούσα οδηγία, μεταξύ άλλων με τη θέσπιση παρεκκλίσεων. Ωστόσο, είναι ανάγκη να προβλεφθεί κανόνας για τυχόν εναπομένουσες και εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες υφίσταται σύγκρουση μεταξύ διατάξεως της οδηγίας και διατάξεως άλλης κοινοτικής πράξης. Η ύπαρξη τέτοιας σύγκρουσης θα πρέπει να κρίνεται με γνώμονα τους κανόνες της συνθήκης που δίδουν το δικαίωμα εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών.

⁽¹⁾ ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 33.

⁽²⁾ ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 51.

⁽³⁾ ΕΕ L 201 της 31.7.2002, σ. 37. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2006/24/ΕΚ (ΕΕ L 105 της 13.4.2006, σ. 54).

⁽⁴⁾ ΕΕ L 149 της 5.7.1971, σ. 2. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 629/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 114 της 27.4.2006, σ. 1).

- (31) Η παρούσα οδηγία συνάδει με και δεν θίγει την οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων⁽¹⁾. Πραγματεύεται θέματα που δεν αφορούν τα επαγγελματικά προσόντα, π.χ. την ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης, τις εμπορικές επικοινωνίες, τις δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων και τη διοικητική απλούστευση. Όσον αφορά την προσωρινή παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών, παρέκκλιση από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στην παρούσα οδηγία διασφαλίζει ότι δεν θίγεται ο Τίτλος II, σχετικά με την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, της οδηγίας 2005/36/ΕΚ. Ως εκ τούτου, καμία διάταξη που, στο πλαίσιο της εν λόγω οδηγίας, έχει εφαρμογή στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία δεν θίγεται από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.
- (32) Η παρούσα οδηγία συνάδει με τη νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών, όπως είναι η οδηγία 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά (οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές)⁽²⁾ και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2004, σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών (κανονισμός σχετικά με τη συνεργασία σε θέματα προστασίας καταναλωτών)⁽³⁾.
- (33) Οι υπηρεσίες που διέπονται από την παρούσα οδηγία αφορούν ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που μεταβάλλονται διαρκώς, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, όπως είναι οι υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα διοίκησης και διαχείρισης, οι υπηρεσίες πιστοποίησης και οι υπηρεσίες δοκιμών· οι υπηρεσίες διαχείρισης εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένης της συντήρησης γραφείων· οι υπηρεσίες διαφήμισης· οι υπηρεσίες προσλήψεων και οι υπηρεσίες εμπορικών πρακτόρων. Διέπονται επίσης από την παρούσα οδηγία οι υπηρεσίες που παρέχονται τόσο σε επιχειρήσεις όσο και σε καταναλωτές, όπως είναι οι υπηρεσίες νομικών ή φορολογικών συμβουλών· οι υπηρεσίες που συνδέονται με ακίνητα, όπως υπηρεσίες μεσιτικών γραφείων· οι υπηρεσίες κατασκευαστικών εταιρειών, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών αρχιτεκτόνων· το διανεμητικό εμπόριο· η οργάνωση εμπορικών εκθέσεων· η ενοίκιαση αυτοκινήτων· και υπηρεσίες ταξιδιωτικών γραφείων. Διέπονται, επίσης, από την παρούσα οδηγία οι υπηρεσίες προς τους καταναλωτές, όπως είναι οι υπηρεσίες στον τομέα του τουρισμού, περιλαμβανομένων των ξεναγών, οι υπηρεσίες αναψυχής, τα αθλητικά κέντρα και τα πάρκα αναψυχής, και, κατά τον βαθμό που δεν αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, οι υπηρεσίες υποστήριξης κατ'οίκον, όπως η παροχή βοήθειας σε ηλικιωμένα άτομα. Αυτές οι δραστηριότητες μπορεί να περιλαμβάνουν υπηρεσίες που προϋποθέτουν εγγύτητα μεταξύ παρόχου και αποδέκτη, υπηρεσίες που συνεπάγονται τη μετακίνηση του παρόχου ή του αποδέκτη, καθώς και υπηρεσίες που μπορούν να παρασχεθούν από απόσταση, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω Διαδικτύου.
- (34) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η εκτίμηση του αν ορισμένες δραστηριότητες, και ιδίως δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους ή που παρέχονται από δημόσιους φορείς, αποτελούν «υπηρεσία» πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση, με βάση το σύνολο των χαρακτηριστικών τους, και ιδίως με βάση τον τρόπο με τον οποίο παρέχονται, οργανώνονται και χρηματοδοτούνται στο οικείο κράτος μέλος. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι το ουσιώδες χαρακτηριστικό της αμοιβής έγκειται στο γεγονός ότι η αμοιβή αποτελεί το αντάλλαγμα για τις αντίστοιχες υπηρεσίες και έχει αναγνωρίσει ότι το χαρακτηριστικό της αμοιβής δεν υπάρχει στην περίπτωση δραστηριοτήτων που εκτελούνται, χωρίς οικονομικά ανταλλάγματα, από το κράτος ή για λογαριασμό του κράτους στο πλαίσιο της αποστολής του στον κοινωνικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό και δικαστικό τομέα, όπως η παροχή μαθημάτων στο πλαίσιο του εθνικού εκπαιδευτικού συστήματος ή η διαχείριση προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης που δεν ενέχουν οικονομική δραστηριότητα. Η πληρωμή ποσού από τους αποδέκτες, π.χ. η καταβολή διδάκτρων ή τελών εγγραφής από σπουδαστές, με σκοπό τη συμμετοχή στα λειτουργικά έξοδα του συστήματος, δεν συνιστά από μόνη της αμοιβή, διότι η υπηρεσία εξακολουθεί να χρηματοδοτείται κατά βάση από δημόσια κεφάλαια. Επομένως, αυτές οι δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στον ορισμό της υπηρεσίας του άρθρου 50 της συνθήκης και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (35) Οι μη κερδοσκοπικές ερασιτεχνικές αθλητικές δραστηριότητες έχουν μεγάλη σημασία από κοινωνική άποψη. Συχνά επιδιώκουν εξ ολοκλήρου κοινωνικούς ή ψυχαγωγικούς στόχους. Επομένως, είναι δυνατόν να μην αποτελούν οικονομικές δραστηριότητες κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου και δεν θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (36) Η έννοια του «παρόχου υπηρεσιών» θα πρέπει να καλύπτει κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιδιγένεια κράτους μέλους ή κάθε νομικό πρόσωπο που ασκεί δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών σε κράτος μέλος στο πλαίσιο είτε της ελευθέριας εγκατάστασης είτε της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών. Επομένως, η έννοια του παρόχου υπηρεσιών δεν θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις διασυνοριακής παροχής των υπηρεσιών στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, αλλά θα πρέπει να καλύπτει επίσης περιπτώσεις στις οποίες οι φορείς εγκαθίστανται σε ένα κράτος μέλος προκειμένου να επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους στο κράτος αυτό. Από την άλλη πλευρά, η έννοια του παρόχου δεν καλύπτει τα υποκαταστήματα εταιρειών τρίτων χωρών σε κράτος μέλος, καθόσον, σύμφωνα με το άρθρο 48 της συνθήκης, η ελευθερία εγκατάστασης και η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών ισχύουν μόνο για τις εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός κράτους μέλους και έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της Κοινότητας. Η έννοια του αποδέκτη θα πρέπει να καλύπτει επίσης τους υπηκόους τρίτων χωρών που επωφελούνται ήδη από δικαιώματα που τους παρέχουν κοινοτικές πράξεις όπως ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, η οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμενοντες⁽⁴⁾, ο κανονισμός (ΕΚ)

(1) ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 22.

(2) ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22.

(3) ΕΕ L 364 της 9.12.2004, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2005/29/ΕΚ.

(4) ΕΕ L 16 της 23.1.2004, σ. 44.

αριθ. 859/2003 του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2003, για την επέκταση των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν καλύπτονται ήδη από τις διατάξεις αυτές μόνον λόγω της ιθαγένειάς τους ⁽¹⁾ και η οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών ⁽²⁾. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να επεκτείνουν την έννοια του αποδέκτη και σε άλλους υπηκόους τρίτων χωρών που είναι παρόντες στο έδαφός τους.

(37) Ο προσδιορισμός του τόπου εγκατάστασης του παρόχου των υπηρεσιών θα πρέπει να γίνεται βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία η έννοια της εγκατάστασης συνεπάγεται την επί αρίστον ουσιαστική άσκηση οικονομικής δραστηριότητας μέσω σταθερής εγκατάστασης. Αυτή η προϋπόθεση μπορεί να πληρούται επίσης όταν μια εταιρία ιδρύεται για ορισμένη περίοδο ή όταν μισθώνει το κτίριο ή την εγκατάσταση μέσω της οποίας επιδιώκει τη δραστηριότητά της. Μπορεί επίσης να πληρούται όταν ένα κράτος μέλος χορηγεί άδειες περιορισμένης μόνο διάρκειας για συγκεκριμένη υπηρεσία. Η εγκατάσταση δεν είναι ανάγκη να έχει τη μορφή θυγατρικής, υποκαταστήματος ή πρακτορείου, αλλά μπορεί να αποτελείται από γραφείο που το διαχειρίζεται το προσωπικό του παρόχου ή ένα πρόσωπο ανεξάρτητο μεν, αλλά εξουσιοδοτημένο να ενεργεί σε μόνιμη βάση για την επιχείρηση, όπως θα συνέβαινε στην περίπτωση πρακτορείου. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτό, που προϋποθέτει την ταυτόχρονη άσκηση οικονομικής δραστηριότητας στον τόπο εγκατάστασης του παρόχου υπηρεσιών, μόνη η ύπαρξη γραμματοκιβωτίου δεν συνιστά εγκατάσταση. Αν υπάρχουν περισσότεροι του ενός τόποι εγκατάστασης του ίδιου φορέα, είναι σημαντικό να προσδιοριστεί από ποιο τόπο εγκατάστασης παρέχεται η εν λόγω υπηρεσία. Όταν είναι δύσκολο να προσδιοριστεί από ποιόν τόπο εγκατάστασης παρέχεται η υπηρεσία, τόπος εγκατάστασης θα πρέπει να θεωρείται ο τόπος όπου ο πάροχος των υπηρεσιών έχει το κέντρο των δραστηριοτήτων του που σχετίζονται με την υπηρεσία αυτή.

(38) Η έννοια του «νομικού προσώπου» σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης σχετικά με την εγκατάσταση επιτρέπει στους οικονομικούς φορείς να επιλέγουν τη νομική μορφή που θεωρούν κατάλληλη για την άσκηση της δραστηριότητάς τους. Κατά συνέπεια, ως «νομικά πρόσωπα» κατά την έννοια της συνθήκης νοούνται όλες οι οντότητες που ιδρύονται σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους ή διέπονται από αυτήν, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή τους.

(39) Η έννοια του «συστήματος χορήγησης άδειας» θα πρέπει να καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις διοικητικές διαδικασίες βάσει των οποίων χορηγούνται άδειες, εγκρίσεις ή παραχωρήσεις, καθώς επίσης και την υποχρέωση του προσώπου που επιθυμεί να

ασκήσει τη δραστηριότητα να γίνει μέλος επαγγελματικού οργάνου ή να εγγραφεί σε σχετικό μητρώο ή βάση δεδομένων, να διοριστεί επίσημα σε κάποιο όργανο ή να αποκτήσει επαγγελματική κάρτα που να πιστοποιεί την ιδιότητά του ως μέλους συγκεκριμένου επαγγελματικού κλάδου. Η άδεια μπορεί να χορηγείται όχι μόνο με ρητή αλλά και με σιωπηρή απόφαση που συνάγεται από τη σιωπή της αρμόδιας αρχής ή από το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος πρέπει να αναμείνει ειδοποίηση παραλαβής της δήλωσής του για να αρχίσει τη δραστηριότητά του ή για να την ασκεί νομίμως.

(40) Η έννοια των «επιτακτικών λόγων δημόσιου συμφέροντος» στους οποίους αναφέρονται ορισμένες διατάξεις της παρούσας οδηγίας αναπτύχθηκε από το Δικαστήριο στο πλαίσιο της νομολογίας του για τα άρθρα 43 και 49 της συνθήκης και ενδέχεται να εξακολουθήσει να εξελίσσεται. Η εν λόγω έννοια, όπως αναγνωρίζεται στη νομολογία του Δικαστηρίου, καλύπτει τουλάχιστον τους εξής λόγους: δημόσια τάξη, δημόσια ασφάλεια και δημόσια υγεία, κατά την έννοια των άρθρων 46 και 55 της συνθήκης· διατήρηση της κοινωνικής τάξης· στόχοι κοινωνικής πολιτικής· προστασία των αποδεκτών των υπηρεσιών· προστασία των καταναλωτών· προστασία των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων· συνθήκες διαβίωσης των ζώων· διατήρηση της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης· πρόληψη της απάτης· πρόληψη του αθέμιτου ανταγωνισμού· προστασία του περιβάλλοντος και του αστικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης και της χωροταξίας πόλεων και υπαίθρου· προστασία των πιστωτών· διασφάλιση της χρηστής απονομής της δικαιοσύνης· οδική ασφάλεια· προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας· στόχοι πολιτιστικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης και της διασφάλισης της ελευθερίας έκφρασης διαφόρων στοιχείων και ιδίως των κοινωνικών, πολιτιστικών, θρησκευτικών και φιλοσοφικών αξιών της κοινωνίας· ανάγκη εξασφάλισης υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης, διατήρηση της πολυφωνίας του Τύπου και προώθηση της εθνικής γλώσσας· διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς και κτηνιατρική πολιτική.

(41) Η έννοια της «δημόσιας τάξης», όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο, καλύπτει την προστασία από πραγματική και επαρκώς σοβαρή απειλή που θίγει ένα ή περισσότερα συμφέροντα της κοινωνίας και μπορεί να περιλαμβάνει, ιδίως, θέματα σχετιζόμενα με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την προστασία των ανηλικών και των ευάλωτων ενηλίκων και των συνθηκών διαβίωσης των ζώων. Παρομοίως, η έννοια της δημόσιας ασφάλειας περιλαμβάνει και θέματα δημόσιας προστασίας.

(42) Οι κανόνες που σχετίζονται με τις διοικητικές διαδικασίες δεν θα πρέπει να αποσκοπούν στην εναρμόνιση των εν λόγω διαδικασιών, αλλά στην άρση των υπερβολικά επαχθών συστημάτων, διαδικασιών και διατυπώσεων χορήγησης άδειας που παρεμποδίζουν την ελευθερία εγκατάστασης και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.

(1) ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 1.

(2) ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77.

- (43) Μία από τις σημαντικότερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, και ιδίως οι ΜΜΕ, κατά την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους συνίσταται στην πολυπλοκότητα, τη διάρκεια και τη νομική ασάφεια των διοικητικών διαδικασιών. Για τον λόγο αυτό, κατά τα πρότυπα ορισμένων πρωτοβουλιών που έχουν αναληφθεί σε κοινοτικό και σε εθνικό επίπεδο με στόχο τον εκσυγχρονισμό και την υιοθέτηση ορθών διοικητικών πρακτικών, είναι σκόπιμο να καθιερωθούν αρχές διοικητικής απλούστευσης, μεταξύ άλλων με τον περιορισμό της υποχρέωσης για εκ των προτέρων έγκριση στις περιπτώσεις στις οποίες αυτό είναι απολύτως αναγκαίο και με τη θέσπιση της αρχής της σωπής έγκρισης εκ μέρους των αρμόδιων αρχών μετά την παρέλευση ορισμένου χρονικού διαστήματος. Ο εν λόγω εκσυγχρονισμός, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την τήρηση των απαιτήσεων περί διαφάνειας και ενημέρωσης των πληροφοριών όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών, αποσκοπεί στην εξάλειψη των καθυστερήσεων, των δαπανών και των αντικινήτρων που προκύπτουν, π.χ., από την ύπαρξη περιττών ή υπερβολικά περίπλοκων και δαπανηρών διαδικασιών, την αλληλεπικάλυψη ενεργειών, τις επαχθείς διοικητικές διατυπώσεις κατά την υποβολή εγγράφων, τις αυθαίρεσες των αρμόδιων αρχών, τα απροσδιόριστα ή υπερβολικά μεγάλα χρονικά διαστήματα που πρέπει να περιμένει ο ενδιαφερόμενος για να λάβει απάντηση, την περιορισμένη διάρκεια ισχύος των αδειών που χορηγούνται και τα δυσανάλογα τέλη και κυρώσεις. Οι πρακτικές αυτές δημιουργούν σοβαρότατα αντισταθμιστικά για τους παρόχους υπηρεσιών που επιθυμούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους σε άλλα κράτη μέλη και καθιστούν αναγκαίο τον συντονισμένο εκσυγχρονισμό στο πλαίσιο της διευρυμένης εσωτερικής αγοράς των είκοσι πέντε κρατών μελών.
- (44) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθιερώσουν, όπου ενδείκνυται, έντυπα εναρμονισμένα σε κοινοτικό επίπεδο, που θα καταρτιστούν από την Επιτροπή και τα οποία θα χρησιμεύουν ως ισοδύναμα πιστοποιητικών, βεβαιώσεων ή άλλων εγγράφων σε σχέση με την εγκατάσταση.
- (45) Όταν εξετάζουν αν απαιτείται απλούστευση των διαδικασιών και διατυπώσεων, τα κράτη μέλη μπορούν ιδίως να λαμβάνουν υπόψη την αναγκαιότητα, τον αριθμό, την ενδεχόμενη αλληλεπικάλυψη, το κόστος, τη σαφήνεια και την ευχέρεια πρόσβασης στις διαδικασίες αυτές καθώς και τις καθυστερήσεις και πρακτικές δυσχέρειες που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν για τον ενδιαφερόμενο πάροχο υπηρεσιών.
- (46) Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και η άσκησή τους στην εσωτερική αγορά, πρέπει σε όλα τα κράτη μέλη να τεθεί ο κοινός στόχος της διοικητικής απλούστευσης και να προβλεφθούν διατάξεις όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης, το δικαίωμα ενημέρωσης, τις διαδικασίες ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης και την κατάρτιση προσωπικού για τα συστήματα χορήγησης άδειας. Άλλα μέτρα που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο για την επίτευξη του στόχου αυτού μπορούν να συνίστανται στη μείωση του αριθμού των διαδικασιών και των διατυπώσεων που εφαρμόζονται στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και στον περιορισμό των εν λόγω διαδικασιών και διατυπώσεων σε όσες είναι απαραίτητες για την επίτευξη στόχου γενικού ενδιαφέροντος και δεν αλληλεπικαλύπτονται μεταξύ τους από την άποψη του περιεχομένου ή των σκοπών τους.
- (47) Στο πλαίσιο της διοικητικής απλούστευσης, δεν θα πρέπει να επιβάλλονται γενικές τυπικές απαιτήσεις, όπως είναι η απαίτηση για προσκόμιση πρωτότυπων εγγράφων, επικυρωμένων αντιγράφων ή επικυρωμένης μετάφρασης, εκτός αν αυτό δικαιολογείται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, όπως είναι π.χ. η προστασία των εργαζομένων, η δημόσια υγεία, η προστασία του περιβάλλοντος ή η προστασία των καταναλωτών. Είναι επίσης σκόπιμο να εξασφαλιστεί ότι μια άδεια παρέχει κατά κανόνα πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή στην άσκησή της σε όλη την εθνική επικράτεια, εκτός αν δικαιολογείται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος η έκδοση χωριστής άδειας για κάθε εγκατάσταση, π.χ. για κάθε νέο μεγάλο εμπορικό κέντρο, ή η έκδοση άδειας που περιορίζεται σε συγκεκριμένο τμήμα του εθνικού εδάφους.
- (48) Για να απλουστευθούν περαιτέρω οι διοικητικές διαδικασίες, είναι σκόπιμο να διασφαλιστεί ότι κάθε πάροχος υπηρεσιών μπορεί να διεκπεραιώνει όλες τις διαδικασίες και διατυπώσεις απευθυνόμενος σε ένα μόνο κέντρο (εφεξής: «κέντρο ενιαίας εξυπηρέτησης»). Ο αριθμός των κέντρων ενιαίας εξυπηρέτησης ανά κράτος μέλος μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τις περιφερειακές ή τοπικές αρμοδιότητες ή ανάλογα με τις οικείες δραστηριότητες. Η δημιουργία των κέντρων ενιαίας εξυπηρέτησης δεν θα πρέπει να επηρεάζει την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των αρμόδιων αρχών στο πλαίσιο κάθε εθνικού συστήματος. Αν περισσότερες μιας εθνικές ή τοπικές αρχές είναι αρμόδιες, μία εξ αυτών μπορεί να ενεργεί έναντι των άλλων αρχών ως ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης και συντονισμού. Τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης είναι δυνατόν να συσταθούν όχι μόνο από διοικητικές αρχές αλλά και από εμπορικά ή επαγγελματικά επιμελητήρια ή από επαγγελματικούς συλλόγους ή ιδιωτικούς φορείς στους οποίους ένα κράτος μέλος αποφασίζει να αναθέσει το καθήκον αυτό. Τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο και να βοηθήσουν τους παρόχους υπηρεσιών είτε ως αρχές που είναι άμεσα υπεύθυνες για την έκδοση των απαιτούμενων εγγράφων ή την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών είτε ως ενδιάμεσοι φορείς μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών και των αμέσως αρμόδιων αρχών.
- (49) Τα τέλη που μπορούν να χρεώνουν τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης θα πρέπει να είναι ανάλογα προς το κόστος των σχετικών διαδικασιών και διατυπώσεων. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να αναθέτουν στα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης την εισπραξη άλλων διοικητικών τελών, όπως τα τέλη των εποπτικών οργάνων.
- (50) Είναι σκόπιμο οι πάροχοι και οι αποδέκτες υπηρεσιών να έχουν εύκολη πρόσβαση σε ορισμένα είδη πληροφοριών. Ο τρόπος παροχής των πληροφοριών στους παρόχους και τους αποδέκτες θα πρέπει να προσδιορίζεται από κάθε κράτος μέλος εντός του πλαισίου της παρούσας οδηγίας. Ειδικότερα, η υποχρέωση των κρατών μελών να εξασφαλίζουν την εύκολη πρόσβαση παρόχων και αποδεκτών καθώς και την απρόσκοπτη πρόσβαση του κοινού στις σχετικές πληροφορίες μπορεί να διασφαλιστεί με ιστοχώρο στο Διαδίκτυο.

- (51) Οι πληροφορίες που παρέχονται σε παρόχους και αποδέκτες υπηρεσιών θα πρέπει να περιλαμβάνουν ιδίως πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και διατυπώσεις, τα στοιχεία των αρμόδιων υπηρεσιών, τις προϋποθέσεις πρόσβασης σε δημόσια μητρώα και τράπεζες δεδομένων, καθώς και πληροφορίες για τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας και τα στοιχεία των ενώσεων και των οργανώσεων από τις οποίες οι πάροχοι ή οι αποδέκτες μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια. Η υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να βοηθούν τους παρόχους και τους αποδέκτες υπηρεσιών δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει την παροχή νομικών συμβουλών σε μεμονωμένες υποθέσεις. Ωστόσο, θα πρέπει να παρέχονται γενικές πληροφορίες σχετικά με τον συνήθη τρόπο ερμηνείας ή εφαρμογής των σχετικών απαιτήσεων. Θέματα όπως η ευθύνη λόγω παροχής ανακριβών ή παραπλανητικών πληροφοριών θα πρέπει να ρυθμίζονται από τα κράτη μέλη.
- (52) Η εγκαθίδρυση, στο ευλόγως εγγύς μέλλον, ηλεκτρονικού συστήματος διεκπεραίωσης των διαδικασιών και διατυπώσεων θα είναι ζωτικής σημασίας για τη διοικητική απλούστευση στον τομέα της παροχής υπηρεσιών προς όφελος των παρόχων, των αποδεκτών και των αρμόδιων αρχών. Για την υλοποίηση της υποχρέωσης αυτής, ενδέχεται να χρειαστεί η προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών και άλλων κανόνων που εφαρμόζονται στον τομέα των υπηρεσιών. Η υποχρέωση αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να παρέχουν, πέραν των ηλεκτρονικών, και άλλα μέσα για τη διεκπεραίωση των διαδικασιών και διατυπώσεων αυτών. Το γεγονός ότι αυτές οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις πρέπει να μπορούν να διεκπεραιώνονται από απόσταση σημαίνει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν τη δυνατότητα διεκπεραίωσής τους σε διασυνοριακό επίπεδο. Η υποχρέωση αποτελέσματος δεν αφορά τις διαδικασίες ή διατυπώσεις που είναι από τη φύση τους αδύνατον να πραγματοποιηθούν από απόσταση. Επιπλέον, η διάταξη αυτή δεν επηρεάζει τη νομοθεσία των κρατών μελών όσον αφορά τη χρήση γλωσσών.
- (53) Η χορήγηση αδειών για ορισμένες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών μπορεί να απαιτεί συνέντευξη με τον αιτούντα από την αρμόδια αρχή για να αξιολογηθεί η προσωπική ακεραιότητα και καταλληλότητα του αιτούντα να παράσχει τη συγκεκριμένη υπηρεσία. Στις περιπτώσεις αυτές, ενδέχεται να μην προσφέρεται η διεκπεραίωση των διατυπώσεων με ηλεκτρονικά μέσα.
- (54) Η δυνατότητα πρόσβασης σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών θα πρέπει να εξαρτάται από την έγκριση των αρμόδιων αρχών, μόνο εάν η σχετική απόφαση πληροί τα κριτήρια της μη εισαγωγής διακρίσεων, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας. Αυτό σημαίνει, κυρίως, ότι τα συστήματα χορήγησης άδειας επιτρέπονται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες ο εκ των υστέρων έλεγχος δεν θα ήταν αποτελεσματικός, επειδή δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθούν εκ των υστέρων οι ελλείψεις των συγκεκριμένων υπηρεσιών, καθώς και εξαιτίας των κινδύνων που θα μπορούσαν να ανακύψουν από την απουσία προηγούμενου ελέγχου. Ωστόσο, η σχετική πρόβλεψη της παρούσας οδηγίας δεν μπορεί να δικαιολογήσει συστήματα χορήγησης άδειας που απαγορεύονται από άλλες κοινοτικές πράξεις, όπως από την οδηγία 1999/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με ένα κοινοτικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές υπογραφές ⁽¹⁾ ή την οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά (οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο) ⁽²⁾. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας αμοιβαίας αξιολόγησης θα επιτρέψουν τον καθορισμό, σε κοινοτικό επίπεδο, των ειδών δραστηριοτήτων για τις οποίες θα πρέπει να καταργηθούν τα συστήματα χορήγησης άδειας.
- (55) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να προβλέπουν ανάκληση αδειών μετά την έκδοσή τους, ιδίως σε περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας.
- (56) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η δημόσια υγεία, η προστασία των καταναλωτών, η υγεία των ζώων και η προστασία του αστικού περιβάλλοντος αποτελούν επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος. Αυτοί οι επιτακτικοί λόγοι μπορούν να δικαιολογήσουν την εφαρμογή συστημάτων χορήγησης άδειας και άλλους περιορισμούς. Ωστόσο, κανένα τέτοιο σύστημα χορήγησης άδειας ή περιορισμός δεν θα πρέπει να προβαίνει σε διακρίσεις λόγω ιδιαιτεριών. Επιπλέον, θα πρέπει πάντοτε να τηρούνται οι αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας.
- (57) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας που αφορούν συστήματα χορήγησης άδειας θα πρέπει να αφορούν περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή η άσκηση της από οικονομικό φορέα προϋποθέτει απόφαση από αρμόδια αρχή. Αυτό δεν αφορά ούτε αποφάσεις αρμοδίων αρχών για σύσταση δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα παροχής συγκεκριμένης υπηρεσίας ούτε τη σύναψη συμβάσεων από αρμόδιες αρχές για την παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας που διέπεται από τους κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων, αφού η παρούσα οδηγία δεν αφορά τους κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων.
- (58) Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και η άσκησή τους, είναι σημαντικό να γίνει αξιολόγηση των συστημάτων χορήγησης άδειας και να υποβληθεί έκθεση σχετικά με τα συστήματα αυτά και την αιτιολόγησή τους. Αυτή η υποχρέωση υποβολής έκθεσης αφορά μόνο την ύπαρξη των συστημάτων χορήγησης άδειας και όχι τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας.

(1) ΕΕ L 13 της 19.1.2000, σ. 12.

(2) ΕΕ L 178 της 17.7.2000, σ. 1.

- (59) Η άδεια θα πρέπει κατά κανόνα να επιτρέπει στον πάροχο υπηρεσιών πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή να του επιτρέπει να την ασκεί σε όλο το εθνικό έδαφος, εκτός αν επιτακτικός λόγος δημόσιου συμφέροντος επιβάλλει εδαφικό περιορισμό. Για παράδειγμα, η προστασία του περιβάλλοντος μπορεί να δικαιολογεί την απαίτηση χωριστής άδειας για κάθε επιμέρους εγκατάσταση στο εθνικό έδαφος. Η διάταξη αυτή δεν θα πρέπει να θίγει τις περιφερειακές ή τοπικές αρμοδιότητες για τη χορήγηση αδειών εντός των κρατών μελών.
- (60) Η παρούσα οδηγία, και ειδικότερα οι διατάξεις που αφορούν τα συστήματα χορήγησης άδειας και το εδαφικό πεδίο ισχύος της άδειας, δεν θα πρέπει να παρεμβαίνει στην κατανομή των περιφερειακών ή τοπικών αρμοδιοτήτων εντός των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης και της χρήσης των επίσημων γλωσσών.
- (61) Η διάταξη που αφορά την μη αλληλεπικάλυψη των προϋποθέσεων χορήγησης της άδειας δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις δικές τους προϋποθέσεις, οι οποίες ορίζονται στο σύστημα χορήγησης άδειας. Η εν λόγω διάταξη θα πρέπει απλώς να ορίζει ότι οι αρμόδιες αρχές, όταν εξετάζουν αν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις αυτές, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αντίστοιχες προϋποθέσεις οι οποίες έχουν ήδη πληρωθεί από τον αιτούντα σε κάποιο άλλο κράτος μέλος. Η διάταξη δεν θα πρέπει να απαιτεί να εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας που προβλέπονται στο σύστημα χορήγησης άδειας άλλου κράτους μέλους.
- (62) Αν για συγκεκριμένη δραστηριότητα διατίθεται περιορισμένος αριθμός αδειών λόγω της σπανιότητας των φυσικών πόρων ή των σχετικών τεχνικών δυνατοτήτων, θα πρέπει να προβλέπεται διαδικασία επιλογής μεταξύ περισσότερων υποψηφίων, με γνώμονα τη βελτίωση, μέσω του ελεύθερου ανταγωνισμού, της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρονται στους χρήστες και των όρων βάσει των οποίων αυτές προσφέρονται. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να παρέχει εχέγγυα διαφάνειας και αμεροληψίας, ενώ η άδεια που χορηγείται με τον τρόπο αυτόν δεν θα πρέπει να έχει υπερβολική διάρκεια ισχύος ούτε να ανανεώνεται αυτόματα ή να παρέχει πλεονεκτήματα στον πάροχο ή ισχύς της άδειας του οποίου μόλις έληξε. Ειδικότερα, η διάρκεια ισχύος της άδειας θα πρέπει να ορίζεται κατά τρόπον ώστε να μην περιορίζει και να μην εμποδίζει τον ελεύθερο ανταγωνισμό πέραν του αναγκαίου για να εξασφαλισθεί η απόσβεση των επενδύσεων και η εύλογη απόδοση του επενδυθέντος κεφαλαίου. Η διάταξη αυτή δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να περιορίζουν τον αριθμό των αδειών για λόγους που δεν έχουν σχέση με τη σπανιότητα των φυσικών πόρων ή τις τεχνικές δυνατότητες. Σε κάθε περίπτωση, οι άδειες αυτές θα πρέπει να υπόκεινται στις λοιπές διατάξεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία για τα συστήματα χορήγησης άδειας.
- (63) Ελλείψει διαφορετικών ρυθμίσεων, εάν δεν υπάρξει απάντηση εντός ορισμένης προθεσμίας, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί. Ωστόσο, για ορισμένες δραστηριότητες μπορεί να προβλεφθεί διαφορετική ρύθμιση, όταν δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένου του θεμιτού συμφέροντος τρίτων. Οι διαφορετικές αυτές ρυθμίσεις μπορούν να περιλαμβάνουν εθνικούς κανόνες σύμφωνα με τους οποίους, ελλείψει απαντήσεως της αρμόδιας αρχής, η αίτηση θεωρείται απορριφθείσα, η δε απόρριψη μπορεί να προσβληθεί ενώπιον των δικαστηρίων.
- (64) Για να δημιουργηθεί γνήσια εσωτερική αγορά υπηρεσιών, είναι απαραίτητο να καταργηθούν οι περιορισμοί στην ελευθερία εγκατάστασης και στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, οι οποίοι απαντώνται ακόμα στις νομοθεσίες ορισμένων κρατών μελών και οι οποίοι είναι ασυμβίβαστοι με τα άρθρα 43 και 49 της συνθήκης αντιστοίχως. Οι περιορισμοί που πρέπει να απαγορευθούν επηρεάζουν ιδιαίτερα την εσωτερική αγορά υπηρεσιών και θα πρέπει να αφιούν συστηματικά το ταχύτερο δυνατόν.
- (65) Η ελευθερία εγκατάστασης συνεπάγεται ιδίως την αρχή της ίσης μεταχείρισης, που απαγορεύει όχι μόνο κάθε διάκριση λόγω ιδιγένειας αλλά και κάθε έμμεση διάκριση που καίτοι βασίζεται σε άλλα κριτήρια, μπορεί όμως στην πράξη να παραγάγει τα ίδια αποτελέσματα. Έτσι, η πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή η άσκηση της δραστηριότητας αυτής σε κράτος μέλος, είτε ως κύρια είτε ως δευτερεύουσα δραστηριότητα, δεν θα πρέπει να υπόκειται σε κριτήρια όπως ο τόπος εγκατάστασης, κατοικίας, διαμονής ή κύριας άσκησης της δραστηριότητας παροχής της υπηρεσίας. Ωστόσο, τα κριτήρια αυτά δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν απαιτήσεις σύμφωνα με τις οποίες ο πάροχος υπηρεσιών ή ένας υπάλληλος ή εκπρόσωπός του πρέπει να είναι παρών κατά την άσκηση της δραστηριότητας, όταν αυτό αιτιολογείται από επιτακτικούς λόγους δημόσιου ενδιαφέροντος. Εξάλλου, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να περιορίζουν την ικανότητα δικαίου ή το δικαίωμα άσκησης ένδικης προσφυγής των εταιρειών που ιδρύονται σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους, στην επικράτεια του οποίου η εταιρεία έχει την κύρια εγκατάσταση της. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να μπορούν να παρέχουν πλεονεκτήματα στους παρόχους υπηρεσιών οι οποίοι διατηρούν με τα εν λόγω κράτη μέλη εθνικούς ή κοινωνικοοικονομικούς δεσμούς, ούτε να μπορούν να περιορίζουν, εξ αιτίας του τόπου εγκατάστασης του παρόχου των υπηρεσιών, τη ελευθερία του εν λόγω παρόχου να αποκτά, να εκμεταλλεύεται ή να διαδίδει δικαιώματα και προϊόντα ή να έχει πρόσβαση σε διάφορες μορφές πίστωσης και στέγασης, κατά τον βαθμό που οι επιλογές αυτές είναι χρήσιμες για την πρόσβαση στη δραστηριότητα ή την αποτελεσματική της άσκησης.
- (66) Η πρόσβαση σε δραστηριότητα υπηρεσιών ή η άσκηση της στο έδαφος κράτους μέλους δεν θα πρέπει να υπόκειται σε οικονομική δοκιμή. Η απαγόρευση των οικονομικών δοκιμών ως προϋπόθεσης για τη χορήγηση άδειας θα πρέπει να αφορά τις οικονομικές δοκιμές καθ'αυτές και όχι τις απαιτήσεις που δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος, όπως είναι η προστασία του αστικού περιβάλλοντος, η κοινωνική πολιτική ή η δημόσια υγεία. Η απαγόρευση δεν θα πρέπει να αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων των αρχών που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού.

- (67) Όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις ή την ασφάλιση, η απαγόρευση απαιτήσεων θα πρέπει να αφορά μόνο την υποχρέωση οι ζητούμενες χρηματοοικονομικές εγγυήσεις ή ασφάλιση να παρέχονται από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εγκατεστημένο στο οικείο κράτος μέλος.
- (68) Όσον αφορά την προεγγραφή, η απαγόρευση απαιτήσεων θα πρέπει να αφορά μόνο την υποχρέωση προεγγραφής του παρόχου, πριν από την εγκατάστασή του, για δεδομένη περίοδο στα μητρώα του οικείου κράτους μέλους.
- (69) Για να γίνει ο συντονισμός του εκσυγχρονισμού των εθνικών κανόνων και κανονισμών με τρόπο που να συνάδει με τις απαιτήσεις της εσωτερικής αγοράς, είναι σκόπιμο να αξιολογηθούν ορισμένες εθνικές απαιτήσεις που δεν συνεπάγονται διακρίσεις και οι οποίες, λόγω της φύσης τους, ενδέχεται να περιορίζουν ουσιαστικά ή ακόμα και να εμποδίζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητα ή την άσκηση της στο πλαίσιο της ελευθερίας εγκατάστασης. Αυτή η διαδικασία αξιολόγησης θα πρέπει να περιορίζεται στη συμβατότητα των εν λόγω απαιτήσεων με τα κριτήρια που έχουν ήδη καθιερωθεί από το Δικαστήριο σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης. Δεν θα πρέπει να αφορά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού. Όταν οι απαιτήσεις αυτές συνεπάγονται διακρίσεις ή δεν δικαιολογούνται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος ή είναι δυσανάλογες, θα πρέπει να καταργούνται ή να τροποποιούνται. Το αποτέλεσμα αυτής της αξιολόγησης διαφέρει αναλόγως της φύσεως των δραστηριοτήτων και του σχετικού δημόσιου συμφέροντος. Ειδικότερα, οι εν λόγω απαιτήσεις μπορεί να είναι απολύτως αιτιολογημένες όταν επιδιώκουν στόχους κοινωνικής πολιτικής.
- (70) Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας και με την επιφύλαξη του άρθρου 16 της συνθήκης ΕΚ, οι υπηρεσίες μπορούν να θεωρηθούν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας μόνον αν παρέχονται κατ' εφαρμογήν ειδικής αποστολής δημόσιου συμφέροντος που ανατίθεται στον πάροχο από το οικείο κράτος μέλος. Η εν λόγω ανάθεση θα πρέπει να γίνει μέσω μιας ή περισσότερων πράξεων, η μορφή των οποίων καθορίζεται από κάθε κράτος μέλος, και θα πρέπει να προσδιορίζει την ακριβή φύση του ειδικού καθήκοντος.
- (71) Η διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει την ελευθερία των κρατών μελών να καθορίζουν στη νομοθεσία τους υψηλό επίπεδο προστασίας των δημόσιων συμφερόντων, ιδίως για την επίτευξη στόχων κοινωνικής πολιτικής. Επιπλέον, κατά τη διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης είναι σκόπιμο να λαμβάνεται πλήρως υπόψη η ιδιαιτερότητα των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος και των συγκεκριμένων στόχων τους. Οι στόχοι αυτοί ενδέχεται να δικαιολογούν ορισμένους περιορισμούς της ελευθερίας εγκατάστασης, ιδίως όταν με τους εν λόγω περιορισμούς επιδιώκονται στόχοι προστασίας της δημόσιας υγείας και κοινωνικής πολιτικής και όταν πληρούνται οι όροι του άρθρου 15, παράγραφος 3, στοιχεία α), β) και γ). Για παράδειγμα, σχετικά με την υποχρέωση ένδυσης συγκεκριμένης νομικής μορφής για την άσκηση ορισμένων υπηρεσιών στον κοινωνικό τομέα, το Δικαστήριο έχει ήδη αναγνωρίσει ότι μπορεί να δικαιολογείται η επιβολή υποχρέωσης στον πάροχο υπηρεσιών να έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα.
- (72) Στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος ανατίθενται σημαντικά καθήκοντα σχετιζόμενα με την κοινωνική και την εδαφική συνοχή. Η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν θα πρέπει να παρεμποδίζεται λόγω της διαδικασίας αξιολόγησης που προβλέπεται από την παρούσα οδηγία. Οι απαιτήσεις που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων αυτών δεν θα πρέπει να θίγονται από τη διαδικασία αυτήν, ενώ, παράλληλα, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται αδικαιολόγητοι περιορισμοί της ελευθερίας εγκατάστασης.
- (73) Μεταξύ των απαιτήσεων που πρέπει να εξεταστούν συγκαταλέγονται οι εθνικοί κανόνες οι οποίοι, για λόγους που δεν έχουν σχέση με τα επαγγελματικά προσόντα, επιφυλάσσουν την πρόσβαση σε ορισμένες δραστηριότητες σε συγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών. Οι εν λόγω απαιτήσεις περιλαμβάνουν επίσης την υποχρέωση του παρόχου των υπηρεσιών να έχει συγκεκριμένη νομική μορφή, και ιδίως να είναι νομικό πρόσωπο, προσωπική εταιρεία, μη κερδοσκοπικός οργανισμός ή εταιρεία που ανήκει αποκλειστικά σε φυσικά πρόσωπα, καθώς και απαιτήσεις που αφορούν την κατοχή του κεφαλαίου μιας εταιρείας, και ιδίως την υποχρέωση διάθεσης ελάχιστου κεφαλαίου για ορισμένες δραστηριότητες ή ύπαρξης συγκεκριμένων επαγγελματικών προσόντων για την κατοχή του εταιρικού κεφαλαίου ή τη διοίκηση ορισμένων εταιρειών. Η αξιολόγηση της συμβατότητας των καθοριζόμενων ελάχιστων ή/και ανώτατων τιμών με την ελευθερία εγκατάστασης αφορά μόνο τις τιμές που επιβάλλονται από τις αρμόδιες αρχές ειδικά για την παροχή ορισμένων υπηρεσιών και δεν αφορά, για παράδειγμα, τους γενικούς κανόνες καθορισμού των τιμών, π.χ. για τα ενοίκια των κατοικιών.
- (74) Η διαδικασία αμοιβαίας αξιολόγησης σημαίνει ότι τα κράτη μέλη, κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς, θα πρέπει κατ' αρχάς να προβούν σε εξέταση της νομοθεσίας τους, για να εξακριβώσουν αν οποιαδήποτε από τις ανωτέρω απαιτήσεις υπάρχει στα νομικά τους συστήματα. Το αργότερο έως το τέλος της περιόδου ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συντάξουν έκθεση για τα αποτελέσματα της εν λόγω εξέτασης. Κάθε έκθεση θα πρέπει να υποβληθεί σε όλα τα άλλα κράτη μέλη και στα ενδιαφερόμενα μέρη. Στη συνέχεια, τα κράτη μέλη θα έχουν έξι μήνες για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τις εν λόγω εκθέσεις. Το αργότερο ένα έτος από την ημερομηνία ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο, η Επιτροπή θα πρέπει να συντάξει ανακεφαλαιωτική έκθεση, συνοδευόμενη, όπου ενδείκνυται, από προτάσεις για ανάλυση περαιτέρω πρωτοβουλιών. Εν ανάγκη, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα μπορούσε να βοηθήσει τα κράτη μέλη στον σχεδιασμό κοινής μεθόδου.
- (75) Το γεγονός ότι η παρούσα οδηγία ορίζει ορισμένες απαιτήσεις τις οποίες τα κράτη μέλη πρέπει να καταργήσουν ή να αξιολογήσουν κατά τη διάρκεια της περιόδου ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο δεν επηρεάζει τυχόν προσφυγές επί παραβάσει κατά κράτους μέλους για παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχει από τα άρθρα 43 ή 49 της συνθήκης.

- (76) Η παρούσα οδηγία δεν αφορά την εφαρμογή των άρθρων 28 έως 30 της συνθήκης σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Οι περιορισμοί που απαγορεύονται σύμφωνα με τη διάταξη περί ελευθερίας παροχής υπηρεσιών αφορούν τις απαιτήσεις που προβλέπονται για την πρόσβαση ή την άσκηση δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών και όχι τις απαιτήσεις σχετικά με τα ίδια τα εμπορεύματα.
- (77) Όταν ένας πάροχος υπηρεσιών μετακινείται σε άλλο κράτος μέλος προκειμένου να παράσχει υπηρεσίες, θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ καταστάσεων όπου ισχύει η ελευθερία εγκατάστασης και όσων καλύπτονται από την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών λόγω του προσωρινού χαρακτήρα των εν λόγω δραστηριοτήτων. Όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ ελευθερίας εγκατάστασης και ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών αντίστοιχα, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου το βασικό στοιχείο είναι εάν ο οικονομικός φορέας είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχει τη συγκεκριμένη υπηρεσία. Εάν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχει τις υπηρεσίες του, ισχύει η ελευθερία εγκατάστασης. Εάν, αντίθετα, ο οικονομικός φορέας δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία, οι δραστηριότητές του θα πρέπει να καλύπτονται από την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η προσωρινή φύση των δραστηριοτήτων αυτών θα πρέπει να αξιολογείται όχι μόνο βάσει της διάρκειας των υπηρεσιών, αλλά επίσης βάσει της συχνότητας, της περιοδικότητας ή της συνέχειάς τους. Σε κάθε περίπτωση, ο προσωρινός χαρακτήρας των δραστηριοτήτων δεν θα πρέπει να σημαίνει ότι οι πάροχοι δεν μπορούν να αποκτούν ορισμένη υποδομή, όπως γραφεία, δικηγορικά γραφεία ή ιατρεία, στο κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία, κατά τον βαθμό που η υποδομή αυτή είναι αναγκαία για την παροχή των οικείων υπηρεσιών.
- (78) Για την αποτελεσματική εφαρμογή της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών και για να εξασφαλίζεται ότι οι αποδέκτες και οι πάροχοι υπηρεσιών μπορούν να δέχονται και να παρέχουν υπηρεσίες στο σύνολο της Κοινότητας, ανεξαρτήτως συνόρων, είναι σκόπιμο να αποσαφηνιστεί κατά πόσο μπορούν να επιβληθούν οι απαιτήσεις του κράτους μέλους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία. Επιβάλλεται να προβλεφθεί ότι η διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν εμποδίζει το κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία να επιβάλει, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχεία α) έως γ), τις ιδιαίτερες απαιτήσεις του που είναι απαραίτητες για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας ή για την προστασία της δημόσιας υγείας ή του περιβάλλοντος.
- (79) Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ένα κράτος μέλος θα πρέπει να διατηρεί το δικαίωμα να λαμβάνει μέτρα για την αποτροπή της κατάχρησης των αρχών της εσωτερικής αγοράς από τους παρόχους υπηρεσιών. Η κατάχρηση των εν λόγω αρχών από τον πάροχο θα πρέπει να αποφασίζεται κατά περίπτωση.
- (80) Είναι αναγκαίο να εξασφαλίζεται στους παρόχους υπηρεσιών η δυνατότητα να μεταφέρουν τον εξοπλισμό που συνδέεται αναπόσπαστα με την παροχή της υπηρεσίας, όταν μεταβαίνουν προς παροχή υπηρεσιών σε άλλο κράτος μέλος. Είναι ιδίως σημαντικό να αποφεύγονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες η υπηρεσία δεν θα μπορούσε να παρασχεθεί χωρίς τον εξοπλισμό ή οι περιπτώσεις κατά τις οποίες οι πάροχοι υπηρεσιών θα υποβάλλονταν σε πρόσθετα έξοδα, για παράδειγμα, λόγω της ενοικίασης ή αγοράς διαφορετικού εξοπλισμού από εκείνον που χρησιμοποιούν συνήθως ή λόγω της ανάγκης σημαντικής απόκλισης από τον συνήθη τρόπο άσκησης της δραστηριότητάς τους.
- (81) Η έννοια του «εξοπλισμού» δεν αναφέρεται στα υλικά αντικείμενα τα οποία είτε παρέχονται από τον πάροχο στον πελάτη είτε καθίστανται τμήμα υλικού αντικειμένου συνεπεία της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών (για παράδειγμα, οικοδομικά υλικά ή ανταλλακτικά) ή καταναλώνονται ή παραμένουν επιτόπου κατά τη διάρκεια της παροχής υπηρεσιών (π.χ. καύσιμα, εκρηκτικά, πυροτεχνήματα, παρασποκτόνα, δηλητήρια ή φάρμακα).
- (82) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να εμποδίζουν την εφαρμογή από κράτος μέλος κανόνων για τις συνθήκες απασχόλησης. Οι κανόνες που ορίζονται με νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη θα πρέπει, σύμφωνα με τη συνθήκη, να δικαιολογούνται από λόγους σχετιζόμενους με την προστασία των εργαζομένων, να είναι αναγκαίοι, αναλογικοί και να μην εισάγουν διακρίσεις, κατά την ερμηνεία του Δικαστηρίου, και να συνάδουν με τη λοιπή συναφή νομοθεσία.
- (83) Θα πρέπει να διασφαλισθεί ότι η εφαρμογή της διάταξης περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν μπορεί να αποκλεισθεί παρά μόνο στους τομείς που καλύπτονται από παρεκκλίσεις. Οι παρεκκλίσεις αυτές είναι απαραίτητες για να ληφθεί υπόψη ο βαθμός ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς ή ορισμένες κοινοτικές νομοθετικές πράξεις σχετικές με τις υπηρεσίες, οι οποίες προβλέπουν ότι ένας πάροχος υπηρεσιών υπόκειται στην εφαρμογή άλλης νομοθεσίας διαφορετικής από του κράτους μέλους εγκατάστασής του. Εξάλλου, κατ' εξαίρεση, μπορούν επίσης να ληφθούν μέτρα κατά συγκεκριμένου παρόχου σε ορισμένες μεμονωμένες περιπτώσεις και με βάση συγκεκριμένες αυστηρές ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις. Επιπλέον, κάθε περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών θα πρέπει να επιτρέπεται κατ' εξαίρεση μόνον αν συνάδει με τα θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών δικαίου που διέπουν την κοινοτική έννομη τάξη.
- (84) Η παρέκκλιση από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τις ταχυδρομικές υπηρεσίες καλύπτει τόσο τις αποκλειστικές δραστηριότητες του παρόχου καθολικής υπηρεσίας όσο και τις άλλες ταχυδρομικές υπηρεσίες.

- (85) Η παρέκκλιση από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τη δικαστική είσπραξη οφειλών και η αναφορά σε τυχόν μελλοντική πράξη εναρμόνισης αφορούν μόνο την πρόσβαση σε δραστηριότητες οι οποίες συνίστανται ιδίως στην έγερση αγωγών για την είσπραξη οφειλών ενώπιον δικαστηρίων και την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.
- (86) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τους ειδικούς και γενικούς όρους εργασίας και απασχόλησης που ισχύουν, σύμφωνα με την οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών⁽¹⁾, για τους εργαζόμενους που αποσπώνται για παροχή υπηρεσίας στο έδαφος άλλου κράτους μέλους. Στις περιπτώσεις αυτές, η οδηγία 96/71/ΕΚ ορίζει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών πρέπει να συμμορφώνονται με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας που ισχύουν για καθορισμένους τομείς δραστηριοτήτων στο κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία. Αυτοί είναι: μέγιστες περιόδους εργασίας και ελάχιστες περιόδους ανάπαυσης, ελάχιστη διάρκεια ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, ελάχιστα όρια μισθού συμπεριλαμβανομένων των αποζημιώσεων υπερωριακής εργασίας, όροι θέσης εργαζομένων στη διάθεση επιχειρήσεων, ιδίως από επιχειρήσεις προσωρινής απασχόλησης, υγεία, ασφάλεια και υγιεινή στην εργασία, προστατευτικά μέτρα σχετικά με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας των γυναικών που βρίσκονται σε κατάσταση εγκυμοσύνης ή λοχείας, των παιδιών και των νέων, ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών και άλλες διατάξεις για την αποφυγή διακρίσεων. Η υποχρέωση αυτή αφορά όχι μόνο τους όρους και τις συνθήκες εργασίας που καθορίζονται βάσει του νόμου αλλά επίσης και αυτούς που καθορίζονται βάσει συλλογικών συμβάσεων ή διαιτητικών αποφάσεων, υπό τον όρο ότι αυτές έχουν επίσημα ή de facto αναγορευθεί σε κανόνες γενικής εφαρμογής κατά την έννοια της οδηγίας 96/71/ΕΚ. Επιπλέον, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τους ειδικούς και γενικούς όρους περί απασχόλησης σε θέματα άλλα από αυτά που απαριθμούνται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 96/71/ΕΚ, για λόγους δημόσιας τάξης.
- (87) Η παρούσα οδηγία δεν πρέπει να θίγει ούτε τους γενικούς και ειδικούς όρους απασχόλησης στις περιπτώσεις στις οποίες εργαζόμενοι που απασχολούνται για την παροχή διασυνοριακής υπηρεσίας προσλαμβάνονται στο κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η εν λόγω υπηρεσία. Επιπλέον, η παρούσα οδηγία δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών όπου παρέχεται η υπηρεσία να ορίζουν την ύπαρξη σχέσης εργασίας και τη διάκριση μεταξύ αυτοαπασχολούμενων και μισθωτών, συμπεριλαμβανομένων των «οιονεί αυτοαπασχολούμενων». Στην περίπτωση αυτή, το ουσιώδες χαρακτηριστικό μιας σχέσης απασχόλησης, κατά την έννοια του άρθρου 39 της συνθήκης, είναι το γεγονός ότι για συγκεκριμένη χρονική περίοδο ένα πρόσωπο παρέχει υπηρεσίες σε άλλο πρόσωπο υπό τη διεύθυνση του τελευταίου, έναντι οικονομικού ανταλλάγματος: κάθε δραστηριότητα του εν λόγω προσώπου εκτός της σχέσης εξάρτησης πρέπει να καθορίζεται ως δραστηριότητα που ασκείται στο πλαίσιο αυτοαπασχόλησης, κατά την έννοια των άρθρων 43 και 49 της συνθήκης.
- (88) Η διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις περιπτώσεις στις οποίες, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, σε ένα κράτος μέλος μία δραστηριότητα επιφυλάσσεται σε συγκεκριμένο επάγγελμα, όπως συμβαίνει, π.χ., με την απαίτηση που ορίζει ότι οι νομικές συμβουλές παρέχονται αποκλειστικά από δικηγόρους.
- (89) Η παρέκκλιση από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών όσον αφορά τα θέματα που σχετίζονται με την ταξινόμηση οχημάτων που έχουν αποκτηθεί με χρηματοδοτική μίσθωση σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο χρησιμοποιούνται απορρέει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, το οποίο έχει αναγνωρίσει ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να υπαγάγει σε τέτοια υποχρέωση οχήματα που χρησιμοποιούνται στο έδαφός του, με αναλογικούς όρους. Η εξαίρεση αυτή δεν καλύπτει την περιστασιακή ή προσωρινή μίσθωση.
- (90) Οι συμβατικές σχέσεις μεταξύ του παρόχου και του πελάτη καθώς και μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου δεν εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία. Το δίκαιο που πρέπει να εφαρμόζεται όσον αφορά τις συμβατικές και εξωσυμβατικές ενόχες του παρόχου υπηρεσιών καθορίζεται βάσει των κανόνων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.
- (91) Θα πρέπει να παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα να λαμβάνουν κατ' εξαίρεση και κατά περίπτωση μέτρα που παρεκκλίνουν από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών σε σχέση με πάροχο που είναι εγκαταστημένος σε άλλο κράτος μέλος, για λόγους ασφάλειας των υπηρεσιών. Εντούτοις, η δυνατότητα λήψης τέτοιων μέτρων θα πρέπει να υπάρχει μόνο όταν δεν υφίσταται κοινοτική εναρμόνιση.
- (92) Περιορισμοί στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, οι οποίοι αντίκεινται στην παρούσα οδηγία, είναι δυνατόν να προκύπτουν όχι μόνο από μέτρα που λαμβάνονται κατά παρόχων υπηρεσιών αλλά και από τα πολυάριθμα εμπόδια στη χρήση υπηρεσιών από τους αποδέκτες τους και ιδίως από τους καταναλωτές. Η παρούσα οδηγία αναφέρει, ενδεικτικά, ορισμένα είδη περιορισμών κατά αποδέκτη ο οποίος επιθυμεί να χρησιμοποιήσει υπηρεσία που παρέχεται από φορέα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος. Περιλαμβάνονται επίσης περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αποδέκτες υπηρεσίας υποχρεούνται να λάβουν άδεια από τις αρμόδιες αρχές τους ή να πραγματοποιήσουν δήλωση προς αυτές προκειμένου να αποδεχθούν υπηρεσία από πάροχο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος. Δεν περιλαμβάνονται τα γενικά συστήματα χορήγησης άδειας που ισχύουν και για τη χρήση υπηρεσίας που παρέχεται από πάροχο εγκατεστημένο στο κράτος μέλος του αποδέκτη.

(¹) ΕΕ L 18 της 21.1.1997, σ. 1.

- (93) Η έννοια των οικονομικών ενισχύσεων που παρέχονται για τη χρήση συγκεκριμένης υπηρεσίας δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει τα συστήματα ενισχύσεων που χορηγούν τα κράτη μέλη, ιδίως στον κοινωνικό ή τον πολιτιστικό τομέα, τα οποία διέπονται από τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού ούτε τις γενικές οικονομικές ενισχύσεις που δεν συνδέονται με τη χρήση συγκεκριμένης υπηρεσίας, π.χ. τις σπουδαστικές υποτροφίες ή δάνεια.
- (94) Σύμφωνα με τους κανόνες της συνθήκης που διέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, οι διακρίσεις λόγω ιθαγένειας ή κατοικίας του αποδέκτη σε συγκεκριμένη χώρα ή τόπο απαγορεύονται. Οι εν λόγω διακρίσεις μπορεί να έχουν τη μορφή υποχρέωσης, η οποία επιβάλλεται μόνο στους υπηκόους άλλου κράτους μέλους, να προσκομίζουν πρωτότυπα έγγραφα, επικυρωμένα αντίγραφα, πιστοποιητικό ιθαγένειας ή επίσημες μεταφράσεις εγγράφων, για να μπορούν να επωφεληθούν από μια υπηρεσία ή από πιο ευνοϊκούς όρους ή τιμές. Ωστόσο, η απαγόρευση απαιτήσεων που εισάγουν διακρίσεις δεν θα πρέπει να εμποδίζει την παραχώρηση σε ορισμένους αποδέκτες ευνοϊκών ρυθμίσεων, κυρίως όσον αφορά τις τιμές, εφόσον στηρίζονται σε θεμιτά αντικειμενικά κριτήρια.
- (95) Η αρχή της αποφυγής των διακρίσεων στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς έχει την έννοια ότι η πρόσβαση ενός αποδέκτη υπηρεσιών, και ειδικότερα ενός καταναλωτή, σε υπηρεσία που προσφέρεται στο κοινό, δεν μπορεί να αποκλεισθεί ούτε να καταστεί δυσκολότερη με κριτήριο την ιθαγένεια ή τον τόπο κατοικίας του αποδέκτη, το οποίο περιλαμβάνεται στους γενικούς όρους που τίθενται στη διάθεση του κοινού. Αυτό δεν σημαίνει ότι συνιστά παράνομη διάκριση να προβλέπονται στους γενικούς όρους διαφορετικές τιμές και όροι για την παροχή υπηρεσίας, όταν οι εν λόγω τιμές και όροι δικαιολογούνται από αντικειμενικούς παράγοντες που μπορεί να ποικίλλουν από χώρα σε χώρα, όπως το πραγματικό πρόσθετο κόστος λόγω απόστασης ή τα τεχνικά χαρακτηριστικά της παρεχόμενης υπηρεσίας ή τις διαφορετικές συνθήκες της αγοράς, όπως υψηλότερη ή χαμηλότερη ζήτηση που επηρεάζεται εποχικά, διαφορετικές περιόδοι διακοπών στα κράτη μέλη, διαφορετική τιμολόγηση ανταγωνιστών, ή τους συμπληρωματικούς κινδύνους λόγω διαφορετικών κανονιστικών ρυθμίσεων από εκείνες του κράτους μέλους εγκατάστασης. Ούτε σημαίνει ότι η μη παροχή υπηρεσίας σε καταναλωτή λόγω ανυπαρξίας των απαιτούμενων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε συγκεκριμένο έδαφος θα συνιστούσε παράνομη διάκριση.
- (96) Μεταξύ των μέσων με τα οποία ο πάροχος μπορεί να καταστήσει εύκολα προσβάσιμες για τον αποδέκτη πληροφορίες τις οποίες είναι υποχρεωμένος να διαθέσει, θα πρέπει να προβλεφθεί η γνωστοποίηση της ηλεκτρονικής του διεύθυνσης, περιλαμβανομένου του ιστοχώρου του. Εξάλλου, η υποχρέωση να περιλαμβάνονται ορισμένες πληροφορίες στην ενημερωτική τεκμηρίωση των παρόχων στην οποία παρουσιάζονται με λεπτομερή τρόπο οι υπηρεσίες τους δεν θα πρέπει να αφορά τις εμπορικές επικοινωνίες γενικού χαρακτήρα, όπως η διαφήμιση, αλλά τα έγγραφα που περιέχουν λεπτομερή περιγραφή των προτεινόμενων υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των εγγράφων που βρίσκονται σε ιστοχώρο.
- (97) Είναι αναγκαίο να προβλεφθούν στην παρούσα οδηγία ορισμένοι κανόνες για την υψηλή ποιότητα των υπηρεσιών οι οποίες εξασφαλίζουν, ιδίως, την τήρηση απαιτήσεων ενημέρωσης και διαφάνειας. Οι κανόνες αυτοί θα πρέπει να ισχύουν τόσο σε περιπτώσεις διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών όσο και σε περιπτώσεις υπηρεσιών που παρέχονται σε κράτος μέλος από πάροχο υπηρεσιών εγκατεστημένο σε αυτό, χωρίς να επιβάλλουν άσκοπες επιβαρύνσεις στις ΜΜΕ. Οι κανόνες αυτοί δεν θα πρέπει να εμποδίζουν τα κράτη μέλη από το να εφαρμόζουν, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και το λοιπό κοινοτικό δίκαιο, πρόσθετες ή διαφορετικές απαιτήσεις ποιότητας.
- (98) Κάθε φορέας που παρέχει υπηρεσίες οι οποίες ενέχουν άμεσο και συγκεκριμένο κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια ή άμεσο και συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό κίνδυνο για τον αποδέκτη ή για τρίτο θα πρέπει να καλύπτεται κατ' αρχήν από κατάλληλη ασφάλεια επαγγελματικής ευθύνης ή από άλλη ισοδύναμη ή συγκρίσιμη εγγύηση, πράγμα που σημαίνει ιδίως ότι ο εν λόγω φορέας θα πρέπει κατά κανόνα να είναι επαρκώς ασφαλισμένος για τις υπηρεσίες που παρέχει σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη διαφορετικά από το κράτος μέλος εγκατάστασής του.
- (99) Η ασφάλεια ή εγγύηση θα πρέπει να είναι ανάλογη με τη φύση και την έκταση του κινδύνου. Είναι επομένως σκόπιμο οι πάροχοι να έχουν διασυνοριακή κάλυψη μόνο εφόσον πράγματι παρέχουν υπηρεσίες σε άλλα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να θεσπίζουν λεπτομερέστερους κανόνες όσον αφορά την ασφαλιστική κάλυψη και να καθορίζουν, π.χ., κατώτατα όρια για το ασφαλισμένο ποσό ή όρια για τις εξαιρέσεις από την ασφαλιστική κάλυψη. Οι πάροχοι υπηρεσιών και οι ασφαλιστικές εταιρίες θα πρέπει να διατηρήσουν την αναγκαία ευελιξία για να διαπραγματεύονται ασφαλιστικές συμβάσεις ειδικά προσαρμοσμένες στη φύση και έκταση του κινδύνου. Επιπλέον, δεν απαιτείται να προβλέπεται νομοθετικά η υποχρέωση επαρκούς ασφάλισης. Θα πρέπει να αρκεί η υποχρέωση ασφάλισης να συγκαταλέγεται μεταξύ των δεοντολογικών κανόνων των επαγγελματικών συλλόγων. Τέλος, δεν θα πρέπει να υφίσταται υποχρέωση των ασφαλιστικών εταιριών να παρέχουν ασφαλιστική κάλυψη.
- (100) Είναι σκόπιμο να καταργηθούν οι πλήρεις απαγορεύσεις εμπορικών επικοινωνιών για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα· η κατάργηση αυτή δεν αφορά τις απαγορεύσεις σχετικά με το περιεχόμενο μιας εμπορικής επικοινωνίας, αλλά εκείνες που, κατά γενικό τρόπο για συγκεκριμένο επάγγελμα, απαγορεύουν μία ή περισσότερες μορφές εμπορικής επικοινωνίας, για παράδειγμα κάθε διαφήμιση σε συγκεκριμένο μέσο ή μέσα ενημέρωσης. Όσον αφορά το περιεχόμενο και τις μεθόδους των εμπορικών επικοινωνιών, πρέπει να παρακινήθούν οι επαγγελματικοί κλάδοι να σχεδιάσουν, τηρώντας το κοινοτικό δίκαιο, κώδικες συμπεριφοράς σε κοινοτικό επίπεδο.

- (101) Το συμφέρον των αποδεκτών, και ιδίως των καταναλωτών, επιβάλλει να εξασφαλισθεί η δυνατότητα των παρόχων υπηρεσιών να παρέχουν υπηρεσίες πολλαπλών ειδικοτήτων και ότι οι περιορισμοί εν προκειμένω περιορίζονται κατά τον βαθμό που απαιτείται, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αμεροληψία, η ανεξαρτησία και η ακεραιότητα των νομοθετικών κατοχυρωμένων επαγγελμάτων. Αυτό δεν θίγει τους περιορισμούς ή τις απαγορεύσεις άσκησης ορισμένων δραστηριοτήτων που στοχεύουν στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας σε περιπτώσεις κατά τις οποίες κράτος μέλος αναθέτει σε πάροχο υπηρεσιών συγκεκριμένο καθήκον κυρίως στον τομέα της αστικής ανάπτυξης, ούτε να θίγει την εφαρμογή των κανόνων περί ανταγωνιστικότητας.
- (102) Για να βελτιωθεί η διαφάνεια και να προωθηθούν οι εκτιμήσεις με βάση συγκρίσιμα κριτήρια όσον αφορά την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στους αποδέκτες, είναι σημαντικό να υπάρχει εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τη σημασία των σημάτων και άλλων διακριτικών σημείων όσον αφορά τις υπηρεσίες αυτές. Αυτή η υποχρέωση διαφάνειας έχει ιδιαίτερη σπουδαιότητα σε τομείς όπως ο τουρισμός, και ιδίως στον ξενοδοχειακό τομέα, όπου είναι πολύ διαδεδομένη η χρήση συστημάτων κατάταξης σε κατηγορίες. Επίσης, θα πρέπει να εξεταστεί σε ποιο βαθμό η ευρωπαϊκή τυποποίηση μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη για την προώθηση της συμβατότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών. Τα ευρωπαϊκά πρότυπα καταρτίζονται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, δηλαδή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN), την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (CENELEC) και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων (ETSI). Εφόσον ενδεικνύται, η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στην οδηγία 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας ⁽¹⁾, να δώσει σχετική εντολή για την κατάρτιση ειδικών ευρωπαϊκών προτύπων.
- (103) Προκειμένου να επιλυθούν ενδεχόμενα προβλήματα όσον αφορά τη συμμόρφωση με δικαστική απόφαση, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν ισοδύναμες εγγυήσεις που έχουν κατατεθεί από ιδρύματα όπως τράπεζες, παρόχους ασφαλιστικών υπηρεσιών ή άλλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών εγκατεστημένους σε άλλο κράτος μέλος.
- (104) Η ανάπτυξη ενός δικτύου των αρχών των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την προστασία των καταναλωτών, η οποία αποτελεί αντικείμενο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004, συμπληρώνει τη συνεργασία που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία. Η εφαρμογή της νομοθεσίας περί προστασίας των καταναλωτών σε καταστάσεις διασυνοριακών συναλλαγών, ιδίως στο πλαίσιο της ανάπτυξης νέων πρακτικών εμπορίας και μεθόδων πώλησης, καθώς και η ανάγκη κατάργησης ορισμένων εμποδίων για τη συνεργασία στον τομέα αυτό, επιβάλλουν υψηλότερο βαθμό συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Συγκεκριμένα, στον εν λόγω τομέα είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη θα επιβάλουν την κατάργηση των παράνομων πρακτικών οικονομικών φορέων εντός της επικράτειάς τους, οι οποίες έχουν ως στόχο τους καταναλωτές σε άλλο κράτος μέλος.
- (105) Η διοικητική συνεργασία είναι απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών. Η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών οδηγεί στον πολλαπλασιασμό των κανόνων που ισχύουν για τους παρόχους ή στη διεξαγωγή διπλών ελέγχων για τις διασυνοριακές δραστηριότητες, ενώ μπορεί επίσης να δώσει την ευκαιρία σε ανέντιμους επιχειρηματίες να αποφύγουν τον έλεγχο ή να παρακάμψουν τους εφαρμοστέους για τις υπηρεσίες εθνικούς κανόνες. Επομένως, είναι πολύ σημαντικό να προβλεφθούν σαφείς και νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις για την αποτελεσματική συνεργασία των κρατών μελών.
- (106) Για τους σκοπούς του κεφαλαίου περί διοικητικής συνεργασίας, η «εποπτεία» θα πρέπει να καλύπτει δραστηριότητες όπως παρακολούθηση και διερεύνηση, επίλυση προβλημάτων, εκτέλεση και επιβολή κυρώσεων και επακόλουθες δραστηριότητες συνέχειας.
- (107) Υπό κανονικές συνθήκες, η αμοιβαία συνδρομή θα πρέπει να λαμβάνει χώρα απευθείας μεταξύ των αρμοδίων αρχών. Τα σημεία επαφής που ορίζονται από τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν αυτή τη διαδικασία μόνο σε περίπτωση δυσχερειών, π.χ. αν απαιτείται βοήθεια για τον εντοπισμό της οικείας αρμόδιας αρχής.
- (108) Ορισμένες υποχρεώσεις αμοιβαίας συνδρομής θα πρέπει να ισχύουν για όλα τα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν περιπτώσεις στις οποίες ένας πάροχος υπηρεσιών αποκτά εγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος. Άλλες υποχρεώσεις αμοιβαίας συνδρομής θα πρέπει να ισχύουν μόνο σε περιπτώσεις διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, στις οποίες ισχύει η διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Μια περαιτέρω δέσμη υποχρεώσεων ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των τομέων που δεν καλύπτονται από τη διάταξη περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Η διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών θα πρέπει να περιλαμβάνει περιπτώσεις στις οποίες οι υπηρεσίες παρέχονται από απόσταση και ο αποδέκτης μεταβαίνει στο κράτος μέλος εγκατάστασης του παρόχου προκειμένου να δεχθεί τις υπηρεσίες.
- (109) Σε περίπτωση μετακίνησης του παρόχου σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος εγκατάστασης, θα πρέπει να προβλέπεται αμοιβαία συνδρομή μεταξύ των δύο αυτών κρατών μελών, βάσει της οποίας το πρώτο κράτος μέλος θα έχει τη δυνατότητα να προβαίνει σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες έπειτα από αίτηση του κράτους μέλους εγκατάστασης ή να προβαίνει, με δική του πρωτοβουλία, σε τέτοιους ελέγχους, αν πρόκειται αποκλειστικά για τον έλεγχο πραγματικών περιστατικών.
- (110) Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να παρακάμπτουν τους κανόνες της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένης της διάταξης περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, μέσω της διενέργειας ελέγχων, επιθεωρήσεων ή ερευνών που εισάγουν διακρίσεις ή είναι δυσανάλογες.

⁽¹⁾ ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 37. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την πράξη προσχώρησης του 2003.

- (111) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας οι οποίες αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την εντιμότητα των παρόχων δεν θίγουν πρωτοβουλίες στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, ιδίως όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ αρχών επιβολής του νόμου μεταξύ κρατών μελών και τα ποινικά μητρώα.
- (112) Η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών απαιτεί ένα λειτουργικό ηλεκτρονικό σύστημα πληροφόρησης, προκειμένου να μπορούν οι αρμόδιες αρχές να εντοπίζουν εύκολα τους αντίστοιχους συνομιλητές τους στα λοιπά κράτη μέλη και να επικοινωνούν μαζί τους αποτελεσματικά.
- (113) Θα πρέπει να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, ενθαρρύνουν την εκπόνηση κωδικών δεοντολογίας από τα ενδιαφερόμενα μέρη σε κοινοτικό επίπεδο, με σκοπό ιδίως την προαγωγή της ποιότητας των υπηρεσιών και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες του κάθε επαγγέλματος. Οι εν λόγω κώδικες δεοντολογίας θα πρέπει να σέβονται το κοινοτικό δίκαιο, και ιδίως το δίκαιο του ανταγωνισμού. Δεν θα πρέπει να αντίκεινται σε νομικώς δεσμευτικούς κανόνες των κρατών μελών περί επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς.
- (114) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τον σχεδιασμό κωδικών δεοντολογίας, ιδίως από επαγγελματικούς φορείς, οργανώσεις και ενώσεις σε κοινοτικό επίπεδο. Αυτοί οι κώδικες δεοντολογίας πρέπει να περιλαμβάνουν, όπως αρμόζει στον ειδικό χαρακτήρα κάθε επαγγέλματος, κανόνες για τις εμπορικές επικοινωνίες σχετικά με τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, και κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων, ιδίως για την κατοχύρωση της επαγγελματικής ανεξαρτησίας, της επαγγελματικής ακεραιότητας και του επαγγελματικού απορρήτου. Επιπλέον, στους εν λόγω κώδικες δεοντολογίας θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι όροι άσκησης των δραστηριοτήτων κτηματομεσιτικών γραφείων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν επαγγελματικούς φορείς, οργανώσεις και ενώσεις να υλοποιούν σε εθνικό επίπεδο τους κώδικες δεοντολογίας που έχουν εγκριθεί σε κοινοτικό επίπεδο.
- (115) Οι κώδικες δεοντολογίας που καταρτίζονται σε κοινοτικό επίπεδο προορίζονται για τον καθορισμό ελάχιστων δεοντολογικών προτύπων και συμπληρώνουν τις εκ του νόμου απαιτήσεις των κρατών μελών. Δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, να λαμβάνουν αυστηρότερα νομοθετικά μέτρα ούτε τους εθνικούς επαγγελματικούς συλλόγους να προβλέπουν ευρύτερη προστασία στους εθνικούς κώδικες δεοντολογίας.
- (116) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, ήτοι η εξάλειψη των εμποδίων που παρακωλύουν την ελευθερία εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών στα κράτη μέλη και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται συνεπώς, λόγω της διάστασης της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως αυτή διατυπώνεται στο άρθρο 5 της

συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.

- (117) Τα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να θεσπιστούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή ⁽¹⁾.
- (118) Σύμφωνα με την παράγραφο 34 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας ⁽²⁾, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να καταρτίζουν, προς ίδια χρήση, και προς όφελος της Κοινότητας, τους δικούς τους πίνακες, οι οποίοι αποτυπώνουν, στο μέτρο του δυνατού, την αντιστοιχία των οδηγιών με τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και να τους δημοσιοποιούν,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τις γενικές διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, διατηρώντας ταυτόχρονα υψηλό ποιοτικό επίπεδο υπηρεσιών.
2. Η παρούσα οδηγία δεν αφορά την ελευθέρωση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος που επιφυλάσσονται αποκλειστικά σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς ούτε την ιδιωτικοποίηση δημόσιων φορέων παροχής υπηρεσιών.
3. Η παρούσα οδηγία δεν αφορά την κατάργηση μονοπωλίων παροχής υπηρεσιών ούτε τις ενισχύσεις τις οποίες χορηγούν τα κράτη μέλη και οι οποίες διέπονται από τους κοινοτικούς κανόνες περί ανταγωνισμού.

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την ελευθερία των κρατών μελών να ορίζουν, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, ποιες υπηρεσίες θεωρούν γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, πώς θα πρέπει να οργανώνονται και να χρηματοδοτούνται οι εν λόγω υπηρεσίες, τηρουμένων των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, και σε ποιες ειδικές υποχρεώσεις θα πρέπει να υπόκεινται.

4. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τα μέτρα που λαμβάνονται σε κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, με σκοπό την προστασία ή την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας ή του πλουραλισμού των μέσων μαζικής επικοινωνίας.

⁽¹⁾ ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ (ΕΕ L 200 της 22.7.2006, σ. 11).

⁽²⁾ ΕΕ C 321 της 31.12.2003, σ. 1.

5. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους κανόνες ποινικού δικαίου των κρατών μελών. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να περιορίζουν την ελευθερία παροχής υπηρεσιών εφαρμόζοντας διατάξεις ποινικού δικαίου οι οποίες ρυθμίζουν ειδικά ή επηρεάζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους, κατά παρέκκλιση των κανόνων της παρούσας οδηγίας.

6. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει το εργατικό δικαίο, ήτοι οποιαδήποτε νομική ή συμβατική διάταξη περί όρων απασχολήσεως ή όρων εργασίας, περιλαμβανομένης της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία, και περί των σχέσεων μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων, την οποία εφαρμόζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο που σέβεται το κοινοτικό δίκαιο. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει επίσης την νομοθεσία των κρατών μελών στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης.

7. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως αναγνωρίζονται στα κράτη μέλη και στο κοινοτικό δίκαιο. Ωσαύτως δεν θίγει το δικαίωμα διαπραγμάτευσης, σύναψης και εφαρμογής συλλογικών συμβάσεων και το δικαίωμα εργατικών κινητοποιήσεων σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και τις εθνικές πρακτικές που σέβονται το κοινοτικό δίκαιο.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις υπηρεσίες παρόχων εγκατεστημένων σε κράτος μέλος.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) στις μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος·
- β) στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως αυτές που αφορούν τράπεζες, πιστώσεις, ασφαλίσσεις και αντασφαλίσεις, επαγγελματικές ή προσωπικές συντάξεις, χρεόγραφα, επενδύσεις, ταμεία, πληρωμές, συμβουλές επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που απαριθμούνται στο Παράρτημα I της οδηγίας 2006/48/ΕΚ·
- γ) στις υπηρεσίες και τα δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών καθώς και στις συναφείς εγκαταστάσεις και υπηρεσίες όσον αφορά τα θέματα που ρυθμίζονται από τις οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ, 2002/22/ΕΚ και 2002/58/ΕΚ·
- δ) υπηρεσίες στον τομέα των μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των λιμενικών υπηρεσιών, που εμπίπτουν στο πεδίο του τίτλου V της συνθήκης·
- ε) στις υπηρεσίες που παρέχονται από γραφεία εύρεσης προσωρινής εργασίας·
- στ) στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, είτε παρέχονται μέσω εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης είτε όχι, και ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται και χρηματοδοτούνται οι εν λόγω υπηρεσίες σε εθνικό επίπεδο ή από το αν είναι δημόσιες ή ιδιωτικές·

ζ) στις οπτικοακουστικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών υπηρεσιών, ανεξάρτητα από τον τρόπο παραγωγής, διανομής ή μετάδοσής τους, και στις ραδιοφωνικές εκπομπές·

η) στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών τυχηρών παιγνίων στα οποία ο παίκτης στοιχηματίζει νομισματική αξία, συμπεριλαμβανομένων των λαχειοφόρων αγορών, των τυχηρών παιγνίων σε καζίνο και των συναλλαγών που αφορούν στοιχήματα·

θ) στις δραστηριότητες που συνδέονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 45 της συνθήκης·

ι) στις κοινωνικές υπηρεσίες που σχετίζονται με την κοινωνική στέγαση, την παιδική μέριμνα και τη στήριξη των οικογενειών και των ατόμων που έχουν μονίμως ή προσωρινώς ανάγκη, οι οποίες παρέχονται από το κράτος, από παρόχους για λογαριασμό του κράτους ή από φιλανθρωπικές οργανώσεις αναγνωρισμένες από το κράτος·

ια) στις ιδιωτικές υπηρεσίες ασφαλείας·

ιβ) στις υπηρεσίες των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών, που διορίζονται με επίσημη πράξη της Διοικήσεως.

3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στον τομέα της φορολογίας.

Άρθρο 3

Σχέση με άλλες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου

1. Αν οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας έρχονται σε σύγκρουση με διάταξη άλλης κοινοτικής πράξης που ρυθμίζει τις ειδικές πτυχές της πρόσβασης και της άσκησης δραστηριότητας παροχής υπηρεσίας σε ειδικούς τομείς ή ειδικά επαγγέλματα, η διάταξη της άλλης κοινοτικής πράξης υπερισχύει και εφαρμόζεται σ' αυτούς τους ειδικούς τομείς ή τα ειδικά επαγγέλματα. Στις εν λόγω πράξεις συμπεριλαμβάνονται:

α) η οδηγία 96/71/ΕΚ·

β) ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71·

γ) η οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων ⁽¹⁾·

δ) η οδηγία 2005/36/ΕΚ.

2. Η παρούσα οδηγία δεν αφορά τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, και ιδίως τους κανόνες που διέπουν το δίκαιο που εφαρμόζεται στις συμβατικές και εξωσυμβατικές ενοχές, συμπεριλαμβανομένων όσων εξασφαλίζουν ότι οι καταναλωτές επωφελούνται από την προστασία που τους παρέχουν οι κανόνες περί προστασίας των καταναλωτών που προβλέπονται στη νομοθεσία περί καταναλωτών που ισχύει στο δικό τους κράτος μέλος.

(1) ΕΕ L 298 της 17.10.1989, σ. 23. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 202 της 30.7.1997, σ. 60).

3. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας τηρώντας τους κανόνες της συνθήκης που διέπουν το δικαίωμα εγκατάστασης και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών.

Άρθρο 4

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

1. ως «υπηρεσία» νοείται κάθε μη μισθωτή οικονομική δραστηριότητα, που παρέχεται κατά κανόνα έναντι αμοιβής, κατά το άρθρο 50 της συνθήκης·
2. ως «πάροχος υπηρεσιών» νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιδιγένεια κράτους μέλους ή κάθε νομικό πρόσωπο, κατά το άρθρο 48 της συνθήκης, εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, τα οποία προσφέρουν ή παρέχουν μια υπηρεσία·
3. ως «αποδέκτης» νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την ιδιγένεια κράτους μέλους ή που επωφελείται από δικαιώματα που του παρέχονται από κοινοτικές πράξεις ή κάθε νομικό πρόσωπο, κατά το άρθρο 48 της συνθήκης, εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, τα οποία χρησιμοποιούν ή επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν μια υπηρεσία για επαγγελματικούς ή άλλους σκοπούς·
4. ως «κράτος μέλος εγκατάστασης» νοείται το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου είναι εγκατεστημένος ο πάροχος της υπηρεσίας·
5. ως «εγκατάσταση» νοείται η πραγματική άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, κατά το άρθρο 43 της συνθήκης, από τον πάροχο για αόριστο χρονικό διάστημα και με τη δημιουργία σταθερής εγκατάστασης, από την οποία διεξάγεται όντως η επιχειρηματική δραστηριότητα της παροχής υπηρεσιών·
6. ως «σύστημα χορήγησης άδειας» νοείται κάθε διαδικασία που υποχρεώνει τον πάροχο ή τον αποδέκτη της υπηρεσίας να υποβάλει αίτηση στην αρμόδια αρχή για την έκδοση επίσημης ή σιωπηρής απόφασης σχετικά με την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή με την άσκησή της·
7. ως «απαίτηση» νοείται κάθε υποχρέωση, απαγόρευση, προϋπόθεση ή όριο που προβλέπεται στις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις των κρατών μελών ή προκύπτει από τη νομολογία, τη διοικητική πρακτική, τους κανόνες επαγγελματικών συλλόγων ή τους συλλογικούς κανόνες επαγγελματικών ενώσεων ή οργανώσεων που εγκρίνονται στο πλαίσιο της άσκησης της νομικής αυτονομίας τους· οι κανόνες που προβλέπονται σε συλλογικές συμβάσεις οι οποίες αποτελούν προϊόν διαπραγμάτευσης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων δεν θεωρούνται απαιτήσεις κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας·
8. ως «επιτακτικοί λόγοι δημόσιου συμφέροντος» νοούνται οι λόγοι που αναγνωρίζονται ως τέτοιοι στη νομολογία του Δικαστηρίου, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων λόγων: δημόσια τάξη· δημόσια ασφάλεια· δημόσια υγεία· προστασία της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων· προστασία των καταναλωτών, των αποδεκτών υπηρεσιών και των εργαζομένων· δικαιοσύνη των εμπορικών συναλλαγών· καταπολέμηση της απάτης· προστασία του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένου του αστικού περιβάλλοντος· υγεία των ζώων· διανοητική ιδιοκτησία· διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς· στόχοι κοινωνικής πολιτικής και στόχοι πολιτιστικής πολιτικής·
9. ως «αρμόδια αρχή» νοείται κάθε όργανο ή φορέας που είναι υπεύθυνος σε ένα κράτος μέλος για τον έλεγχο ή τη ρύθμιση δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται κυρίως οι διοικητικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων που ενεργούν με την ιδιότητα αυτή, οι επαγγελματικοί σύλλογοι και οι επαγγελματικές ενώσεις ή οργανώσεις, οι οποίες, στο πλαίσιο της νομικής αυτονομίας τους, ρυθμίζουν με συλλογικό τρόπο την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή τους·
10. ως «κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία» νοείται το κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία από πάροχο υπηρεσιών εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος·
11. ως «νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα» νοείται δραστηριότητα ή σύνολο επαγγελματικών δραστηριοτήτων, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α), της οδηγίας 2005/36/ΕΚ·
12. ως «εμπορική επικοινωνία» νοείται κάθε μορφή επικοινωνίας για την έμμεση ή άμεση προώθηση προϊόντων, υπηρεσιών ή της εικόνας επιχειρήσεων, οργανισμών ή προσώπων που ασκούν εμπορική, βιομηχανική ή βιοτεχνική δραστηριότητα ή ασκούν ένα νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα. Δεν συνιστούν από μόνες τους εμπορικές επικοινωνίες:
 - α) οι πληροφορίες που επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση στη δραστηριότητα της επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου, ιδίως ένα όνομα τομέα ή μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου·
 - β) οι επικοινωνίες σχετικά με προϊόντα, με υπηρεσίες ή με την εικόνα της επιχείρησης, του οργανισμού ή του προσώπου, οι οποίες δημιουργούνται ανεξάρτητα, ιδίως όταν παρέχονται χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ

Άρθρο 5

Απλούστευση των διαδικασιών

1. Τα κράτη μέλη εξετάζουν τις διαδικασίες και τις διατυπώσεις που ισχύουν για την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και για την άσκησή της. Όταν οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις που εξετάζονται στο πλαίσιο της παρούσας παραγράφου δεν είναι αρκούντως απλές, τα κράτη μέλη τις απλουστεύουν.
2. Η Επιτροπή μπορεί να καθιερώσει εναρμονισμένα έντυπα σε κοινοτικό επίπεδο σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 40, παράγραφος 2. Τα έντυπα αυτά είναι ισοδύναμα με τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις ή οποιαδήποτε άλλα έγγραφα ζητούνται από τους παρόχους υπηρεσιών.

3. Σε περίπτωση που ζητούν από τους παρόχους ή τους αποδέκτες υπηρεσιών την προσκόμιση πιστοποιητικού, βεβαίωσης ή άλλου εγγράφου που να αποδεικνύει την τήρηση απαίτησης, τα κράτη μέλη αποδέχονται κάθε έγγραφο από άλλο κράτος μέλος με ισοδύναμη λειτουργία ή το οποίο αποδεικνύει ότι η εν λόγω απαίτηση έχει τηρηθεί. Μπορούν να μην επιβάλλουν την προσκόμιση πρωτοτύπων, επικυρωμένων αντιγράφων ή επικυρωμένων μεταφράσεων εγγράφων από άλλα κράτη μέλη, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές πράξεις ή από τις εξαιρέσεις που δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένης της δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Το πρώτο εδάφιο δεν επηρεάζει το δικαίωμα των κρατών μελών να απαιτούν μη επικυρωμένες μεταφράσεις εγγράφων σε μία από τις επίσημες γλώσσες τους.

4. Η παράγραφος 3 δεν εφαρμόζεται στα έγγραφα του άρθρου 7 παράγραφος 2, και του άρθρου 50 της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, στο άρθρο 45 παράγραφος 3 και στα άρθρα 46, 49 και 50 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών⁽¹⁾, στο άρθρο 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 98/5/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος σε κράτος μέλος διάφορο εκείνου στο οποίο αποκτήθηκε ο επαγγελματικός τίτλος⁽²⁾, στην πρώτη οδηγία 68/151/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 1968, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 58 παράγραφος 2 της συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταιρών και των τρίτων με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες⁽³⁾, και στην ενδέκατη οδηγία 89/666/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με τη δημοσιότητα των υποκαταστημάτων που έχουν συσταθεί σε ένα κράτος μέλος από ορισμένες μορφές εταιρειών που διέπονται από το δικαίο άλλου κράτους⁽⁴⁾.

Άρθρο 6

Ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να μπορούν να διεκπεραιώσουν, μέσω ενός κέντρου ενιαίας επαφής, τις ακόλουθες διαδικασίες και διατυπώσεις:

α) το σύνολο των διαδικασιών και διατυπώσεων που είναι απαραίτητες για την πρόσβαση στις αντίστοιχες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και ιδίως όλες τις αναγκαίες δηλώσεις, κοινοποιήσεις ή αιτήσεις για χορήγηση άδειας από τις αρμόδιες αρχές, περιλαμβανομένων των αιτήσεων για την καταχώριση σε μητρώα και βάσεις δεδομένων ή την εγγραφή σε επαγγελματικούς φορείς και συλλόγους·

(1) ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2083/2005 της Επιτροπής (ΕΕ L 333 της 20.12.2005, σ. 28).

(2) ΕΕ L 77 της 14.3.1998, σ. 36. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την πράξη προσχώρησης του 2003.

(3) ΕΕ L 65 της 14.3.1968, σ. 8. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2003/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 221 της 4.9.2003, σ. 13).

(4) ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 36.

β) τις αιτήσεις για χορήγηση άδειας για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών.

2. Η δημιουργία των κέντρων ενιαίας εξυπηρέτησης τελεί υπό την επιφύλαξη της κατανομής αρμοδιοτήτων και εξουσιών μεταξύ των διαφόρων αρχών εντός των εθνικών συστημάτων.

Άρθρο 7

Δικαίωμα ενημέρωσης

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ακόλουθες πληροφορίες διατίθενται στους παρόχους και στους αποδέκτες υπηρεσιών μέσω των ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης:

α) απαιτήσεις όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους και ιδίως εκείνες που αφορούν διαδικασίες και διατυπώσεις που πρέπει να ολοκληρωθούν για την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους·

β) τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων αρχών για την άμεση επικοινωνία με τις αρχές αυτές, περιλαμβανομένων των στοιχείων των αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα άσκησης δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών·

γ) τα μέσα και τις προϋποθέσεις πρόσβασης σε δημόσια μητρώα και βάσεις δεδομένων που αφορούν τους παρόχους υπηρεσιών και τις υπηρεσίες·

δ) τα μέσα προσφυγής που είναι εν γένει διαθέσιμα σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ αρμόδιων αρχών και παρόχου ή αποδέκτη υπηρεσιών, ή μεταξύ παρόχου και αποδέκτη υπηρεσιών ή μεταξύ παρόχων υπηρεσιών·

ε) τα στοιχεία επικοινωνίας ενώσεων ή οργανώσεων, εκτός των αρμόδιων αρχών, από τις οποίες οι πάροχοι ή οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πάροχοι και οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να ζητήσουν τη βοήθεια των αρμόδιων αρχών που συνιστάται στην παροχή πληροφοριών σχετικά με τον συνήθη τρόπο ερμηνείας και εφαρμογής των απαιτήσεων της παραγράφου 1 στοιχείο α). Όπου ενδείκνυται, οι συμβουλές αυτές περιλαμβάνουν απλό βήμα-προς-βήμα οδηγό. Οι πληροφορίες παρέχονται σε απλή και κατανοητή γλώσσα.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες και η βοήθεια των παραγράφων 1 και 2 παρέχονται με σαφή και μη διφορούμενο τρόπο, είναι προσβάσιμες εξ αποστάσεως και με ηλεκτρονικά μέσα και τηρούνται επίκαιρες.

4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης και οι αρμόδιες αρχές απαντούν χωρίς καθυστέρηση σε αιτήσεις για παροχή πληροφοριών ή βοήθειας, κατά τις παραγράφους 1 και 2 και ενημερώνουν τους αιτούντες χωρίς καθυστέρηση εάν οι αιτήσεις τους εμπεριέχουν σφάλματα ή είναι αβάσιμες.

5. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν τα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης να καθιστούν τις πληροφορίες του παρόντος άρθρου διαθέσιμες και σε άλλες κοινοτικές γλώσσες. Η διάταξη αυτή δεν επηρεάζει τη νομοθεσία των κρατών μελών σχετικά με τη χρήση των γλωσσών.

6. Η υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να βοηθούν τους παρόχους και αποδέκτες υπηρεσιών δεν συνεπάγεται την εκ μέρους των εν λόγω αρχών παροχή νομικών συμβουλών σε μεμονωμένες υποθέσεις, αλλά αφορά μόνο τις γενικές πληροφορίες σχετικά με τον συνήθη τρόπο ερμηνείας ή εφαρμογής των εν λόγω απαιτήσεων.

Άρθρο 8

Ηλεκτρονική διεκπεραίωση διαδικασιών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι όλες οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις για την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και για την άσκησή τους μπορούν να διεκπεραιωθούν εύκολα από απόσταση και με ηλεκτρονικά μέσα μέσω του οικείου ενιαίου κέντρου εξυπηρέτησης και στις αρμόδιες αρχές.

2. Η παράγραφος 1 δεν αφορά τις επιθεωρήσεις του τόπου παροχής της υπηρεσίας ή του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται από τον πάροχο ή την υλική εξέταση των ικανοτήτων ή της προσωπικής ακεραιότητας του παρόχου ή του αρμόδιου προσωπικού του.

3. Η Επιτροπή θεσπίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 2, τους όρους εφαρμογής της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, με στόχο τη διευκόλυνση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων πληροφοριών και τη χρήση διαδικασιών με ηλεκτρονικά μέσα μεταξύ των κρατών μελών, λαμβάνοντας υπόψη τα κοινά πρότυπα που εκπονούνται σε κοινοτικό επίπεδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ 1

Άδειες

Άρθρο 9

Συστήματα χορήγησης άδειας

1. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους από σύστημα χορήγησης άδειας, παρά μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το σύστημα χορήγησης άδειας δεν εισάγει διακρίσεις εις βάρος του παρόχου της υπηρεσίας·
- β) η ανάγκη ύπαρξης συστήματος χορήγησης άδειας δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος·

γ) ο επιδιωκόμενος στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο περιοριστικό μέτρο, ιδίως επειδή οι εκ των υστέρων έλεγχοι θα λάμβαναν χώρα με πολύ μεγάλη καθυστέρηση για να είναι πραγματικά αποτελεσματικοί.

2. Στην έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 39 παράγραφος 1 στοιχείο α), τα κράτη μέλη προσδιορίζουν τα συστήματά τους για τη χορήγηση άδειας και τεκμηριώνουν τη συμβατότητά τους με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

3. Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται στις πτυχές των συστημάτων χορήγησης άδειας που διέπονται αμέσως ή εμμέσως από άλλες κοινοτικές πράξεις.

Άρθρο 10

Προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας

1. Τα συστήματα χορήγησης άδειας βασίζονται σε κριτήρια τα οποία δεν επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές να ασκούν την εξουσία τους αυθαίρετα.

2. Τα κριτήρια της παραγράφου 1:

- α) δεν εισάγουν διακρίσεις·
- β) δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος·
- γ) είναι αναλογικά προς τον προαναφερόμενο στόχο δημόσιου συμφέροντος·
- δ) είναι σαφή και δεν επιδέχονται αμφισβήτηση·
- ε) είναι αντικειμενικά·
- στ) έχουν δημοσιοποιηθεί εκ των προτέρων·
- ζ) είναι διαφανή και προσβάσιμα.

3. Οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας για νέα εγκατάσταση δεν αλληλεπικαλύπτονται με απαιτήσεις και ελέγχους που είναι ισοδύναμοι, ή κατ' ουσία συγκρίσιμοι ως προς τον σκοπό τους, στους οποίους ήδη υπόκεινται οι πάροχοι των υπηρεσιών στο ίδιο ή σε άλλο κράτος μέλος. Τα σημεία επαφής που ορίζονται στο άρθρο 28 παράγραφος 2 και ο πάροχος των υπηρεσιών επικουρούν την αρμόδια αρχή παρέχοντας τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με αυτές τις απαιτήσεις.

4. Η άδεια επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών πρόσβαση στη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή τους επιτρέπει να την ασκήσουν σε όλη την εθνική επικράτεια, μεταξύ άλλων, με την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων, θυγατρικών εταιρειών ή γραφείων, εκτός εάν επιτακτικός λόγος δημόσιου συμφέροντος δικαιολογεί την έκδοση ιδιαίτερης άδειας για κάθε επιμέρους εγκατάσταση ή τον περιορισμό της άδειας σε ορισμένο τμήμα της επικράτειας.

5. Η άδεια χορηγείται από τη στιγμή που ολοκληρώνεται η δέουσα εξέταση των προϋποθέσεων χορήγησης άδειας και διαπιστώνεται ότι οι προϋποθέσεις αυτές πληρούνται.

6. Πλην των περιπτώσεων χορήγησης άδειας, κάθε απόφαση των αρμόδιων αρχών, συμπεριλαμβανομένης της άρνησης ή της ανάκλησης μιας άδειας, αιτιολογείται πλήρως και μπορεί να προσβληθεί ενώπιον των δικαστηρίων ή άλλων φορέων έννομης προστασίας.

7. Το παρόν άρθρο δεν θίγει την κατανομή των τοπικών ή περιφερειακών αρμοδιοτήτων των αρχών των κρατών μελών που εκδίδουν τις άδειες αυτές.

Άρθρο 11

Διάρκεια της άδειας

1. Η άδεια που χορηγείται στον πάροχο υπηρεσιών δεν έχει περιορισμένη διάρκεια, με εξαίρεση τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) η άδεια ανανεώνεται αυτόματα ή εξαρτάται αποκλειστικά από τη διαρκή τήρηση των απαιτήσεων·
 - β) επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος περιορίζει τον αριθμό των διαθέσιμων αδειών·
- ή
- γ) η περιορισμένη διάρκεια δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος.

2. Η παράγραφος 1 δεν αφορά τη μέγιστη προθεσμία εντός της οποίας ο πάροχος των υπηρεσιών οφείλει να αρχίσει πραγματικά τη δραστηριότητά του μετά τη χορήγηση της άδειας.

3. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν τον πάροχο υπηρεσιών στην υποχρέωση να ενημερώνει το οικείο ενιαίο κέντρο εξυπηρέτησης που προβλέπεται στο άρθρο 6 σχετικά με τις ακόλουθες αλλαγές:

- α) την ίδρυση θυγατρικών των οποίων οι δραστηριότητες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος χορήγησης άδειας·
- β) αλλαγές της κατάστασής του που έχουν ως συνέπεια να μην πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας.

4. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να ανακαλούν τις άδειες, όταν παύσουν πλέον να ισχύουν οι προϋποθέσεις χορήγησης των αδειών.

Άρθρο 12

Επιλογή μεταξύ περισσότερων υποψηφίων

1. Σε περίπτωση που ο αριθμός των διαθέσιμων αδειών για συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι περιορισμένος, λόγω της σπανιότητας των διαθέσιμων φυσικών πόρων ή τεχνικών δυνατοτήτων, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν διαδικασία επιλογής μεταξύ των δυνητικών υποψηφίων, η οποία προβλέπει όλες τις εγγυήσεις αμεροληψίας και διαφάνειας, και ιδίως την κατάλληλη δημοσιοποίηση της έναρξης, της διεξαγωγής της και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας.

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, η άδεια χορηγείται για την ενδεδειγμένη περιορισμένη χρονική περίοδο και δεν μπορεί να ανανεώνεται αυτόματα ούτε να προβλέπει κάποιο άλλο πλεονέκτημα για τον πάροχο υπηρεσιών η άδεια του οποίου μόλις έληξε ή για όσους έχουν ιδιαίτερους δεσμούς με αυτόν.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και των άρθρων 9 και 10, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη, κατά τη θέσπιση των κανόνων για τη διαδικασία επιλογής, θέματα δημόσιας υγείας, στόχους κοινωνικής πολιτικής, την υγεία και την ασφάλεια των μισθωτών ή των αυτοαπασχολούμενων, την προστασία του περιβάλλοντος, τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο.

Άρθρο 13

Διαδικασίες για τη χορήγηση άδειας

1. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας είναι σαφείς, δημοσιοποιούνται εκ των προτέρων και παρέχουν στους αιτούντες την εγγύηση ότι οι αιτήσεις τους θα εξεταστούν αντικειμενικά και αδέκαστα.

2. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας δεν αποτρέπουν ούτε περιπλέκουν και καθυστερούν αδικαιολόγητα την παροχή της υπηρεσίας. Είναι εύκολα προσβάσιμες, τα δε τέλη που ενδέχεται να βαρύνουν τους αιτούντες είναι εύλογα και ανάλογα του κόστους των διαδικασιών χορήγησης άδειας και δεν υπερβαίνουν το κόστος των διαδικασιών αυτών.

3. Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας παρέχουν στους αιτούντες την εγγύηση ότι οι αιτήσεις τους θα εξεταστούν χωρίς καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, εντός εύλογης προθεσμίας που καθορίζεται και δημοσιοποιείται εκ των προτέρων. Η προθεσμία αρχίζει από τη χρονική στιγμή της υποβολής όλων των απαιτούμενων εγγράφων. Όταν δικαιολογείται από την πολυπλοκότητα του θέματος, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί άπαξ, από την αρμόδια αρχή, για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Η παράταση και η διάρκειά της αιτιολογούνται δεόντως και κοινοποιούνται στον αιτούντα πριν την εκπνοή της αρχικής προθεσμίας.

4. Εάν δεν υπάρξει απάντηση εντός της προθεσμίας που προβλέπεται ή παρατείνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί. Ωστόσο, μπορεί να προβλεφθεί διαφορετικό καθεστώς, όταν αυτό δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των θεμιτών συμφερόντων τρίτων.

5. Για κάθε αίτηση χορήγησης άδειας αποστέλλεται το ταχύτερο βεβαίωση παραλαβής. Στη βεβαίωση παραλαβής πρέπει να μνημονεύεται:

- α) η προθεσμία απάντησης της παραγράφου 3·
- β) τα μέσα έννομης προστασίας·

γ) κατά περίπτωση, δήλωση ότι, σε περίπτωση μη απάντησης εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί.

6. Εάν η αίτηση είναι ελλιπής, ο αιτών ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση σχετικά με την ανάγκη υποβολής συμπληρωματικών εγγράφων καθώς και σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις στην εύλογη προθεσμία διεκπεραίωσης της παραγράφου 3.

7. Εάν μια αίτηση απορριφθεί λόγω μη τήρησης των απαιτούμενων διαδικασιών ή διατυπώσεων, ο αιτών ενημερώνεται το ταχύτερο για την απόρριψη.

ΤΜΗΜΑ 2

Απαιτήσεις που απαγορεύονται ή υποκεινται σε αξιολογήση

Άρθρο 14

Απαιτήσεις που απαγορεύονται

Τα κράτη μέλη δεν εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή της στο έδαφός τους από τις ακόλουθες απαιτήσεις:

1. απαιτήσεις που εισάγουν διακρίσεις και βασίζονται άμεσα ή έμμεσα στην ιδιγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, στον τόπο της έδρας τους και ιδίως:

α) απαιτήσεις όσον αφορά την ιδιγένεια του παρόχου της υπηρεσίας, του προσωπικού του, των προσώπων που κατέχουν εταιρικές μερίδες ή των μελών των διοικητικών και εποπτικών φορέων των παρόχων υπηρεσιών·

β) την απαίτηση ότι ο πάροχος των υπηρεσιών, το προσωπικό του, τα πρόσωπα που κατέχουν εταιρικές μερίδες ή τα μέλη των διοικητικών και εποπτικών φορέων του παρόχου πρέπει να κατοικούν εντός της επικράτειας·

2. την απαγόρευση εγκατάστασης σε περισσότερα κράτη μέλη ή εγγραφής σε μητρώα ή σε επαγγελματικούς φορείς ή συλλόγους σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη·

3. περιορισμούς στην ελευθερία επιλογής του παρόχου όσον αφορά την κύρια ή τη δευτερεύουσα εγκατάσταση και ιδίως την απαίτηση ότι ο πάροχος των υπηρεσιών πρέπει να έχει την κύρια εγκατάστασή του στο έδαφος της χώρας, ή τον περιορισμό της ελευθερίας του παρόχου να επιλέγει τη μορφή της εγκατάστασης, π.χ. πρακτορείο, υποκατάστημα ή θυγατρική εταιρεία·

4. προϋποθέσεις αμοιβαιότητας με το κράτος μέλος στο οποίο είναι ήδη εγκατεστημένος ο πάροχος, με εξαίρεση εκείνες που προβλέπονται από τις κοινοτικές πράξεις που έχουν εκδοθεί στον τομέα της ενέργειας·

5. την εφαρμογή κατά περίπτωση οικονομικής δοκιμής, η οποία εξαρτά τη χορήγηση άδειας από την αποδεδειγμένη ύπαρξη οικονομικής ανάγκης ή ζήτησης στην αγορά, αξιολογεί τον πιθανό ή πραγματικό οικονομικό αντίκτυπο της δραστηριότητας ή αξιολογεί κατά πόσον η δραστηριότητα είναι κατάλληλη για τους στόχους που θέτουν τα προγράμματα οικονομικού σχεδιασμού της αρμόδιας αρχής· η απαγόρευση αυτή δεν αφορά απαιτήσεις προγραμματισμού οι οποίες δεν επιδιώκουν οικονομικούς στόχους, αλλά εξυπηρετούν επιτακτικούς λόγους που συνδέονται με το δημόσιο συμφέρον·

6. την άμεση ή έμμεση ανάμειξη ανταγωνιστικών φορέων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής τους σε συμβουλευτικά όργανα, στη χορήγηση της άδειας ή στη λήψη άλλων αποφάσεων των αρμόδιων αρχών, εξαιρουμένων των επαγγελματικών συλλόγων, των επαγγελματικών οργανώσεων ή ενώσεων που ενεργούν ως αρμόδια αρχή· η απαγόρευση αυτή δεν αφορά τη διαβούλευση με όργανα όπως τα εμπορικά επιμελητήρια ή οι κοινωνικοί εταίροι, για διάφορα θέματα πλην των μεμονωμένων αιτήσεων χορήγησης άδειας, ούτε τη διαβούλευση με το κοινό·

7. την υποχρέωση για σύσταση ή συμμετοχή σε χρηματοοικονομική εγγύηση ή για σύναψη ασφαλιστικής σύμβασης με πάροχο υπηρεσιών ή με οργανισμό που είναι εγκατεστημένος στο έδαφός τους. Αυτό δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να απαιτούν ασφάλιση ή χρηματοοικονομικές εγγυήσεις ούτε θίγει απαιτήσεις σχετικές με τη συμμετοχή σε συλλογικό ταμείο αποζημιώσεων, φερ' ειπείν για μέλη επαγγελματικών φορέων ή οργανώσεων·

8. την υποχρέωση προεγγραφής σε μητρώα που τηρούνται εντός του εδάφους τους για ορισμένο χρονικό διάστημα ή προηγούμενης άσκησης της δραστηριότητας για ορισμένη χρονική περίοδο εντός της επικράτειάς τους.

Άρθρο 15

Απαιτήσεις που πρέπει να αξιολογηθούν

1. Τα κράτη μέλη εξετάζουν κατά πόσον τα νομικά τους συστήματα προβλέπουν απαιτήσεις όπως εκείνες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και εξασφαλίζουν ότι οι απαιτήσεις αυτές είναι συμβατές με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3. Τα κράτη μέλη προσαρμόζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις τους ώστε να είναι συμβατές με τις εν λόγω προϋποθέσεις.

2. Τα κράτη μέλη εξετάζουν κατά πόσον τα νομικά τους συστήματα εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή της από την τήρηση των ακόλουθων απαιτήσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις:

α) ποσοτικούς ή εδαφικούς περιορισμούς, ιδίως υπό τη μορφή ορίων που καθορίζονται ανάλογα με τον πληθυσμό ή μιας ελάχιστης γεωγραφικής απόστασης μεταξύ παρόχων υπηρεσιών·

β) απαίτηση που υποχρεώνει τον πάροχο υπηρεσιών να έχει συγκεκριμένη νομική μορφή·

γ) απαιτήσεις όσον αφορά την κατοχή του κεφαλαίου εταιρείας·

- δ) απαιτήσεις, εκτός εκείνων που αφορούν τα ζητήματα που διέπει η οδηγία 2005/36/ΕΚ ή όσων προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες περιορίζουν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών σε συγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών λόγω της ειδικής φύσης της δραστηριότητας·
- ε) απαγόρευση δημιουργίας περισσότερων από μίας εγκατάστασης στην επικράτεια του ίδιου κράτους·
- στ) απαιτήσεις για ελάχιστο αριθμό απασχολούμενων·
- ζ) υποχρεωτικές ελάχιστες ή/και ανώτερες τιμές, με τις οποίες οφείλει να συμμορφώνεται ο πάροχος·
- η) απαίτηση που επιβάλλεται σε παρόχους να προσφέρουν, μαζί με τη δική τους υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες.

3. Τα κράτη μέλη ελέγχουν εάν οι απαιτήσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) μη εισαγωγή διακρίσεων: οι απαιτήσεις δεν πρέπει να εισάγουν άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους·
- β) αναγκαιότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να δικαιολογούνται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος·
- γ) αναλογικότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να είναι κατάλληλες για να εξασφαλίσουν την υλοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και να μην υπερβαίνουν το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του στόχου, το ίδιο δε αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιτευχθεί με άλλα λιγότερο περιοριστικά μέτρα.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 εφαρμόζονται στη νομοθεσία που διέπει τον τομέα των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, μόνο κατά το μέτρο που η εφαρμογή των εν λόγω παραγράφων δεν παρακαλύπει, νομικά ή στην πράξη, την εκτέλεση της συγκεκριμένης αποστολής που τους έχει ανατεθεί.

5. Στην έκθεση αμοιβαίας αξιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν:

- α) τις απαιτήσεις τις οποίες προτιθενται να διατηρήσουν και τους λόγους για τους οποίους κρίνουν ότι συμμορφώνονται με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 3·
- β) τις απαιτήσεις που καταργήθηκαν ή που κατεστάθησαν λιγότερο αυστηρές.

6. Από τις 28 Δεκεμβρίου 2006 τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εισάγουν καμία νέα απαίτηση των ειδών που απαριθμούνται στην παράγραφο 2 παρά μόνο σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3.

7. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις νέες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που προβλέπουν οι απαιτήσεις της παραγράφου 6 καθώς και τις σχετικές αιτιολογήσεις. Η Επιτροπή γνωστοποιεί τις εν λόγω διατάξεις στα άλλα κράτη μέλη. Η κοινοποίηση αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν τις εν λόγω διατάξεις.

Εντός τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσο οι νέες αυτές διατάξεις είναι συμβατές με το κοινοτικό δίκαιο και, κατά περίπτωση, εκδίδει απόφαση με την οποία ζητεί από το οικείο κράτος μέλος να μην τις θεσπίσει ή να τις καταργήσει.

Η κοινοποίηση εθνικού νομοσχεδίου σύμφωνα με την οδηγία 98/34/ΕΚ πληροί, ταυτόχρονα, την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ 1

Ελευθερία παροχής υπηρεσιών και συναφείς παρεκκλίσεις

Άρθρο 16

Ελεύθερη παροχή υπηρεσιών

1. Τα κράτη μέλη σέβονται το δικαίωμα των παρόχων υπηρεσιών να παρέχουν υπηρεσίες σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο εδρεύουν.

Το κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία εξασφαλίζει την ελεύθερη πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και την ελεύθερη άσκησή της στο έδαφός του.

Τα κράτη μέλη δεν εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή της στο έδαφός τους από απαιτήσεις που δεν τηρούν τις ακόλουθες αρχές:

- α) μη εισαγωγή διακρίσεων: οι απαιτήσεις δεν πρέπει να εισάγουν, άμεσα ή έμμεσα, διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, ανάλογα με το κράτος μέλος στο οποίο εδρεύουν·
- β) αναγκαιότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος·
- γ) αναλογικότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να είναι κατάλληλες για να εξασφαλίσουν την υλοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και να μην υπερβαίνουν το όριο που είναι απαραίτητο για την επίτευξη του στόχου.

2. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίζουν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών σε πάροχο ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, επιβάλλοντας οποιαδήποτε από τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) την υποχρέωση για τον πάροχο να είναι εγκατεστημένος στο έδαφός τους·
- β) την υποχρέωση για τον πάροχο να εξασφαλίζει άδεια από τις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένης της εγγραφής σε μητρώο ή σε επαγγελματικό φορέα ή σύλλογο που λειτουργεί στο έδαφός τους, εκτός από περιπτώσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία ή σε άλλες πράξεις του κοινοτικού δικαίου·
- γ) την απαγόρευση για τον πάροχο να αποκτήσει στο έδαφός τους υποδομή ορισμένης μορφής ή είδους, συμπεριλαμβανομένου γραφείου ή δικηγορικού γραφείου, που είναι απαραίτητη για την παροχή των υπηρεσιών του·
- δ) την εφαρμογή ειδικού συμβατικού καθεστώτος μεταξύ παρόχου και αποδέκτη που εμποδίζει ή περιορίζει την παροχή υπηρεσιών από αυτοαπασχολούμενο·
- ε) την υποχρέωση για τον πάροχο να διαθέτει συγκεκριμένο έγγραφο ταυτότητας για την άσκηση δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών, το οποίο χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές τους·
- στ) απαιτήσεις οι οποίες θίγουν τη χρήση εξοπλισμού και υλικού που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παροχής της υπηρεσίας, με εξαίρεση τις απαιτήσεις που είναι αναγκαίες για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας·
- ζ) περιορισμούς στην ελευθερία παροχής υπηρεσιών που ορίζονται στο άρθρο 19.

3. Το κράτος μέλος στο οποίο μετακομίζει ο πάροχος υπηρεσιών δεν μπορεί να εμποδιστεί να επιβάλλει απαιτήσεις που αφορούν τη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος και σύμφωνα με την παράγραφο 1. Το εν λόγω κράτος μέλος δεν μπορεί επίσης να εμποδιστεί να εφαρμόσει, σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, τους εγχώριους κανόνες του σχετικά με τις συνθήκες απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων όσων καθορίζονται σε συλλογικές συμβάσεις.

4. Έως τις 28 Δεκεμβρίου 2011, η Επιτροπή, ύστερα από διαβούλευση με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους σε κοινοτικό επίπεδο, υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, στην οποία εξετάζεται η ανάγκη να προταθούν μέτρα εναρμόνισης σχετικά με τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών που καλύπτει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 17

Συμπληρωματικές παρεκκλίσεις από την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών

Το άρθρο 16 δεν εφαρμόζεται:

1. σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος που παρέχονται σε άλλο κράτος μέλος, μεταξύ των οποίων:
 - α) ταχυδρομικές υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 97/67/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών ⁽¹⁾·
 - β) στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, στις υπηρεσίες που καλύπτονται από την οδηγία 2003/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ⁽²⁾·
 - γ) στον τομέα του φυσικού αερίου, στις υπηρεσίες που καλύπτονται από την οδηγία 2003/55/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου ⁽³⁾·
 - δ) στις υπηρεσίες διανομής και παροχής ύδατος και στις υπηρεσίες διαχείρισης λυμάτων·
 - ε) στις υπηρεσίες επεξεργασίας των αποβλήτων·
2. σε ζητήματα που διέπονται από την οδηγία 96/71/ΕΚ·
3. σε ζητήματα που διέπονται από την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽⁴⁾·
4. σε ζητήματα που διέπονται από την οδηγία 77/249/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1977, περί διευκόλυνσης της πραγματικής ασκήσεως της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών από δικηγόρους ⁽⁵⁾·
5. στη δραστηριότητα της δικαστικής είσπραξης οφειλών·

⁽¹⁾ ΕΕ L 15 της 21.1.1998, σ. 14. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 (ΕΕ L 284 της 31.10.2003, σ. 1).

⁽²⁾ ΕΕ L 176 της 15.7.2003, σ. 37. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την απόφαση 2006/653/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 270 της 29.9.2006, σ. 72).

⁽³⁾ ΕΕ L 176 της 15.7.2003, σ. 57.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 78 της 26.03.1977, σ. 17. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την πράξη προσχώρησης του 2003.

6. σε ζητήματα που διέπονται από τον τίτλο II της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, περιλαμβανομένων των απαιτήσεων στα κράτη μέλη στα οποία παρέχεται η υπηρεσία, οι οποίες επιφυλάσσουν μια δραστηριότητα σε συγκεκριμένο επάγγελμα·
7. σε ζητήματα που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71·
8. όσον αφορά τις διοικητικές διατυπώσεις σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και την κατοικία τους, σε ζητήματα που διέπονται από τις διατάξεις της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, οι οποίες προβλέπουν τις διοικητικές διατυπώσεις ενώπιον των αρμοδίων αρχών του κράτους μέλους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία, που πρέπει να διεκπεραιώσουν οι δικαιούχοι·
9. όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών που μεταβαίνουν σε άλλο κράτος μέλος για λόγους παροχής υπηρεσιών, στη δυνατότητα κράτους μέλους να απαιτήσει θεώρηση ή άδεια παραμονής για υπηκόους τρίτων χωρών που δεν καλύπτονται από το καθεστώς αμοιβαίας αναγνώρισης που προβλέπεται στο άρθρο 21 της σύμβασης για την εφαρμογή της συμφωνίας Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα ⁽¹⁾ ή στη δυνατότητα να επιβάλλεται σε υπηκόους τρίτων χωρών η υποχρέωση να παρουσιάζονται στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους παροχής της υπηρεσίας κατά ή ύστερα από την είσοδό τους·
10. όσον αφορά αποστολές αποβλήτων, σε θέματα που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 259/93 του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο και έξοδό τους ⁽²⁾·
11. στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, στα συγγενικά δικαιώματα, στα δικαιώματα ρυθμίζονται με την οδηγία 87/54/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με τη νομική προστασία των τοπογραφικών προϊόντων ημιαγωγών ⁽³⁾ και την οδηγία 96/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 1996, σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων ⁽⁴⁾ καθώς και στα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας·
12. στις πράξεις για τις οποίες ο νόμος επιτάσσει την παρέμβαση συμβολαιογράφου·
13. σε ζητήματα που καλύπτονται από την οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών ⁽⁵⁾·
14. στην ταξινόμηση οχημάτων που έχουν αποκτηθεί με χρηματοδοτική μίσθωση σε άλλο κράτος μέλος·

⁽¹⁾ ΕΕ L 239 της 22.9.2000, σ. 19. Σύμβαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1160/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 191 της 22.7.2005, σ. 18).

⁽²⁾ ΕΕ L 30 της 6.2.1993, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2557/2001 της Επιτροπής (ΕΕ L 349 της 31.12.2001, σ. 1).

⁽³⁾ ΕΕ L 24 της 27.1.1987, σ. 36.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 77 της 27.3.1996, σ. 20.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 87.

15. σε διατάξεις για τις συμβατικές και τις εξωσυμβατικές ενοχές, περιλαμβανομένης της μορφής των συμβάσεων που διέπονται από τους κανόνες του διεθνούς ιδιωτικού δικαίου.

Άρθρο 18

Παρεκκλίσεις για μεμονωμένες περιπτώσεις

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 16 και μόνο κατ' εξαίρεση, ένα κράτος μέλος μπορεί να λάβει μέτρα σχετικά με την ασφάλεια των υπηρεσιών κατά ενός παρόχου ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος.
2. Τα μέτρα της παραγράφου 1 μπορούν να ληφθούν μόνο εφόσον τηρηθεί η διαδικασία αμοιβαίας βοήθειας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 35 και εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) οι εθνικές διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες λαμβάνεται το μέτρο δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο κοινοτικής εναρμόνισης στον τομέα που ορίζεται στην παράγραφο 1·
- β) το μέτρο είναι πιο προστατευτικό για τον αποδέκτη από εκείνο που θα λάμβανε το κράτος μέλος εγκατάστασης δυνάμει των εθνικών του διατάξεων·
- γ) το κράτος μέλος εγκατάστασης δεν έλαβε μέτρα ή έλαβε μέτρα ανεπαρκή σε σχέση με τα οριζόμενα στο άρθρο 35 παράγραφος 2·
- δ) το μέτρο είναι αναλογικό.
3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θίγουν τις διατάξεις που εγγυώνται την ελεύθερη παροχή των υπηρεσιών ή επιτρέπουν παρεκκλίσεις από αυτήν και οι οποίες προβλέπονται από κοινοτικές πράξεις.

ΤΜΗΜΑ 2

Δικαιώματα των αποδεκτών των υπηρεσιών

Άρθρο 19

Περιορισμοί που απαγορεύονται

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλλουν στους αποδέκτες απαιτήσεις οι οποίες περιορίζουν τη χρήση μιας υπηρεσίας που παρέχεται από φορέα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, ιδίως τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- α) την υποχρέωση εξασφάλισης άδειας από τις αρμόδιες αρχές ή την υποβολή δήλωσης σε αυτές·

- β) μεροληπτικά όρια στη χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων, λόγω του γεγονότος ότι ο πάροχος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος ή λόγω του τόπου παροχής της υπηρεσίας·

Άρθρο 20

Μη εισαγωγή διακρίσεων

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο αποδέκτης υπηρεσιών δεν υπόκειται σε απαιτήσεις που εισάγουν διακρίσεις λόγω της ιδιγένειας ή του τόπου κατοικίας του.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι γενικές προϋποθέσεις πρόσβασης σε μια υπηρεσία, που διατίθενται στο κοινό από τον πάροχο της υπηρεσίας, δεν εισάγουν διακρίσεις λόγω ιδιγένειας ή τόπου κατοικίας του αποδέκτη, χωρίς αυτό να θίγει τη δυνατότητα να προβλέπονται διαφορετικές προϋποθέσεις πρόσβασης οι οποίες δικαιολογούνται άμεσα με αντικειμενικά κριτήρια.

Άρθρο 21

Βοήθεια για τους αποδέκτες

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι αποδέκτες υπηρεσιών έχουν τη δυνατότητα να λάβουν, στο κράτος μέλος διαμονής τους, τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) γενικές πληροφορίες για τις ισχύουσες απαιτήσεις στα υπόλοιπα κράτη μέλη σχετικά με την πρόσβαση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και με την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων, ιδίως όσες αφορούν την προστασία των καταναλωτών·
 - β) γενικές πληροφορίες για τα μέσα έννομης προστασίας που έχουν στη διάθεσή τους σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ παρόχου και αποδέκτη·
 - γ) τα στοιχεία επικοινωνίας των ενώσεων ή οργανισμών, περιλαμβανομένων των κέντρων ενημέρωσης του δικτύου των ευρωπαϊκών κέντρων καταναλωτών, όπου οι πάροχοι ή οι αποδέκτες υπηρεσιών μπορούν να λάβουν πρακτική βοήθεια.

Εάν χρειασθεί, οι συμβουλές από τις αρμόδιες αρχές περιλαμβάνουν έναν απλό βήμα-προς-βήμα οδηγό. Οι πληροφορίες και η βοήθεια παρέχονται με σαφή και μη επιδεχόμενο παρερμηνείας τρόπο, είναι εύκολα προσβάσιμες εξ αποστάσεως ακόμα και με ηλεκτρονικά μέσα και καθίστανται διαρκώς επίκαιρες.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν το καθήκον της παραγράφου 1 στα ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης ή σε οποιονδήποτε άλλο φορέα, όπως τα κέντρα ενημέρωσης του δικτύου των Ευρωπαϊκών Κέντρων Καταναλωτών, τις ενώσεις καταναλωτών ή τα Ευρωπαϊκά Κέντρα Πληροφόρησης.

Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τις ονομασίες και τα στοιχεία επικοινωνίας των οριζόμενων φορέων. Η Επιτροπή τα διαβιβάζει σε όλα τα κράτη μέλη.

3. Για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που θεσπίζονται στις παραγράφους 1 και 2, ο φορέας στον οποίο προσφεύγει ο αποδέκτης υπηρεσιών απευθύνεται, εφόσον είναι αναγκαίο, στον σχετικό φορέα του οικείου κράτους μέλους. Ο φορέας αυτός οφείλει να γνωστοποιήσει τις πληροφορίες που του ζητούνται το συντομότερο δυνατό στον αιτούντα οργανισμό ο οποίος τις διαβιβάζει στον αποδέκτη. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι οργανισμοί αυτοί αλληλοβοηθούνται και καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους. Σε συνεργασία με την Επιτροπή, τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις πρακτικές ρυθμίσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή της παραγράφου 1.

4. Η Επιτροπή θεσπίζει, με τη διαδικασία του άρθρου 40, παράγραφος 2, τα μέτρα εφαρμογής των παραγράφων 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου, διευκρινίζοντας τις τεχνικές λεπτομέρειες ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ οργανισμών από διαφορετικά κράτη μέλη και ιδίως τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών, λαμβάνοντας υπόψη κοινά πρότυπα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 22

Πληροφορίες για τους παρόχους και τις υπηρεσίες τους

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να θέτουν στη διάθεση του αποδέκτη τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) την επωνυμία, το νομικό καθεστώς και τη μορφή του παρόχου, τη γεωγραφική διεύθυνση στην οποία είναι εγκατεστημένος και τα στοιχεία εκείνα που επιτρέπουν την ταχεία και άμεση επικοινωνία του αποδέκτη με αυτόν, ενδεχομένως με ηλεκτρονικά μέσα·
 - β) όταν ο πάροχος υπηρεσιών είναι εγγεγραμμένος σε εμπορικό μητρώο ή σε άλλο παρεμφερές δημόσιο μητρώο, την ονομασία του μητρώου αυτού και τον αριθμό εγγραφής του παρόχου ή αντίστοιχα μέσα αναγνώρισης που περιλαμβάνονται σε αυτό το μητρώο·
 - γ) όταν η δραστηριότητα υπόκειται σε σύστημα χορήγησης άδειας, τα στοιχεία της αρμόδιας αρχής ή του ενιαίου κέντρου εξυπηρέτησης·
 - δ) όταν ο πάροχος ασκεί δραστηριότητα η οποία υπόκειται σε ΦΠΑ, τον αριθμό αναγνώρισης που ορίζεται στο άρθρο 22, παράγραφος 1, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών - Κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση ⁽¹⁾·

⁽¹⁾ ΕΕ L 145 της 13.6.1977, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2006/18/ΕΚ (ΕΕ L 51 της 22.2.2006, σ. 12).

- ε) σε ό,τι αφορά τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, κάθε επαγγελματικό σύλλογο ή συναφή οργανισμό στον οποίο είναι εγγεγραμμένος ο πάροχος υπηρεσιών, τον επαγγελματικό τίτλο και το κράτος μέλος στο οποίο χορηγήθηκε·
- στ) τους γενικούς όρους και τις γενικές ρήτρες που ενδεχομένως εφαρμόζει ο πάροχος·
- ζ) την ύπαρξη τυχόν συμβατικών ρητρών που χρησιμοποιεί ο πάροχος σχετικά με το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση ή/και τα αρμόδια δικαστήρια·
- η) την ύπαρξη τυχόν εγγύησης μετά την πώληση, μη επιβαλλόμενης από το νόμο·
- θ) την τιμή της υπηρεσίας, εάν η τιμή προκαθορίζεται από τον πάροχο για ορισμένο τύπο υπηρεσίας·
- ι) τα κύρια χαρακτηριστικά της υπηρεσίας, εάν δεν προκύπτουν ήδη από τη συνάρτηση·
- ια) την ασφάλιση ή τις εγγυήσεις του άρθρου 23 παράγραφος 1, ιδίως δε τα στοιχεία της σύμβασης του ασφαλιστή ή του εγγυητή και την εδαφική κάλυψη.
2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες που ορίζονται στην παράγραφο 1, ανάλογα με την επιθυμία του παρόχου:
- α) να γνωστοποιούνται από τον πάροχο με δική του πρωτοβουλία·
- β) να είναι εύκολα προσβάσιμες για τον αποδέκτη στον τόπο παροχής της υπηρεσίας ή σύναψης της σύμβασης·
- γ) να είναι εύκολα προσβάσιμες για τον αποδέκτη ηλεκτρονικά μέσω διεύθυνσης που γνωστοποιείται από τον πάροχο·
- δ) να περιλαμβάνονται σε κάθε ενημερωτικό έγγραφο του παρόχου που παρέχεται στον αποδέκτη και παρουσιάζει με τρόπο λεπτομερή τις υπηρεσίες του.
3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών, έπειτα από αίτηση του αποδέκτη των υπηρεσιών τους, να γνωστοποιούν τις ακόλουθες συμπληρωματικές πληροφορίες:
- α) την τιμή της υπηρεσίας, όταν η τιμή δεν προκαθορίζεται από τον πάροχο για συγκεκριμένο τύπο υπηρεσίας, ή, όταν η ακριβής τιμή δεν μπορεί να δηλωθεί, τη μέθοδο υπολογισμού της τιμής, η οποία επιτρέπει στον αποδέκτη να επαληθεύσει την τιμή, ή μια αρκετά λεπτομερή εκτίμηση·
- β) σε ό,τι αφορά τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, αναφορά των επαγγελματικών κανόνων που εφαρμόζονται στο κράτος μέλος εγκατάστασης και των μέσων πρόσβασης σε αυτά·
- γ) πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και τις εταιρικές σχέσεις πολλαπλών ειδικοτήτων οι οποίες συνδέονται άμεσα με τη συγκεκριμένη υπηρεσία και με τα μέτρα που έχουν λάβει για την αποφυγή των συγκρούσεων συμφερόντων. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται σε κάθε ενημερωτικό έγγραφο των παρόχων που παρουσιάζει με τρόπο λεπτομερή τις υπηρεσίες τους·
- δ) τυχόν κώδικες δεοντολογίας στους οποίους υπόκεινται οι πάροχοι υπηρεσιών καθώς και τη διεύθυνση στην οποία μπορεί κανείς να συμβουλευθεί τους κώδικες ηλεκτρονικά, και τις διαθέσιμες γλωσσικές εκδόσεις·
- ε) όταν ένας πάροχος υπόκειται σε κώδικα δεοντολογίας, ή είναι μέλος επαγγελματικού φορέα ή οργάνωσης, που προβλέπει τη χρησιμοποίηση μηχανισμού εξωδικαστικής διευθέτησης των διαφορών, σχετικές πληροφορίες. Ο πάροχος διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίον υπάρχει πρόσβαση σε λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τους όρους χρησιμοποίησης του μηχανισμού εξώδικης διευθέτησης των διαφορών.
4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες που οφείλει να παράσχει ο πάροχος υπηρεσιών στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου να καθίστανται διαθέσιμες ή να γνωστοποιούνται με τρόπο σαφή και αδιαμφισβήτητο και σε εύθετο χρόνο πριν από τη σύναψη της σύμβασης ή πριν από την παροχή της υπηρεσίας, όταν δεν υπάρχει γραπτή σύμβαση.
5. Οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο προστίθενται στις απαιτήσεις που προβλέπονται ήδη από την κοινοτική νομοθεσία και δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να ορίσουν συμπληρωματικές υποχρεώσεις πληροφοριών για τους παρόχους οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους.
6. Η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40, παράγραφος 2, να προσδιορίσει το περιεχόμενο των πληροφοριών που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος άρθρου σε συνάρτηση με τις ιδιομορφίες ορισμένων δραστηριοτήτων και να προσδιορίσει τους όρους εφαρμογής στην πράξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 23

Ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης και εγγυήσεις

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών οι υπηρεσίες των οποίων ενέχουν άμεσα και συγκεκριμένο κίνδυνο για την υγεία ή την ασφάλεια του αποδέκτη ή τρίτου ή τη χρηματοοικονομική ασφάλεια του αποδέκτη να συνάπτουν κατάλληλη ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης για τη φύση και την έκταση του κινδύνου ή προβλέπουν οποιαδήποτε άλλη ισοδύναμη ή ουσιαστικά συγκρίσιμη, ως προς τον σκοπό της, εγγύηση ή ανάλογη διευθέτηση.

2. Όταν ένας πάροχος εγκαθίσταται στο έδαφός τους, τα κράτη μέλη δεν απαιτούν ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή εγγύηση από τον πάροχο, εφόσον αυτός καλύπτεται ήδη σε άλλο κράτος μέλος στο οποίο είναι ήδη εγκατεστημένος από εγγύηση ισοδύναμη ή κατ' ουσία συγκρίσιμη ως προς τον σκοπό της και ως προς την κάλυψη την οποία παρέχει από πλευράς ασφαλιζομένου κινδύνου, ασφαλιζομένου ποσού ή ανώτατου ορίου της εγγύησης και ενδεχόμενων εξαιρέσεων από την κάλυψη. Εάν η ισοδυναμία εξασφαλίζεται μόνο εν μέρει, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν συμπληρωματική εγγύηση για να καλύψουν τα στοιχεία εκείνα τα οποία δεν καλύπτονται ήδη.

Όταν ένα κράτος μέλος απαιτεί από παρόχους υπηρεσιών εγκατεστημένους στην επικράτειά του να συνάπτουν ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης ή να παρέχουν οποιαδήποτε άλλη εγγύηση, το εν λόγω κράτος μέλος αποδέχεται ως επαρκή απόδειξη βεβαιώσεις ασφαλιστικής κάλυψης που έχουν εκδοθεί από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ασφαλιστικές εταιρείες εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν θίγουν τα συστήματα επαγγελματικής ασφάλισης ή εγγυήσεων που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

4. Στο πλαίσιο της εφαρμογής της παραγράφου 1, η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 2, να καταρτίσει κατάλογο υπηρεσιών που εμφανίζουν τα χαρακτηριστικά που παρατίθενται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Η Επιτροπή μπορεί επίσης, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 3, να θεσπίσει μέτρα με σκοπό την τροποποίηση ορισμένων μη ουσιωδών στοιχείων της παρούσας οδηγίας, συμπληρώνοντάς την δια του καθορισμού κοινών κριτηρίων για τον προσδιορισμό του κατάλληλου χαρακτήρα της ασφάλισης ή των εγγυήσεων που μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, με βάση τη φύση και την έκταση του κινδύνου.

5. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοούνται ως:

- «άμεσος και συγκεκριμένος κίνδυνος», ο κίνδυνος που προκύπτει άμεσα από την παροχή της υπηρεσίας·
- «υγεία και ασφάλεια», σε σχέση με έναν αποδέκτη ή τρίτο, η αποφυγή του θανάτου ή σοβαρής σωματικής βλάβης·
- «χρηματοοικονομική ασφάλεια», σε σχέση με έναν αποδέκτη, η αποφυγή σημαντικής απώλειας σε χρήμα ή σε αξία περιουσιακών στοιχείων·
- «ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης», η ασφάλεια την οποία συνάπτει ένας πάροχος για ενδεχόμενη ευθύνη του έναντι των αποδεκτών και, ανάλογα με την περίπτωση, τρίτων, λόγω της παροχής της υπηρεσίας.

Άρθρο 24

Εμπορικές επικοινωνίες των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελματιών

1. Τα κράτη μέλη καταργούν όλες τις συνολικές απαγορεύσεις εμπορικών επικοινωνιών για τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εμπορικές επικοινωνίες που χρησιμοποιούν τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα να τηρούν τους επαγγελματικούς κανόνες που συνάδουν με το κοινωνικό δίκαιο, οι οποίοι είναι ιδίως συναφείς με την ανεξαρτησία, την αξιοπρέπεια και την ακεραιότητα του επαγγέλματος καθώς και το επαγγελματικό απόρρητο, κατά τρόπο συνάδοντα με τις ιδιαιτερότητες κάθε επαγγέλματος. Οι επαγγελματικοί κανόνες για τις εμπορικές επικοινωνίες δεν δημιουργούν διακρίσεις, δικαιολογούνται αντικειμενικά από επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος και είναι αναλογικοί.

Άρθρο 25

Δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι να μην υπόκεινται σε απαιτήσεις που τους υποχρεώνουν να ασκούν αποκλειστικά συγκεκριμένη δραστηριότητα ή που περιορίζουν την άσκηση από κοινού ή σε εταιρική σχέση διαφορετικών δραστηριοτήτων.

Εντούτοις, οι ακόλουθοι πάροχοι μπορούν να υπόκεινται σε τέτοιες απαιτήσεις:

- α) τα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα, κατά τον βαθμό που αυτό δικαιολογείται για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τους κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς οι οποίοι ποικίλλουν λόγω της ιδιαιτερότητας του κάθε επαγγέλματος, και που είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας τους·
- β) οι πάροχοι υπηρεσιών πιστοποίησης, τεχνικού ελέγχου ή δοκιμών, κατά τον βαθμό που αυτό δικαιολογείται για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας τους και της ακεραιότητάς τους.

2. Όταν επιτρέπεται η άσκηση δραστηριοτήτων πολλαπλών ειδικοτήτων μεταξύ των παρόχων που μνημονεύουν τα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

- α) να προλαμβάνονται οι συγκρούσεις συμφερόντων και τα ασυμβίβαστα μεταξύ ορισμένων δραστηριοτήτων·
- β) να εξασφαλίζεται η ανεξαρτησία και η αμεροληψία που απαιτούν ορισμένες δραστηριότητες·
- γ) να εξασφαλίζεται ότι οι επαγγελματικοί δεοντολογικοί κανόνες διαφορετικών δραστηριοτήτων συμβιβάζονται μεταξύ τους, ιδίως όσον αφορά το επαγγελματικό απόρρητο.

3. Στην έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, στοιχείο γ), τα κράτη μέλη δηλώνουν τους παρόχους που υπόκεινται στις απαιτήσεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, το περιεχόμενο των απαιτήσεων και τους λόγους για τους οποίους θεωρούν ότι είναι δικαιολογημένες.

Άρθρο 26

Πολιτική ποιότητας των υπηρεσιών

1. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν τους παρόχους να λάβουν μέτρα σε εθελοντική βάση για την εξασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών, ιδίως:

- α) πιστοποιώντας ή αξιολογώντας τις δραστηριότητές τους από ανεξάρτητους ή διαπιστευμένους οργανισμούς·
- β) καταρτίζοντας τον δικό τους χάρτη ποιότητας ή συμμετέχοντας στους χάρτες ή στα σήματα ποιότητας που καταρτίζουν επαγγελματικοί φορείς σε κοινοτικό επίπεδο.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες για τη σημασία ορισμένων σημάτων και για τα κριτήρια χορήγησης σημάτων και άλλων διακριτικών ποιότητας σχετικά με υπηρεσίες να είναι εύκολα προσβάσιμες από τους παρόχους και τους αποδέκτες.

3. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν τους επαγγελματικούς φορείς καθώς και τα εμπορικά και τεχνικά επιμελητήρια και τις ενώσεις καταναλωτών των κρατών μελών να συνεργαστούν μεταξύ τους σε κοινοτικό επίπεδο ώστε να προαγάγουν την ποιότητα των υπηρεσιών, ιδίως, διευκολύνοντας την αναγνώριση της ποιότητας των υπηρεσιών των παρόχων.

4. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να προωθήσουν την ανάπτυξη ανεξάρτητων αξιολογήσεων, κυρίως εκ μέρους ενώσεων καταναλωτών, σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των υπηρεσιών, και ιδίως την ανάπτυξη σε κοινοτικό επίπεδο δοκιμών ή συγκριτικών δοκιμών και τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων.

5. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, ενθαρρύνουν την ανάπτυξη ευρωπαϊκών εθελοντικών προτύπων για τη διευκόλυνση της συμβατότητας μεταξύ υπηρεσιών που παρέχονται από παρόχους διαφορετικών κρατών μελών, την ενημέρωση του αποδέκτη και την ποιότητα των υπηρεσιών.

Άρθρο 27

Επίλυση διαφορών

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα γενικά μέτρα ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να παρέχουν στοιχεία επικοινωνίας, και ιδίως ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμό τηλεμοιότητας (φαξ) ή διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όπου να μπορούν όλοι οι αποδέκτες των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος, να τους απευθύνουν άμεσα παράπονα ή διαμαρτυρίες ή να ζητήσουν πληροφορίες για την υπηρεσία που παρέχουν. Οι πάροχοι υπηρεσιών δίνουν τη νόμιμη διεύθυνσή τους όταν αυτή δεν είναι η συνήθης διεύθυνση για την αλληλογραφία τους.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα γενικά μέτρα που απαιτούνται ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να απαντούν στα παράπονα ή στις διαμαρτυρίες του πρώτου εδαφίου χωρίς καθυστέρηση και επιδεικνύοντας επιμέλεια για την εξεύρεση ικανοποιητικής λύσης.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα γενικά μέτρα που απαιτούνται ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών να είναι υποχρεωμένοι να αποδείξουν ότι τηρούνται οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία, οι δε πληροφορίες είναι ακριβείς.

3. Όταν απαιτείται η κατάθεση χρηματικής εγγύησης για τη συμμόρφωση με μια δικαστική απόφαση, τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν αντίστοιχες εγγυήσεις που έχουν κατατεθεί από πιστωτικό ίδρυμα ή ασφαλιστή εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος. Τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να έχουν άδεια λειτουργίας σε κράτος μέλος σύμφωνα με την οδηγία 2006/48/ΕΚ, οι δε ασφαλιστές σύμφωνα, κατά περίπτωση, με την Πρώτη οδηγία 73/239/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1973, περί συντονισμού των νομοθετικών κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη δραστηριότητας πρωτασφαλίσεως, εκτός της ασφαλίσεως ζωής, και την άσκηση αυτής⁽¹⁾, και την οδηγία 2002/83/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Νοεμβρίου 2002, σχετικά με την ασφάλιση ζωής⁽²⁾.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα γενικά μέτρα που απαιτούνται ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών που υπόκεινται σε κώδικα συμπεριφοράς ή είναι μέλη επαγγελματικού φορέα ή οργάνωσης που προβλέπει τη χρησιμοποίηση μηχανισμού εξωδικαστικής διευθέτησης των διαφορών να ενημερώνουν σχετικά τον αποδέκτη των υπηρεσιών, να το αναφέρουν σε κάθε έγγραφο που παρουσιάζει αναλυτικά τις υπηρεσίες τους και να υποδεικνύουν τα μέσα με τα οποία παρέχεται πρόσβαση σε λεπτομερείς πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά και τους όρους χρησιμοποίησης του εν λόγω μηχανισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 28

Αμοιβαία συνδρομή - Γενικές υποχρεώσεις

1. Τα κράτη μέλη αλληλοβοηθούνται και καταβάλλουν προσπάθεια για να συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους με σκοπό να εξασφαλίζεται η εποπτεία των παρόχων και των υπηρεσιών τους.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, τα κράτη μέλη ορίζουν ένα ή περισσότερα σημεία επαφής, τα στοιχεία των οποίων γνωστοποιούν στα υπόλοιπα κράτη μέλη και στην Επιτροπή. Η Επιτροπή δημοσιεύει και ενημερώνει τακτικά τον κατάλογο των σημείων επαφής.

⁽¹⁾ ΕΕ L 228 της 16.8.1973, σ. 3. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2005/68/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 323 της 9.12.2005, σ. 1).

⁽²⁾ ΕΕ L 345 της 19.12.2002, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2005/68/ΕΚ.

3. Οι αιτήσεις πληροφοριών και οι αιτήσεις διενέργειας ελέγχων, επιθεωρήσεων και ερευνών στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου είναι δεόντως αιτιολογημένες και προσδιορίζουν ιδίως τον λόγο της αίτησης. Οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες χρησιμοποιούνται μόνο για το θέμα για το οποίο ζητήθηκαν.

4. Όταν λαμβάνουν αίτηση συνδρομής από αρμόδιες αρχές άλλου κράτους μέλους, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι πάροχοι υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους να παρέχουν στις αρμόδιες αρχές τους κάθε απαραίτητη πληροφορία για την εποπτεία των δραστηριοτήτων τους σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία.

5. Τα κράτη μέλη, όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες να ικανοποιήσουν αίτηση πληροφοριών ή να διενεργήσουν ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες, ειδοποιούν εγκαίρως το κράτος μέλος που την υπέβαλε ώστε να βρεθεί λύση.

6. Τα κράτη μέλη παρέχουν το συντομότερο δυνατό και με ηλεκτρονικά μέσα τις πληροφορίες που ζητούνται από άλλα κράτη μέλη ή από την Επιτροπή.

7. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μητρώα στα οποία είναι εγγεγραμμένοι οι πάροχοι υπηρεσιών και τα οποία μπορούν να συμβουλευθούν οι αρμόδιες αρχές τους στο έδαφός τους, να μπορούν να τα συμβουλευθούν με τους ίδιους όρους οι αντίστοιχες αρμόδιες αρχές των υπόλοιπων κρατών μελών.

8. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με περιπτώσεις κρατών μελών τα οποία δεν πληρούν την υποχρέωσή τους αμοιβαίας συνδρομής. Όταν απαιτείται, η Επιτροπή λαμβάνει κατάλληλα μέτρα, περιλαμβανομένων των διαδικασιών που προβλέπονται στο άρθρο 226 της συνθήκης, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη συμμορφώνονται προς την υποχρέωσή τους αμοιβαίας συνδρομής. Η Επιτροπή ενημερώνει κατά διαστήματα τα κράτη μέλη σχετικά με τη λειτουργία των διατάξεων περί αμοιβαίας συνδρομής.

Άρθρο 29

Αμοιβαία συνδρομή — Γενικές υποχρεώσεις για το κράτος μέλος εγκατάστασης

1. Όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών που παρέχουν υπηρεσίες σε άλλο κράτος μέλος, το κράτος μέλος εγκατάστασης παρέχει τις πληροφορίες που ζητεί άλλο κράτος μέλος σχετικά με τους παρόχους υπηρεσιών οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του, ιδίως τη διαβεβαίωση ότι είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του και ότι, καθόσον γνωρίζει, δεν ασκούν εκεί παράνομα τις δραστηριότητές τους.

2. Το κράτος μέλος εγκατάστασης προβαίνει σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες που ζητεί άλλο κράτος μέλος και ενημερώνει το τελευταίο για τα αποτελέσματά τους και, ενδεχομένως, για τα μέτρα που έχει λάβει. Στο πλαίσιο αυτό, οι αρμόδιες αρχές παρεμβαίνουν εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί

στο δικό τους κράτος μέλος. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αποφασίζουν ποια είναι τα καταλληλότερα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση προκειμένου να ικανοποιείται το αίτημα άλλου κράτους μέλους.

3. Μόλις το κράτος μέλος εγκατάστασης λάβει γνώση συγκεκριμένης συμπεριφοράς ή συγκεκριμένων πράξεων παρόχου εγκατεστημένου στο έδαφός του ο οποίος παρέχει υπηρεσίες σε άλλα κράτη μέλη, οι οποίες, καθόσον το εν λόγω κράτος μέλος γνωρίζει, μπορούν να προκαλέσουν σοβαρή βλάβη στην υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων ή στο περιβάλλον, ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση όλα τα λοιπά κράτη μέλη και την Επιτροπή.

Άρθρο 30

Εποπτεία από το κράτος μέλος εγκατάστασης σε περίπτωση προσωρινής μετακίνησης παρόχου σε άλλο κράτος μέλος

1. Όσον αφορά τις περιπτώσεις που δεν ρυθμίζονται από το άρθρο 31 παράγραφος 1, το κράτος μέλος εγκατάστασης μεριμνά ώστε να ελέγχεται η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του στο πλαίσιο των εξουσιών εποπτείας που προβλέπονται στην εθνική του νομοθεσία, ειδικότερα με μέτρα εποπτείας στον τόπο εγκατάστασης του παρόχου υπηρεσιών.

2. Το κράτος μέλος εγκατάστασης δεν μπορεί να αρνηθεί να λάβει μέτρα εποπτείας ή εκτέλεσης στην επικράτειά του με την αιτιολογία ότι η υπηρεσία έχει παρασχεθεί ή προκαλέσει ζημιές σε άλλο κράτος μέλος.

3. Η υποχρέωση που ορίζεται στην παράγραφο 1 δεν συνεπάγεται ότι το κράτος μέλος εγκατάστασης υποχρεούται να προβεί σε διαπιστώσεις γεγονότων ή σε ελέγχους στην επικράτεια του κράτους μέλους όπου έχει παρασχεθεί η υπηρεσία. Οι εν λόγω εξακριβώσεις και έλεγχοι διενεργούνται από τις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο ασκεί προσωρινά τις δραστηριότητές του ο πάροχος, κατ' αίτηση των αρχών του κράτους μέλους εγκατάστασης, σύμφωνα με το άρθρο 31.

Άρθρο 31

Εποπτεία από το κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία σε περίπτωση προσωρινής μετακίνησης του παρόχου

1. Όσον αφορά ορισμένες εθνικές απαιτήσεις που μπορούν να επιβληθούν βάσει του άρθρου 16 ή 17, το κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία είναι υπεύθυνο για τον έλεγχο της δραστηριότητας του παρόχου υπηρεσιών στο έδαφός του. Δυνάμει του κοινοτικού δικαίου, το κράτος μέλος όπου παρέχεται η υπηρεσία:

α) λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίσει ότι ο πάροχος τηρεί τις απαιτήσεις αυτές σε ό,τι αφορά την πρόσβαση σε δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και την άσκησή τους στο έδαφός του·

β) προβαίνει σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες που απαιτούνται για την εποπτεία της παρεχόμενης υπηρεσίας.

2. Όσον αφορά άλλες απαιτήσεις εκτός εκείνων της παραγράφου 1, όταν ένας πάροχος μετακινείται σε άλλο κράτος μέλος για να παράσχει υπηρεσία, χωρίς να είναι εγκατεστημένος εκεί, οι αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους συμμετέχουν στην εποπτεία του παρόχου σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4.

3. Έπειτα από αίτηση του κράτους μέλους εγκατάστασης, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία προβαίνουν στους ελέγχους, τις επιθεωρήσεις και τις έρευνες που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της εποπτείας από το κράτος μέλος εγκατάστασης. Παρεμβαίνουν εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί στο δικό τους κράτος μέλος. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αποφασίζουν ποια είναι τα καταλληλότερα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση προκειμένου να ικανοποιείται το αίτημα του κράτους μέλους εγκατάστασης.

4. Με δική τους πρωτοβουλία οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία μπορούν να προβαίνουν σε ελέγχους, επιθεωρήσεις και έρευνες επιτόπου, εφόσον οι εν λόγω έλεγχοι, επιθεωρήσεις και έρευνες δεν εισάγουν διακρίσεις, δεν έχουν ως αιτιολογία το γεγονός ότι ο πάροχος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος και είναι αναλογικοί.

Άρθρο 32

Μηχανισμός προειδοποίησης

1. Όταν ένα κράτος μέλος λάβει γνώση γεγονότων ή συγκεκριμένων σοβαρών περιστάσεων που σχετίζονται με δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών που μπορεί να προκαλέσουν σημαντική βλάβη στην υγεία ή την ασφάλεια των προσώπων ή στο περιβάλλον στο έδαφός του ή στο έδαφος άλλων κρατών μελών, ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση το κράτος μέλος εγκατάστασης, τα άλλα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και την Επιτροπή.

2. Η Επιτροπή προάγει τη λειτουργία ευρωπαϊκού δικτύου των αρχών των κρατών μελών και συμμετέχει σε αυτό, ώστε να τεθεί σε εφαρμογή η παράγραφος 1.

3. Η Επιτροπή εκδίδει και αναθεωρεί τακτικά, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40, παράγραφος 2, λεπτομερείς κανόνες που αφορούν τη διαχείριση του δικτύου περί του οποίου η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33

Πληροφορίες σχετικά με την εντιμότητα των παρόχων

1. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν, έπειτα από αίτηση αρμόδιας αρχής άλλου κράτους μέλους και σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, τις πληροφορίες σχετικά με τις πειθαρχικές ή διοικητικές ενέργειες ή ποινικές κυρώσεις και με τις αποφάσεις για δόλιες χρεοκοπίες που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές τους κατά παρόχου και οι οποίες αφορούν άμεσα την επαγγελματική ικανότητα του παρόχου ή αξιοπιστία του. Το κράτος μέλος το οποίο παρέχει τις πληροφορίες ενημερώνει τον πάροχο της υπηρεσίας σχετικά.

Η αίτηση που υποβάλλεται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη, ιδίως όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους ζητούνται οι πληροφορίες αυτές.

2. Οι κυρώσεις και ενέργειες της παραγράφου 1 κοινοποιούνται μόνο εφόσον έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση. Όσον αφορά τις άλλες εφαρμοστέες αποφάσεις που μνημονεύονται στην παράγραφο 1, το κράτος μέλος που γνωστοποιεί τις πληροφορίες διευκρινίζει εάν πρόκειται για τελεσίδικη απόφαση ή εάν έχει ασκηθεί ένδικο βοήθημα κατά της αποφάσεως και αναφέρει την πιθανή ημερομηνία έκδοσης της απόφασης σχετικά με το ένδικο βοήθημα.

Εξάλλου, το κράτος μέλος προσδιορίζει τις εθνικές διατάξεις δυνάμει των οποίων ο πάροχος καταδικάστηκε ή υπέστη κυρώσεις.

3. Η εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2 πρέπει να συνάδει με τους κανόνες για την παροχή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τα κατοχυρωμένα δικαιώματα των προσώπων που έχουν καταδικαστεί ή υποστεί κυρώσεις στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων και από επαγγελματικούς φορείς. Τυχόν συναφείς πληροφορίες δημόσιου χαρακτήρα καθίστανται προσβάσιμες για τους καταναλωτές.

Άρθρο 34

Συνοδευτικά μέτρα

1. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θεσπίζει ηλεκτρονικό σύστημα για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών λαμβάνοντας υπόψη τα υφιστάμενα συστήματα ενημέρωσης.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, με τη βοήθεια της Επιτροπής, συνοδευτικά μέτρα για να διευκολύνουν την ανταλλαγή αρμοδίων για την εφαρμογή της αμοιβαίας συνδρομής υπαλλήλων και για την κατάρτιση των υπαλλήλων αυτών, μεταξύ άλλων στους τομείς των γλωσσών και της πληροφορικής.

3. Η Επιτροπή αξιολογεί την ανάγκη θέσπισης πολυετούς προγράμματος για τη διοργάνωση των κατάλληλων ανταλλαγών υπαλλήλων και της κατάρτισής τους.

Άρθρο 35

Αμοιβαία συνδρομή σε περιπτώσεις μεμονωμένων παρεκκλίσεων

1. Όταν ένα κράτος μέλος σκοπεύει να λάβει μέτρο που προβλέπεται στο άρθρο 18, εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 2 έως 6 του παρόντος άρθρου, με την επιφύλαξη των ενδίκων διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των προκαταρκτικών διαδικασιών και πράξεων που διεξάγονται στο πλαίσιο ποινικής έρευνας.

2. Το κράτος μέλος της παραγράφου 1 ζητεί από το κράτος μέλος εγκατάστασης να λάβει μέτρα κατά του παρόχου της υπηρεσίας παρέχοντας κάθε κατάλληλη πληροφορία για την οικεία υπηρεσία και δηλώνοντας τις περιστάσεις της υπόθεσης.

Το κράτος μέλος εγκατάστασης ελέγχει το συντομότερο δυνατόν εάν ο πάροχος ασκεί νόμιμα τις δραστηριότητές του καθώς και τα πραγματικά περιστατικά βάσει των οποίων υποβλήθηκε η αίτηση. Γνωστοποιεί το συντομότερο δυνατόν στο κράτος μέλος που υπέβαλε την αίτηση τα μέτρα που έλαβε ή σκοπεύει να λάβει ή, ενδεχομένως, τους λόγους για τους οποίους δεν έλαβε μέτρα.

3. Μετά τη γνωστοποίηση του κράτους μέλους εγκατάστασης κατά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2, το κράτος μέλος που υπέβαλε την αίτηση κοινοποιεί στην Επιτροπή και στο κράτος μέλος εγκατάστασης την πρόθεσή του να λάβει μέτρα δηλώνοντας τα εξής:

- α) τους λόγους για τους οποίους κρίνει ως ανεπαρκή τα μέτρα που έλαβε ή σκοπεύει να λάβει το κράτος μέλος εγκατάστασης·
- β) τους λόγους για τους οποίους κρίνει ότι τα μέτρα που σκοπεύει να λάβει πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 18.

4. Τα μέτρα μπορούν να ληφθούν μόνο μετά την παρέλευση προθεσμίας δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση που προβλέπεται στην παράγραφο 3.

5. Με την επιφύλαξη της ευχέρειας του κράτους μέλους να λάβει τα εν λόγω μέτρα μετά την παρέλευση της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 4, η Επιτροπή εξετάζει το συντομότερο δυνατόν τη συμβατότητα των κοινοποιηθέντων μέτρων με το κοινοτικό δίκαιο.

Εάν η Επιτροπή καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα μέτρα είναι ασύμβατα με το κοινοτικό δίκαιο, εκδίδει απόφαση με την οποία ζητεί από το οικείο κράτος μέλος να μη λάβει τα μέτρα που σκοπεύει ή να τερματίσει επειγόντως τα εν λόγω μέτρα.

6. Σε έκτακτες περιπτώσεις το κράτος μέλος που σκοπεύει να λάβει μέτρο μπορεί να παρεκκλίνει από τις παραγράφους 2, 3 και 4. Στις περιπτώσεις αυτές τα μέτρα κοινοποιούνται χωρίς καθυστέρηση στην Επιτροπή και στο κράτος μέλος εγκατάστασης, δηλώνοντας τους λόγους για τους οποίους το κράτος μέλος κρίνει ότι υπάρχει έκτακτη ανάγκη.

Άρθρο 36

Μέτρα εφαρμογής

Η Επιτροπή εκδίδει, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 3, τα εκτελεστικά μέτρα που προβλέπονται για την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων του παρόντος κεφαλαίου, συμπληρώνοντάς το δια του ορισμού των προθεσμιών που προβλέπονται τα άρθρα 28 και 35. Η Επιτροπή θεσπίζει επίσης, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 40 παράγραφος 2, τις πρακτικές διευθετήσεις για την ανταλλαγή με ηλεκτρονικά μέσα

πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών, ιδίως τις διατάξεις για τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ

Άρθρο 37

Κώδικες δεοντολογίας σε κοινοτικό επίπεδο

1. Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, λαμβάνουν συνοδευτικά μέτρα για να ενθαρρύνουν την εκπόνηση, κατά τρόπο συνάδοντα με το κοινοτικό δίκαιο, ιδίως από επαγγελματικούς φορείς, οργανώσεις ή ενώσεις, κωδικών δεοντολογίας σε κοινοτικό επίπεδο οι οποίοι να αποβλέπουν στη διευκόλυνση της παροχής υπηρεσιών ή την εγκατάσταση παρόχου υπηρεσιών σε άλλο κράτος μέλος.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι κώδικες δεοντολογίας της παραγράφου 1 να είναι προσβάσιμοι εξ αποστάσεως και με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 38

Συμπληρωματική εναρμόνιση

Έως τις 28 Δεκεμβρίου 2010, η Επιτροπή αξιολογεί τη δυνατότητα υποβολής νομοθετικών προτάσεων εναρμόνισης για τα ακόλουθα ζητήματα:

- α) πρόσβαση στις δραστηριότητες δικαστικής είσπραξης των οφειλών·
- β) ιδιωτικές υπηρεσίες ασφάλειας και μεταφορά χρημάτων και τιμαλφών.

Άρθρο 39

Αμοιβαία αξιολόγηση

1. Το αργότερο έως τις 28 Δεκεμβρίου 2009, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση η οποία περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στις ακόλουθες διατάξεις:

- α) στο άρθρο 9 παράγραφος 2, σχετικά με τα συστήματα χορήγησης άδειας·
- β) στο άρθρο 15 παράγραφος 5, σχετικά με τις απαιτήσεις που υπόκεινται σε αξιολόγηση·
- γ) στο άρθρο 25 παράγραφος 3, σχετικά με τις δραστηριότητες πολλαπλών ειδικοτήτων.

2. Η Επιτροπή διαβιβάζει τις εκθέσεις της παραγράφου 1 στα κράτη μέλη, τα οποία εντός προθεσμίας έξι μηνών από την παραλαβή τους γνωστοποιούν τις παρατηρήσεις τους για καθεμία από αυτές τις εκθέσεις. Εντός της ίδιας προθεσμίας, η Επιτροπή διαβουλεύεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις εν λόγω εκθέσεις.

3. Η Επιτροπή υποβάλλει τις εκθέσεις και τις παρατηρήσεις των κρατών μελών στην επιτροπή του άρθρου 4 παράγραφος 1, η οποία μπορεί να διατυπώσει παρατηρήσεις.

4. Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, έως τις 28 Δεκεμβρίου 2010, το αργότερο, συνδυαστική έκθεση συνοδευόμενη, ενδεχομένως, από προτάσεις ανάληψης συμπληρωματικών πρωτοβουλιών.

5. Έως τις 28 Δεκεμβρίου 2009, το αργότερο, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με τις εθνικές απαιτήσεις η εφαρμογή των οποίων εμπίπτει στο πεδίο του τρίτου εδαφίου του άρθρου 1 παράγραφος 1, και της πρώτης πρότασης του άρθρου 1 παράγραφος 3, εκθέτοντας τους λόγους για τους οποίους κρίνουν ότι η εφαρμογή των απαιτήσεων αυτών πληροί τα κριτήρια του τρίτου εδαφίου του άρθρου 1 παράγραφος 1, και της πρώτης πρότασης του άρθρου 1 παράγραφος 3.

Στη συνέχεια, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή κάθε αλλαγή των απαιτήσεων που επιβάλλουν κατά τα ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένων των νέων απαιτήσεων, καθώς και τη σχετική αιτιολογία.

Η Επιτροπή κοινοποιεί τις διαβιβαζόμενες απαιτήσεις στα άλλα κράτη μέλη. Η διαβίβαση αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις. Στη συνέχεια, η Επιτροπή παρέχει σε ετήσια βάση αναλύσεις και προσανατολισμούς σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων αυτών στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 40

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή.
2. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης. Η προθεσμία του άρθρου, παράγραφος 6, της απόφασης 1999/468/ΕΚ ορίζεται τρίμηνη.
3. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζεται το άρθρο 5, παράγραφοι 1 έως 4, και το άρθρο 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.

Άρθρο 41

Ρήτρα αναθεώρησης

Έως τις 28 Δεκεμβρίου 2011 και στη συνέχεια ανά τριετία, Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συνολική έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Η έκθεση

αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 4, αφορά ιδίως την εφαρμογή του άρθρου 16. Εξετάζει επίσης την ανάγκη για τη λήψη πρόσθετων μέτρων για θέματα που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Συνοδεύεται, κατά περίπτωση, από προτάσεις τροποποίησης της παρούσας οδηγίας με στόχο την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών.

Άρθρο 42

Τροποποίηση της οδηγίας 98/27/ΕΚ

Στο παράρτημα της οδηγίας 98/27/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1998, περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών ⁽¹⁾, προστίθεται το ακόλουθο σημείο:

«13. Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36)».

Άρθρο 43

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Η θέση σε ισχύ και η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ιδίως δε των διατάξεων περί εποπτείας, τηρούν τους κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπονται στις οδηγίες 95/46/ΕΚ και 2002/58/ΕΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 44

Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από τις 28 Δεκεμβρίου 2009.

Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο αυτών των διατάξεων.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

⁽¹⁾ ΕΕ L 166 της 11.6.1998, σ. 51. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2005/29/ΕΚ.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 45
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 46

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 12 Δεκεμβρίου 2006.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
J. BORRELL FONTELLES

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. PEKKARINEN

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως την οποία υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Γερμανία) στις 9 Μαΐου 2023 — ENGIE Deutschland GmbH κατά Landesregulierungsbehörde beim Sächsischen Staatsministerium für Wirtschaft, Arbeit und Verkehr

(Υπόθεση C-293/23, ENGIE Deutschland)

(2023/C 286/24)

Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική

Αιτούν δικαστήριο

Bundesgerichtshof

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Ανααιρεσείουσα: ENGIE Deutschland GmbH

Ανααιρεσίβλητη: Landesregulierungsbehörde beim Sächsischen Staatsministerium für Wirtschaft, Arbeit und Verkehr

Λοιποί μετέχοντες στη δίκη: Zwickauer Energieversorgung GmbH, Bundesnetzagentur für Elektrizität, Gas, Telekommunikation, Post und Eisenbahnen

Προδικαστικό ερώτημα

Αντίκειται στο άρθρο 2, σημεία 28 και 29, καθώς και στα άρθρα 30 επ. της οδηγίας 2019/944 ⁽¹⁾ διάταξη όπως αυτή του άρθρου 3, σημείο 24a, σε συνδυασμό με το σημείο 16, του EnWG (Energiewirtschaftsgesetz [νόμου περί διαχείρισεως της ενέργειας, στο εξής: EnWG]), σύμφωνα με την οποία ο διαχειριστής ενεργειακής εγκαταστάσεως διανομής ενέργειας δεν υπόκειται στις υποχρεώσεις διαχειριστή συστήματος διανομής όταν κατασκευάζει και διαχειρίζεται την ενεργειακή εγκατάσταση, στη θέση υφιστάμενου συστήματος διανομής, με σκοπό να προμηθεύει, μέσω της παραγόμενης σε μονάδα συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, πολλές πολυκατοικίες με έως 200 μισθωμένες κατοικίες με ηλεκτρική ενέργεια και με ετήσια ποσότητα της μεταφερόμενης ενέργειας μέχρι 1 000 MWh, διευκρινιζομένου ότι το κόστος κατασκευής και διαχείρισεως της ενεργειακής εγκαταστάσεως βαρύνει τους τελικούς καταναλωτές (μισθωτές) ως αναπόσπαστο μέρος του ενιαίου μηνιαίου βασικού τέλους το οποίο οφείλουν να καταβάλλουν για την παρεχόμενη θερμότητα και ο διαχειριστής πωλεί στους μισθωτές την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια;

⁽¹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (ΕΕ 2019, L 158, σ. 125).

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως την οποία υπέβαλε το Bayerischer Anwaltsgerichtshof (Γερμανία) στις 9 Μαΐου 2023 — Halmer Rechtsanwalts-gesellschaft UG κατά Rechtsanwaltskammer München

(Υπόθεση C-295/23, Halmer Rechtsanwalts-gesellschaft)

(2023/C 286/25)

Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική

Αιτούν δικαστήριο

Bayerischer Anwaltsgerichtshof

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Προσφεύγουσα: Halmer Rechtsanwalts-gesellschaft UG

Καθού: Rechtsanwaltskammer München

Προσπεκληθέντες: SIVE Beratung und Beteiligung GmbH, Rechtsanwalt Dr. Daniel Halmer

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Συνιστά ανεπίτρεπτο περιορισμό του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων που προβλέπεται στο άρθρο 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ το γεγονός ότι η νομοθεσία κράτους μέλους επιβάλλει την ανάκληση της άδειας άσκησης επαγγέλματος σε περίπτωση κατά την οποία

- 1.1 μερίδιο της δικηγορικής εταιρίας μεταβιβάζεται σε πρόσωπο που δεν πληροί τις ειδικές επαγγελματικές προϋποθέσεις που συνδέονται, κατά το δίκαιο του κράτους μέλους, με την απόκτηση εταιρικού μεριδίου; Σύμφωνα με αυτή, μερίδιο δικηγορικής εταιρίας μπορεί να αποκτήσει μόνο δικηγόρος ή μέλος δικηγορικού συλλόγου, δικηγόρος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, φοροτεχνικός σύμβουλος, φορολογικός εκπρόσωπος, οικονομικός ελεγκτής ή ορκωτός λογιστής, πρόσωπο που ασκεί δικηγορικό επάγγελμα από άλλο κράτος, το οποίο έχει δικαίωμα παροχής νομικών συμβουλών στην εθνική επικράτεια, καθώς και δικηγόρος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, φοροτεχνικός σύμβουλος, φορολογικός εκπρόσωπος, οικονομικός ελεγκτής ή ορκωτός λογιστής από άλλο κράτος που έχει λάβει άδεια άσκησης των εν λόγω δραστηριοτήτων στην εθνική επικράτεια, ή ιατρός ή φαρμακοποιός,
- 1.2 ένας εταίρος πληροί μεν τις ειδικές προϋποθέσεις του σημείου 2.1.1., πλην όμως δεν δραστηριοποιείται επαγγελματικά μέσω της δικηγορικής εταιρίας;
- 1.3 λόγω της μεταβίβασης ενός ή πλειόνων εταιρικών μεριδίων ή δικαιωμάτων ψήφου, οι δικηγόροι δεν έχουν πλέον την πλειοψηφία;
2. Συνιστά ανεπίτρεπτο περιορισμό του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων που προβλέπεται στο άρθρο 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ το γεγονός ότι εταίρος ο οποίος δεν έχει δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος κατά την έννοια του σημείου 2.1.1. δεν έχει δικαίωμα ψήφου, μολονότι το καταστατικό της εταιρίας περιέχει ρήτρες για την προστασία της ανεξαρτησίας των ασκούντων νομικά επαγγέλματα και των δικηγορικών δραστηριοτήτων της εταιρίας, οι οποίες διασφαλίζουν ότι η εταιρία εκπροσωπείται μόνον από δικηγόρους ως διαχειριστές ή πληρεξούσιους, ότι οι εταίροι και η συνέλευση των εταίρων απαγορεύεται να επηρεάζουν τη διαχείριση της εταιρίας με την παροχή οδηγιών ή εμμέσως με την απειλή δυσμενών συνεπειών, ότι οι αντίθετες αποφάσεις των εταίρων είναι άκυρες και ότι η υποχρέωση εχεμύθειας του δικηγόρου επεκτείνεται στους εταίρους και στα εξουσιοδοτημένα από αυτούς πρόσωπα;
3. Πληρούν οι περιορισμοί που αναφέρονται στα [ερωτήματα 1 και 2] τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 15, παράγραφος 3, στοιχεία α' έως γ' της οδηγίας 2006/123/ΕΚ⁽¹⁾ (στο εξής: οδηγία σχετικά με τις υπηρεσίες), προκειμένου να δικαιολογηθεί ο περιορισμός της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών;
4. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν θίγεται το δικαίωμα της προσφεύγουσας στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων [ερωτήματα 1 και 2] και ότι δεν υφίσταται παραβίαση της οδηγίας σχετικά με τις υπηρεσίες [ερώτημα 3]:
προσβάλλουν οι περιορισμοί που αναφέρονται στα [ερωτήματα 1 και 2] το δικαίωμα της πρώτης προσεπικληθείσας (S-GmbH) στην ελευθερία εγκαταστάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 49 ΣΛΕΕ;

(¹) Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ 2006, L 376, σ. 36).

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως την οποία υπέβαλε το *Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel* (Βέλγιο) στις 8 Μαΐου 2023 — *Inter IKEA Systems BV* κατά *Algemeen Vlaams Belang VZW* κ.λπ.

(Υπόθεση C-298/23)

(2023/C 286/26)

Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική

Αιτούν δικαστήριο

Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank Brussel

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Ενάγουσα: *Inter IKEA Systems BV*

Εναγόμενοι: *Algemeen Vlaams Belang VZW*, S, T, U, V, *Vrijheidsfonds VZW*